APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învăţământ şi Cercetare Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL XXIV, NR. 253 septembrie 2022
http://apostolul.slineamt.ro

Ziua limbii române – 31 august 2022

Revin cu aceleaşi probleme din anii din urmă, probleme rămase în suspensie, în ciuda unor intervenţii imperative ale Academiei Române în spaţiul public. Ziua limbii române (stabilită din 1990, în Republica Moldova şi din 2013, în România) este o sărbătoare a spiritului românesc, fiindcă limba este efigia cea mai pregnantă a românilor. Limba este ca un organism viu care se naşte, creşte, se dezvoltă, îmbătrâneşte şi moare odată cu poporul care a creat-o şi căruia i-a servit ca mijloc de comunicare. De aceea, vorbim despre limbi vii şi despre limbi moarte. A noastră este vie şi, oricât de contaminată este cu neologisme, cu barbarisme, cu hiperurbanisme, cu prescurtări neobişnuite sau cu SMS-uri năstruşnice, nu trebuie să ne temem. Limba română a avut până acum puterea interioară de a rămâne ea însăşi, în ciuda variatelor influenţe. Dar oare astăzi mai are limba română această forţă intrinsecă? Semnele nu sunt deloc încurajatoare.

Limba şi literatura română se studiază „cu program redus”, cu timp minim afectat gramaticii, cu trunchierea literaturii, fără respectarea aspectului diacronic. Literatura de dinainte de secolul al XX-lea devine, în ochii unora, minoră, iar succesiunea curentelor literare este declarată desuetă, depăşită. Concomitenţa distruge succesiunea, încât valoarea unui scriitor nu mai este socotită în funcţie de cadrul epocii sale, ci la nivelul de valoare absolută.

Academician Ioan Aurel POP,
Preşedintele Academiei Române
(continuare în pag. 16)

Început de an şcolar sub semnul unor reuşite sindicale

• Interviu cu dl. Gabriel Ploscă – preşedintele Sindicatului din Învăţământ Neamţ

– Domnule Gabriel Ploscă, deşi discutăm despre sezonul estival, înţeleg că sindicatele nu şi-au luat vacanţă, militând în continuare pentru drepturile personalului din învăţământ.

– Aveţi dreptate, şi pot argumenta prin faptul că la sfârşitul lunii august au avut loc două întâlniri foarte importante ale organismelor de conducere ale Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România şi ale Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ, noi fiind afiliaţi la ambele structuri.

– Cu ce doriţi să începeţi?

– Încep relatarea cu întâlnirea Consiliului Naţional al Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România, care a avut mai multe teme pe ordinea de zi. Aş puncta o victorie a mişcării sindicale, o soluţionare pe care urmărim să o realizăm de câţiva ani buni, şi pe care noi, Uniunea Sindicatelor Democratice din judeţul Neamţ, am susţinut-o cu consecvenţă şi am cerut-o permanent. Este vorba despre înfiinţarea unor *Consilii Consultative la nivelul Caselor Teritoriale de Pensii*, reuşită notabilă, deoarece, până la urmă fiecare dintre noi va avea legătură cu acest tip de instituţie. În plus, acestea au în administrare şi alte drepturi sociale, pe lângă pensii, cum ar fi biletele de tratament şi odihnă, care sunt şi ele o formă de ajutor social pentru salariaţi sau pentru cei care sunt deja pensionari.

– De ce consideraţi atât de importantă această realizare sindicală?

– Este foarte importantă deoarece, dacă în prezent avem reprezentanţi la numeroase comisii de dialog bi şi tripartite (Comisia de dialog social de la nivelul Prefecturii, Consiliul Consultativ de la nivelul Inspectoratului Teritorial de Muncă, de la AJOFM, de la Comisia pentru egalitate de şanse etc), ei bine, la Casele Teritoriale de Pensii nu puteam pătrunde, poate şi pentru că aceste instituţii administrează foarte mulţi bani. Cert este că acum, în sfârşit, am reuşit să-i determinăm pe cei care au în mână decizia

A consemnat Gianina BURUIANĂ
(*continuare în pag. 2*)

La început de septembrie, când clopoţelul sună din nou în şcolile din România, gândul nostru se îndreaptă, cu recunoştinţă şi preţuire, către toţi cei care, prin munca lor, slujesc cu devotament învăţământul nemţean.

Anul şcolar 2022 - 2023 debutează cu noi provocări pentru sistemul de educaţie dar suntem încrezători că, prin efort susţinut, profesionalism şi responsabilitate, prin valorificarea experienţelor dobândite, vom putea răspunde pozitiv la valul schimbărilor ce ne aşteaptă şi vom reuşi să asigurăm elevilor noştri şansa la o educaţie de calitate.

Vă dorim tuturor, personal didactic, didactic auxiliar şi nedidactic, sănătate, puterea de a depăşi orice obstacol şi bucuria împlinirilor personale şi profesionale!

Biroul Operativ al Sindicatului din Învăţământ Neamţ – Preşedinte, Prof. Gabriel PLOSCĂ

FEDERAŢIA SINDICATELOR LIBERE DIN ÎNVĂŢĂMÂNT

Mesajul Preşedintelui Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ cu ocazia deschiderii noului an şcolar 2022-2023:

Educaţia din România nu trebuie să devină un motiv al dezbinării sociale. Avem nevoie de unitate şi seriozitate când vorbim despre investiţiile de orice natură în educaţie!

Prima zi de şcoală rămâne un moment unic, în fiecare an. Entuziasmul elevilor care îşi revăd colegii şi profesorii, emoţia părinţilor care îşi conduc către porţile şcolilor copiii, dar şi emoţia dascălilor care se întorc în sălile de clasă, ne amintesc de acest lucru. Nimic nu ar trebui să ştirbească bucuria acestei zile şi totuşi ne pregătim pentru una dintre cele mai dificile perioade cu care se vor confrunta familiile din România, cu implicaţii directe şi în educaţie.

Dezbaterile în jurul Proiectelor Legilor Educaţiei nu trebuie să nască dezbinare socială, ci trebuie să genereze cele mai bune soluţii pentru un sistem de învăţământ pe care îl dorim performant, responsabilitate şi implicare din toate zonele societăţii româneşti. Educaţia este un liant al minţilor care vor să construiască o societate funcţională în ansamblul ei, în care nimeni nu trebuie să fie mai presus de lege, în care să domine respectul şi simţul civic, valori pe care cadrele didactice le predau la clasă şi pe care, totodată, le insuflă copiilor şi acasă, din rolul de părinţi!

Însă, din păcate, suntem departe de a oferi această calitate generaţiilor tinere, iar vina este a celor care au fost la putere şi care nu au avut preocuparea şi voinţa să ofere acestui sistem şansa reală să se dezvolte şi să devină, de ce nu, un model la care să se raporteze alte ţări. Condamnăm neputinţa şi rea-voinţa a celor care au adus educaţia din România în situaţia în care se află în acest moment!

Lipsesc investiţiile reale din educaţie, care ar fi trebuit să fie făcute cu mulţi ani în urmă, aşa cum şi reforma curriculară a acestui sistem a fost ignorată de toate guvernele, acestea argumentând ca justificare a neputinţei lor: „greaua moştenire”!

Din cauza actualului context economic nefavorabil, este posibil să asistăm la adevărate drame sociale în rândul familiilor, care ar putea să ajungă în situaţia de a nu putea să îşi mai trimită copiii la şcoală, dar şi în rândul angajaţilor din educaţie care sunt, în continuare, într-un procent alarmant de mare, printre salariaţii bugetari cu cele mai mici venituri din România!

Majorările acordate, începând cu luna august, traduse, în medie, în doar câteva zeci de lei, nu vor avea cum să acopere cheltuielile de zi cu zi, sub povara scumpirilor uriaşe. Nu s-ar fi ajuns aici dacă în România ar fi existat o economie funcţională şi un sistem de politici sociale care să fie un sprijin pentru cei care nu îşi pot asigura coşul zilnic. Ne aşteptăm şi noi să avem situaţii, ca în alte ţări, în care nu va putea fi asigurată plata facturilor la încălzire pentru şcoli în iarna acestui an, ceea ce va avea consecinţe negative asupra procesului de învăţământ.

În prima zi de şcoală ar trebui să le mulţumim elevilor că nu şi-au pierdut curiozitatea şi ambiţia de a descoperi lucruri noi învăţând, aşa cum trebuie să le mulţumim şi cadrelor didactice pentru devotamentul de care dau dovadă faţă de profesia pe care o au.

De asemenea, trebuie să le mulţumim şi celor care fac parte din categoria personalului didactic auxiliar şi nedidactic, care au o contribuţie importantă la funcţionarea în condiţii optime a unităţilor de învăţământ.

Cu ocazia deschiderii noului an şcolar, le urăm succes elevilor şi colegilor noştri, cu speranţa că împreună vom putea depăşi provocările pe care le vom întâmpina!

Preşedinte FSLI, Simion HANCESCU

Bucureşti, 5 septembrie 2022

Început de an şcolar sub semnul unor reuşite sindicale

(*urmare din pag. 1*)

Politică să legifereze înfiinţarea la nivelul Caselor Teritoriale de Pensii publice, a unor Consilii tripartite formate din 9 membri, dintre care trei membri sunt desemnaţi de Confederaţiile Sindicale reprezentative la nivel naţional, trei sunt reprezentanţi ai Confederaţiilor Patronale, la care se adaugă directorul executiv al Casei de Pensii, un reprezentant al compartimentului „accidente de muncă şi boli profesionale” şi unul al finanţelor publice locale.

– În concluzie, vă declaraţi mulţumit de această reuşită?

– E drept că nu este chiar ceea ce ne-am fi dorit, noi sperând ca acest Consiliu consultativ să aibă un spectru mult mai larg de acţiune. În prezent el se axează doar la discuţii în jurul accidentelor de muncă şi a bolilor profesionale. Dar am deschis o uşă, urmând ca în continuare să facem eforturi pentru ca aceste structuri să aibă un domeniu de acoperire egal cu cel al Caselor de Pensii. Acest lucru este foarte important pentru noi, pentru că la Casele de Pensii se află banii personalului nostru, contribuţii colectate pe perioade de zeci de ani, de care trebuie să beneficieze în momentul în care vor ieşi din câmpul muncii. În concluzie, salutăm această realizare, care vine după câţiva ani de presiuni făcute din partea sindicatelor, şi sperăm că acest Consiliu să-şi preia atribuţiile cât mai repede. Confederaţia Sindicatelor Democratice din România are reprezentanţi în toate judeţele în cadrul Caselor de Pensii, deci, timp de trei ani de acum încolo ne vom face simţită prezenţa şi ne vom face datoria pe care o avem faţă de colegii din învăţământ.

– Ce aţi dori să aduceţi în atenţia colegilor noştri cu privire la Rezoluţia Consiliului Naţional al Confederaţiei Sindicatelor Democratice?

– Din Rezoluţie aş pune accentul în primul rând pe susţinerea adoptării proiectului *Legii Dialogului Social* cu amendamentele propuse (acestea au fost publicate în numărul din iulie-august al revistei noastre) şi cu următoarele precizări suplimentare:

- prevederi pentru posibilitatea negocierii contractului colectiv de muncă unic la nivel naţional (se ştie că noi am avut cu ani în urmă un asemenea contract care acoperea foarte multe dintre aspectele relaţiilor de muncă; de câţiva ani s-a renunţat la acesta, existând contracte la nivel de ramură, sector, grup de unităţi etc);
- eliminarea prevederilor privind aplicarea contractului colectiv de muncă încheiat la nivelul sectorului de activitate asupra tuturor angajaţilor, cu condiţia ca una dintre părţile semnatare să aibă cel puţin 50% membri de sindicat (acestă prevedere limitează cumva posibilitatea de aplicare a contractului colectiv de muncă).

Un alt deziderat exprimat prin Rezoluţie este legat de reducerea criteriului numeric privind reprezentativitatea sindicatului la nivel de

→

Început de an şcolar sub semnul unor reuşite sindicale

Unitate la 35% membri de sindicat, raportat la total angajaţi. În momentul de faţă se consideră că un sindicat este reprezentativ dacă are 50% + 1 membri din total angajaţi. De foarte multe ori, datorită faptului că într-o unitate pot exista două sau trei sindicate, nici unul nu poate fi reprezentativ neavând procentul cerut, şi atunci negocierea contractului colectiv de muncă se face de către salariaţi, care de cele mai multe ori sunt numiţi de către conducerea unităţii şi care nu reprezintă onest cerinţele lucrătorilor din acea unitate.

Vom urmări dacă solicitările noastre exprimate prin acestă rezoluţie vor fi respectate, urmând să acţionăm în sensul îndeplinirii lor. Vorbim întâi despre negocieri, lobby, fără a ne pune deocamdată problema acţiunilor de ieşire în stradă.

Revenind la Consiliul Naţional, mai trebuie adăugat faptul că au fost discutate şi aspectele legate de organizarea *Congresului al VII-lea al Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România*, care va avea loc la sfârşitul lunii octombrie. Sindicatul din învăţământul nemţean va fi puternic reprezentat de şase delegaţi, având acest număr mare deoarece suntem o organizaţie puternică şi întotdeauna ne-am respectat prevederile statutare în ceea ce priveşte plata cotizaţiei.

– V-aş provoca acum să ne vorbiţi despre obiectivele ultimelor întâlniri ale Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ.

– Trecând la FSLI, aş vrea să precizez că s-a întrunit Colegiul Naţional al Liderilor (care este organismul ce asigură conducerea Federaţiei între Conferinţele Naţionale), cadru în care s-a discutat despre problemele din sistemul de învăţământ, şi s-au stabilit obiectivele FSLI pentru următoarea perioadă.

În primul rând s-a decis continuarea demersurilor şi negocierilor pentru aplicarea integrală şi cât mai repede cu putinţă a acestei celebre Legi 153/2017. S-a mai făcut un pas, mic, în sensul că, de la 1 august 2022, prin OUG 115/29.08.2022 s-a acordat personalului didactic de predare încă un sfert din diferenţa dintre salariu în plată şi cel care ar fi trebuit să-l avem în anul 2022, conform grilei. Pentru personalul didactic auxiliar măririle apar la cei care nu au atins nivelul din anul 2022, prevăzut de legea 153/2017. Personalul nedidactic a primit sume ceva mai consistente, ajungând undeva la 200 lei net. Sperăm că până la sfârşitul anului să se finalizeze aplicarea Legii 153/2017, mai ales că se vorbeşte deja de de o nouă lege a salarizării. Eu găsesc ruşinos să vorbeşti despre aşa ceva atâta timp cât nu s-a aplicat în totalitate o lege care este încă în vigoare.

– Consideraţi că sindicatele vor avea un cuvânt de spus în elaborarea noii legi a salarizării?

– Aţi anticipat foarte bine, deoarece un alt obiectiv care este legat de primul, se referă la implicarea FSLI în elaborarea proiectului noii legi de salarizare a personalului plătit din fonduri publice, cu scopul ca poziţionarea personalului din învăţământ pe grila de salarizare să fie superioară celei actuale, şi să corespundă importanţei sociale şi responsabilităţilor care ne revin. Pe actuala grilă (concepută pe o scară de la 1 la 12), un profesor la sfârşitul carierei atinge doar poziţia 2,76. Nu putem fi mulţumiţi cu astfel de poziţionare în ultima treime. Deşi formal se recunoaşte importanţa educaţiei, există o mare discrepanţă între ceea ce se declară politic şi realitate, salarizarea injustă ducând şi ea la discreditarea profesiei de dascăl. Ne-am dori ca în noua lege, la ieşirea din sistem, un profesor să atingă pragul de aproximativ 4,50 (pe aceeaşi scară de la 1 la 12), iar debutantul să se afle în jurul poziţiei de 2,50. Solicităm acest lucru şi datorită fenomenului pregnant de depopulare a învăţământului de cadre didactice tinere, ceea ce conduce la un număr foarte mare de necalificaţi în sistem şi implicit la scăderea calităţii actului didactic. Considerăm că printr-o salarizare corectă am putea evita aceste fenomene nedorite. Implicarea noastră în noua lege a salarizării a început deja, printr-un proiect al Băncii Mondiale, în care învăţământul este prezent prin câţiva reprezentanţi ai Ministerului Educaţiei şi un reprezentant al sindicatelor. În momentul de faţă se încearcă o ierarhizare a tuturor funcţiilor din sistemul bugetar astfel încât salarizarea să fie cât mai aproape de realitate.

– Cu toţii vrem să aflăm noutăţi despre elaborarea noii Legi a învăţământului şi despre gradul de implicare a sindicatului în aceste acţiuni.

– Desigur acesta a fost un alt obiectiv discutat la Colegiul Naţional şi anume implicarea în conceperea noii Legi a învăţământului, astfel încât aceasta să ducă la o reală îmbunătăţire a statutului social şi profesional al tuturor categoriilor de salariaţi din sistemul educaţional, la creşterea prestigiului şi la realizarea unei reforme reale în educaţie.

Consultările nu au debutat în

mod favorabil pentru noi, spunându-ni-se să ne ocupăm doar de statutul personalului didactic. Am realizat acest lucru, dar în acelaşi timp s-a constituit la nivelul FSLI şi un grup de lucru, la care au ajuns toate propunerile venite din teritoriu. Organizaţiile sindicale le-au centralizat, apoi juriştii noştri le-au dat o formă adecvată, transformându-le într-un material care a fost înaintat Ministerului Educaţiei şi susţinut cu argumente puternice.

Aş sublinia că datorită eforturilor şi argumentelor sindicale, în proiectul legii s-a renunţat la ideea dispariţiei titularizării din sistemul de învăţământ pentru că, în primul rând, această dispariţie ar fi pus profesorii din restrângere de activitate într-o situaţie foarte dificilă. Poziţia de titular doar în cadrul unităţii şcolare exclude rezolvările de restrângeri prin întâlnirile de mobilitate, care au loc în prezent în cadrul Inspectoratelor Şcolare Judeţene.

În continuare se va menţine plata cotizaţiilor de sindicat pe statul de plată, în ciuda faptului că multe voci spun că nu trebuie procedat aşa, că este ceva abuziv, realizat fără acordul membrilor de sindicat. Acestea sunt minciuni, cu atât mai grave cu cât provin de la foşti miniştri, care ştiu că lucrurile nu stau aşa. Fiindcă nici un coleg nu este obligat să adere la sindicat, ci apartenenţa se face prin proprie dorinţă şi prin semnarea unei adeziuni, în care îşi dă şi acordul reţinerii cotizaţiei pe statul de plată. În plus, conform Codului fiscal, cotizaţia este deductibilă din baza de impozitare, lucru ce se poate opera doar prin statul de plată.

Alte aspecte negociate sunt legate de Palatele Copiilor şi Cluburile Sportive Şcolare care erau în pericol de a trece la Consiliile Locale, profesorii de acolo urmând să-şi piardă calitatea de cadre didactice. În momentul de faţă, ideea spre care se merge în urma negocierilor este ca lucrurile să rămână aşa cum sunt sau, în eventualitatea trecerii la Consiliile Locale, profesorii să-şi menţină calitatea şi să fie salarizaţi de la minister.

Pentru rezolvarea tuturor amendamentelor propuse la Legea învăţământului preuniversitar şi pentru menţinerea legăturii cu Parlamentul, Federaţia noastră a decis ca toate propunerile să fie înaintate cabinetelor parlamentarilor şi să se intensifice participarea la Comisiile parlamentare de specialitate.

Sperăm să dăm toţi dovadă de înţelepciune şi noua lege să fie una bună, care să redreseze sistemul de învăţământ din România. Şi în judeţul Neamţ au avut loc dezbateri pe proiectul noii legi la care au participat şi reprezentanţii sindicatului nostru. Pe mai departe vom urmări îndeaproape propunerile din Parlament, vom fi acolo, vom argumenta ideile noastre şi sperăm ca lucrurile să iasă bine.

Ministerul Educaţiei

DIRECŢIA GENERALĂ ÎNVĂŢĂMÂNT PREUNIVERSITAR
CENTRUL NAŢIONAL DE DEZVOLTARE A ÎNVĂŢĂMÂNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Nr. VET 1589/07.09.2022

Aprob,
Secretar de Stat,
Ionel Florian LIXANDRU

Precizări
privind stabilirea normei didactice de predare a personalului didactic de predare în anul şcolar 2022-2023

1. În conformitate cu prevederile Legii educaţiei naţionale nr. 1/2011, cu modificările şi completările ulterioare şi ale Ordinului Ministrului Educaţiei nr. 3505/ 31.03.2022 privind structura anului şcolar 2022-2023, norma didactică de predare pentru anul şcolar 2022-2023 se calculează pentru numărul de săptămâni ale anului şcolar, respectiv 36 de săptămâni.

2. Pentru învăţământul profesional şi liceal - filiera tehnologică, numărul de săptămâni de cursuri este stabilit în conformitate cu prevederile Ordinului ME nr. 3505/ 31.03.2022 privind structura anului şcolar 2022-2023, iar măsurile de aplicare şi corelare a planurilor de învăţământ pentru învăţământul profesional, liceal - filiera tehnologică şi postliceal cu structura anului şcolar 2022 - 2023 sunt aprobate prin Ordinul ME nr. 3610/ 20.04.2022. Pentru învăţământul postliceal, învăţământul profesional special şi stagiile de pregătire practică, numărul de săptămâni de cursuri este stabilit în conformitate cu prevederile Ordinului ME nr. 3610/ 20.04.2022. Pentru învăţământul special – clasele a IX-a – a XI-a, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică, se respectă durata cursurilor stabilită prin planurile cadru de învăţământ în vigoare, aprobate prin Ordinul MECI nr. 3414/ 2009.

3. În funcţie de calificarea profesională şi de nivelul de calificare, precum şi de modul de organizare a activităţii şcolare a unităţii de învăţământ (elaborarea schemei orare, parteneriatul cu operatorul economic), structura săptămânilor de curs poate fi diferită şi cuprinde prin alternanţă:
- săptămâni simple, fără pregătire practică;
- săptămâni mixte care conţin pregătire teoretică şi pregătire practică;
- săptămâni cu pregătire practică comasată/stagii de pregătire practică.

4. Pentru anul şcolar 2022 - 2023, indiferent de numărul de săptămâni prevăzute în planurile cadru de învăţământ şi de structura săptămânilor de curs, calculul normei didactice de predare anuale pentru cadrele didactice se face astfel:
- pentru profesori: 36 săptămâni x 18 ore/ săptămână;
- pentru maiştri instructori/profesori de instruire practică: 36 săptămâni x 24 ore /săptămână.

5. Norma didactică de predare anuală pentru cadrele didactice din învăţământul special se stabileşte astfel:
- pentru profesori la predare: 36 săptămâni x 16 ore/săptămână;
- pentru profesori – educatori şi profesori pentru instruire practică: 36 săptămâni x 20 ore /săptămână.

6. Încadrarea cu normă didactică întreagă (completă) a cadrelor didactice se face astfel încât numărul de ore realizat anual să fie egal cu cel precizat la punctele 4 şi 5.

7. Personalul didactic de predare din învăţământul secundar şi terţiar non universitar, din învăţământul special şi personalul de instruire practică cu o vechime în învăţământ de peste 25 de ani şi gradul didactic I a căror solicitare de reducere a normei didactice de predare a fost aprobată de către consiliile de administraţie, va fi încadrat prin reducerea normei didactice cu 2 ore săptămânal, fără diminuarea salariului.

→

Septembrie, 2022

■ 3/1933 – n. **Maria-Dana Lovinescu** (n. Crivetz), la Piatra-Neamţ (d. 17. 11. 2012, Melbourne), ziarist, traducător literar, cunoscătoare a patru limbi, a urmat Facultatea de Filologie a Universităţii Bucureşti; căsătorită cu Radu Beligan (1952-1965), tatăl unicei lor fiice, Anamaria Beligan. A publicat cronici de teatru în mari cotidiane şi reviste, numeroase reportaje şi interviuri cu scriitori, regizori, cu precădere în Revista „Teatru”, unde a lucrat ca redactor; redactor principal la Revista „Magazin istoric”, consilier cultural al Bibliotecii Americane. Membră a U. S. (1966) şi a A. Z. A părăsit România (1982), împreună cu Anamaria, emigrând la Melbourne, unde a lucrat pentru Departamentul australian al imigraţiei. Traduceri din literatura universală şi toate cărţile fiicei

Rememorări nemţene

sale, apărute la edituri din ţară.

■ 7/8?/1919 – n. **Tereza Gogu-Ungureanu**, la Piatra-Neamţ (d. 2008, Piatra-Neamţ), profesoară, artist plastic, absolventă a Academiei de Arte Frumoase, Iaşi. A debutat la „Saloanele Moldovei”. Iaşi (1941) – Premiul pentru acuarela „Victorie” şi portretul „Moşul”. A expus, în acelaşi cadru, până în 1943. Prima expoziţie personală, la Piatra-Neamţ (1950), urmată de alte 30. Profesoară, la Roznov, Casa Pionierilor din Piatra-Neamţ. Lucrarea religioasă „Schimbarea la Faţă”, se află la Biserica Domnească, Piatra-Neamţ, reluată pentru Palatul Culturii Feroviarilor, Chişinău. După 1990, este prezentă la expoziţiile Filialei U. A. P. Neamţ. A donat tabloul „Ştefan cel Mare şi Sfânt” Muzeului Naţional Militar, iar portretul Sidoniei Hogaş Muzeului „Calistrat Hogaş”, Piatra-Neamţ. Alte donaţii: Bibliotecii „G. T. Kirileanu” şi Liceului de Artă „Victor Brauner”, Piatra-Neamţ.

■ 7/1952 – n. **Nicolae N. Popa**, la Târpeşti, Neamţ, profesor, publicist, traducător. A absolvit Liceul „Ştefan cel Mare” din Târgu-Neamţ, Facultatea de Istorie-Filosofie, Bucureşti (1978);

→

FEDERAŢIA SINDICATELOR LIBERE DIN ÎNVĂŢĂMÂNT

Obiectivele Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ pentru perioada imediat următoare, stabilite de către Colegiul Naţional al Liderilor F.S.L.I.

Colegiul National al Liderilor Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ, întrunit în şedinţa din data de 31.08.2022, în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) lit. i) din Statutul Federaţiei, **a stabilit următoarele obiective ale federaţiei pentru perioada imediat următoare:**

1) Continuarea demersurilor pentru aplicarea integrală, cât mai repede posibil, a prevederilor Legii-cadru nr. 153/ 2017;

2) Federaţia Sindicatelor Libere din Învăţământ se va implica în realizarea formei finale a proiectului Legii învăţământului preuniversitar, astfel încât legea adoptată de Parlamentul României să conducă la o reală îmbunătăţire a statutului social şi profesional al tuturor categoriilor de salariaţi din sistemul educaţional, la creşterea prestigiului profesional al personalului didactic, cât şi la realizarea unei reforme reale a sistemului de învăţământ. În acest sens, amendamentele propuse la acest proiect de lege vor fi înaintate parlamentarilor care au cabinete în judeţele în care federaţia are organizaţii afiliate, iar reprezentanţii federaţiei vor participa la lucrările comisiilor de specialitate ale Parlamentului, în vederea susţinerii propunerilor;

3) Implicarea federaţiei în elaborarea proiectului noii legi de salarizare a personalului plătit din fonduri publice, astfel încât poziţionarea salariaţilor din învăţământ în grila de salarizare să fie superioară celei actuale şi să corespundă importanţei sociale a muncii şi responsabilităţii care revine salariaţilor din educaţie.

PREŞEDINTE,
Simion HANCESCU

Precizări privind stabilirea normei didactice de predare a personalului didactic de predare în anul şcolar 2022-2023

8. În conformitate cu prevederile Ordinului ME nr. 3505/31.03.2022 privind structura anului şcolar 2022-2023, cursurile pentru elevii din clasele a VIII-a se încheie la data de 9 iunie 2023.

9. Cadrele didactice care au în încadrare clasa a VIII-a vor planifica activitatea astfel încât să se realizeze parcurgerea integrală a programelor şcolare.

10. În baza prevederilor art. 262, alin. (1), lit. a) din Legea educaţiei naţionale nr. 1 /2011, cu modificările şi completările ulterioare, în perioada 12 - 16 iunie 2023, conducerile unităţilor de învăţământ vor atribui cadrelor didactice care predau la clasa a VIII-a sarcini de lucru specifice sfârşitului de an şcolar, pregătirii evaluării naţionale pentru elevii claselor a VIII-a, precum şi admiterii în clasa a IX-a.

11. În conformitate cu prevederile Ordinului ME nr. 3505/ 31.03.2022 privind structura anului şcolar 2022-2023, cursurile claselor a XII-a zi, a XIII-a seral şi frecvenţă redusă se încheie la dată de 2 iunie 2023.

12. Cadrele didactice din unităţile de învăţământ liceal vor planifica activitatea claselor a XII-a zi, a XIII-a seral şi frecvenţă redusă astfel încât să se realizeze parcurgerea integrală a programelor şcolare.

13. Cadrele didactice din unităţile de învăţământ liceal, filiera tehnologică, care au în încadrare clasele a XII-a zi, a XIII-a seral şi frecvenţă redusă vor planifică activitatea astfel încât să se realizeze parcurgerea integrală a programelor şcolare, respectând prevederile ordinului ME nr. 3610/ 20.04.2022 privind măsurile de aplicare şi corelare a planurilor de învăţământ pentru învăţământul profesional, liceal – filiera tehnologică şi postliceal cu structura anului şcolar 2022- 2023.

14. În baza prevederilor art. 262, alin.(1), lit. a) din Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, cu modificările şi completările ulterioare, în perioada 6 - 16 iunie 2023, conducerile unităţilor de învăţământ liceal vor atribui cadrelor didactice care predau la clasele a XII-a zi, a XIII-a seral şi frecvenţă redusă sarcini de lucru specifice sfârşitului de an şcolar, pregătirii examenului de bacalaureat, precum şi admiterii în clasa a IX-a.

Director General DGÎP – Mihaela Tania IRIMIA
Director General DGRURS – Corina MARIN
Director CNDIPT, Dalia-Maria MIRCEA – DĂRAMUŞ
Director – Adrian Marius BĂRBULESCU
Inspector – Gabriela DRĂGAN
Inspectori de specialitate – Carmen RĂILEANU,
Denisa OLTEANU, Andreea MUŞOIU

Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie

Rememorări nemţene

Studii în Franţa şi în Belgia. A lucrat ca muzeograf la Casa „Ion Creangă” din Humuleşti (1982-1998). A debutat în Revista „Tribuna României” (1985). Colaborează cu studii, eseuri, traduceri la: „Ateneu”, „Catedra”, „Fântâna Blanduziei”, „Acţiunea”, „Asachi”. Membru al Societăţii „François Mauriac”. Cărţi: „Creangă sau Arta fericirii” (1993), „Eternul feminin de la Humuleşti la Paris” (1995), „L’expression du bonheur chez Martha Bibescu”, Franţa, „Povestea unei mari iubiri. Eminescu – Veronica Micle” ş. a.

■ 9/1947 – n. **Sergiu Găbureac**, la Poieneşti, Vaslui, profesor, filatelist, publicist. Absolvent al Facultăţii de Filologie (Iaşi). Cadru didactic la Căciuleşti, Girov şi Piatra-Neamţ (1972-1976), mai multe funcţii la Biblioteca Judeţeană „G. T. Kirileanu” Neamţ, până în 2000, şef de serviciu la Biblioteca Metropolitană din Bucureşti. Membru fondator al Asociaţiei Naţionale a Bibliotecilor Publice din România, membru al Academiei Mondiale de Filatelie (din 2008). Cărţi: „La pas prin Piatra-Neamţ”; „Erori filatelice româneşti”, 1922-2000; „Bârladul de odinioară. Compendiu cartofil, 1898-1938”; „Prin Ţara Moldovei de Jos. Bârlad – Huşi – Vaslui, 1898-1938”; „România. Curiozităţi filatelice 1903-2006” ş. a.

■ 10/1951 – n. **Gabriel PLOSCĂ**, inginer, profesor, lider sindical, **director general al Revistei *Apostolul***. Absolvent al Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timişoara, gradul didactic I în învăţământ acordat de Universitatea Politehnică Bucureşti (1993). Profesor la

Colegiul Tehnic „Petru Poni” (1976-2008), membru în comisia naţională de chimie industrială, specialist în elaborarea de standarde ocupaţionale, evaluator de manuale şi autor de manuale şcolare. Participare la cursuri, seminarii şi programe de formare europene: „Prohibition of Discrimination to Promoting Equality” organizat de ILO-ITUC, „Dialog social în România şi în Uniunea Europeană. Locul şi rolul partenerilor sociali”, organizat de Institutul de Formare Economică şi Socială etc. (1997-

Red.

(*continuare în pag. 6*)

Confederaţia Sindicatelor Democratice din România

REZOLUŢIA
Consiliului Naţional
Eforie Nord, 26 august 2022
Adoptarea unei legi noi privind dialogul social

În anul 2011, fără o consultare reală a partenerilor sociali, prin asumarea răspunderii în faţa Parlamentului, Guvernul României a adoptat legea dialogului social, act normativ care a abrogat cinci legi speciale (organice) care reglementau dialogul social, organizarea sindicatelor şi patronatelor, negocierea colectivă, conflictele de muncă.

Încă de la adoptarea legii, Confederaţia Sindicatelor Democratice din România a susţinut necesitatea reglementării prin legi distincte a domeniilor reglementate prin legea dialogului social, a sesizat instituţiile interne şi organizaţiile internaţionale cu privire la efectele legii, contrare drepturilor şi intereselor legitime ale salariaţilor, culminând cu depunerea împreună cu alte două confederaţii sindicale din România (CNS Cartel Alfa şi Blocul Naţional Sindical) a unei plângeri la Organizaţia Internaţională a Muncii, pentru nerespectarea de către România a Convenţiei nr. 87/1948 şi Convenţia nr. 98/1949, ratificate de statul român.

Având în vedere disfuncţionalităţile majore existente în privinţa dialogului social bi şi tripartit, negocierea colectivă şi în mod special negocierea contractelor colective de muncă, şubrezirea rolului sindicatelor în apărarea şi promovarea drepturilor şi intereselor profesionale, economice şi sociale ale membrilor, cauzate de cadrul legal existent prin adoptarea Legii dialogului social nr. 62/2011,

Ţinând cont de proiectul noii legi a dialogului social adoptat de Comisia de muncă şi protecţie socială din Camera Deputaţilor,

Considerând imperios necesar ca în cadrul dezbaterilor politice şi/sau în Plenul Camerei Deputaţilor cu ocazia discutării proiectului de lege, să se aibă în vedere concluziile Comisiei pentru aplicarea standardelor Organizaţiei Internaţionale a Muncii (OIM), adoptate cu ocazia a 109-a sesiune, Geneva 2021 privind nerespectarea de către România a Convenţiei nr. 98/1949, privind aplicarea principiilor dreptului de organizare şi negociere colectivă (ratificată în 1958), Memorandumul tehnic al misiunii OIM în România adoptat în anul 2018, Raportul misiunii de consiliere tehnică a OIM din anul 2022, precum şi Acordul privind salariul minim încheiat între Parlamentul European şi statele membre ale Uniunii Europene, în care este instituită obligaţia statelor să asigure ca prin convenţiile colective de muncă să fie protejaţi prin efectul acestora cel puţin 80% din forţa de muncă la nivel naţional,

Consiliul Naţional al Confederaţiei Sindicatelor Democratice din România adoptă prezenta

REZOLUŢIE

Susţine adoptarea proiectului Legii dialogului social cu amendamentele admise conform Raportului depus de Comisia de muncă şi protecţie socială din Camera Deputaţilor, cu următoarele propuneri de completare / modificare:

1. Prevederi exprese privind obligativitatea negocierii Contractului Colectiv de Muncă Unic la Nivel National;
2. Eliminarea prevederilor privind aplicarea Contractului Colectiv de Muncă încheiat la nivelul sectorului de activitate asupra tuturor angajaţilor de condiţia ca una dintre părţile semnatare să aibă membri cel puţin 50% din numărul angajaţilor din sector;
3. Reducerea criteriului numeric privind reprezentativitatea sindicatului la nivel de unitate la 35% membri de sindicat raportat la numărul de angajaţi din unitate;
4. Prevederi exprese ca negocierile colective la nivel de unitate cu reprezentanţii angajaţilor care nu sunt membri de sindicat, să se desfăşoare numai în situaţiile în care nu există sindicate sau membri ai unei organizaţii sindicale;
5. Prevederii exprese ca în conflictele colective de muncă la nivel de unitate angajaţii să fie reprezentaţi de organizaţiile sindicale cu respectarea prevederilor legale.

Consiliul Naţional
25-28 august 2022

Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie

(*urmare din pag. 5*)

2010). Vicepreşedinte al SLLICS Neamţ (1991-2008), apoi preşedinte, din 2008 - prezent. Vicepreşedinte al FSLI, coordonează Departamentul pentru Învăţământ Profesional şi Tehnic şi Departamentul Proiecte şi Formare (2002 - prezent). Preşedinte al Uniunii Judeţene a Sindicatelor Democratice Neamţ (2000 - prezent) etc. Manager de proiect POSDRU şi manager de proiect Leonardo da Vinci (2011-2014).

■ 11/1930 – n. **Eduard Covali**, la Orhei, Basarabia (d. 2. 11. 2002, Piatra-Neamţ), teatrolog, scriitor. A absolvit I. A. T. C. „I. L. Caragiale”, cu întreruperi, fiind condamnat politic, a lucrat pe diferite şantiere de construcţii. Diverse funcţii la T. T. (1961-1992), pictor-executant, secretar literar, director, regizor, consilier artistic. Debut publicistic în revistele „Teatrul” şi „Contemporanul” (1957), şi cu pseudonimul V. Negrea. Colaborări: „Ceahlăul”, „Acţiunea”, „Antiteze”, „Ateneu”, „Asachi”, „Informaţia Primăriei”, „Apostolul”, „Meridianul Ozana”, „Credinţa neamului” ş. a.

Rememorări nemţene

A dramatizat: „Vrăjitorul din Oz”, „Inimă rece”, „Cartea junglei”. Debut editorial cu „Teatru”: „Ion Creangă sau mărazurile amintirilor”, „Tinereţe fără bătrâneţe”, „Belerophon”, „Albă ca zăbava şi cei 7 pitici”. A fost membru al U. S.

■ 17/1978 – n., **Cristina Petrariu**, la Piatra-Neamţ. Masterat în Arte decorative la U.N.A. „G. Enescu” Iaşi. Membru al UAP. Fondator (2010) şi preşedinte al Asociaţiei Culturale „Arte.Ro” din Piatra-Neamţ, Premiul Revistei „Apostolul” (2016).

■ 19/1953 – n. **Viorel Nicolau**, inginer, editor, anticar, filatelist, publicist. A absolvit Facultatea Tehnologia Construcţiilor de Maşini, Braşov, inginer la I. M. „Ceahlău” şi profesor-inginer la Grupul Şcolar de Construcţii. Din 1991, devine librar, anticar, atestat de Ministerul Culturii. A înfiinţat, în Piatra-Neamţ, prima librărie-anticariat privată. Este recunoscut ca un bun colecţionar de cărţi poştale ilustrate.

Altfel despre educaţie, învăţământ şi reforme...

Ce se întâmplă cu sistemul educaţional din România? De ce citim şi auzim despre atâtea reforme? Sunt ele o consecinţă a lipsei de coerenţă şi consecvenţă? Care e situaţia şcolii româneşti? Are şcoala datoria de a le antrena copiilor competenţe intelectuale care nu pot fi antrenate acasă? Trebuie şcoala să risipească ignoranţa care nu poate fi risipită acasă, mai ales în condiţiile unei societăţi în care ordinea socială a fost dată peste cap de o mobilitate socială rapidă bazată nu pe muncă şi merit, ci pe bani obţinuţi din „descurcat" şi „ţepe"? Sau, poate, şcoala nu-i poate pregăti pe copii nici măcar pentru viaţa şcolară, pentru că e complet lipsită de consecinţe: regulamentul şcolar nu se aplică, notele se negociază, profesorii sunt fie „cumpăraţi", fie intimidaţi sau chiar asaltaţi de elevi şi de părinţii lor?

Iniţial, văzând fragmentar sau aleatoriu starea învăţământului românesc, ai putea crede că trăim într-o societate dominată de o instabilitate cu accente de haos, aflată în căutarea unei identităţi, şi că, de ani buni, generaţie după generaţie se sacrifică ori sunt sacrificate pentru descoperirea acestui destin „mai bun" în viitor. Asta pentru că nimeni nu pare a mai avea răbdarea de a discerne faptele aşa cum se petrec ele, de a le aşeza într-o rânduială, nu doar pentru a le înţelege, ci şi a le prezenta şi explica celorlalţi. Şi totuşi, despre sistemul educaţional din România cu toate ale lui, aşa cum se petrec de trei decenii încoace, mai există oameni preocupaţi, intelectuali care nu doar că analizează documentat, atent şi echilibrat, făcând referire la situaţia europeană şi globală în general, ci prezintă şi soluţii concrete, punctuale pentru a se păstra o structură identitară naţională, românească, necesară dacă nu obligatorie, pentru a răzbate ca naţiune în noua lume. Unul dintre aceştia este Mircea Platon, care şi-a asumat acest demers inedit şi anevoios, chiar dificil.

În anul 2020, într-o discreţie şi tăcere care ar trebui să îngrijoreze, apreciatul om de cultură, profesor şi gânditor ieşean, doctor în istorie, a publicat volumul „Deşcolarizarea României. Scopurile, cărtiţele şi arhitecţii învăţământului românesc", la Editura „Ideea Europeană". Cartea, care provoacă prin însuşi titlul ei, este structurată în patru capitole şi prezintă o analiză/anchetă bazată pe documentele publice existente fie în formă fizică, fie digitală, accesibile oricui este curios, interesat sau sceptic. Titlul fiecărui subcapitol este elocvent, dar nu suficient, pentru a înţelege conţinutul volumului: „România, între defrişarea munţilor şi defrişarea minţilor", „Criza antropologică a societăţii româneşti şi impactul ei asupra şcolii", „Elitele şi conştiinţa naţională", „Şcoala independenţei naţionale", „Educaţia creativă: şcoală de proletari", „Reforma învăţământului şi extremismul politic", „Reforma pe şest şi noul bir în copii", „Tactica sistemului de învăţământ pârjolit", „Ministerul Educaţiei Artificiale", „Democraţia manualelor, democraţia după manuale. Studiu de caz", „Şcolile profesionale şi România politizată", „Modelul suedez de ţară şi modelul finlandez de educaţie", „Expertul şi geniile. Confiscarea copiilor", „EUrouniversităţile şi dispariţia elitelor naţionale", „Scopurile, cărtiţele şi arhitecţii reformei" şi „Concluzii pentru mâine". Parcurgerea textului şi, îndeosebi, a notelor de subsol care domină unele capitole (aş îndrăzni o paralelă, pentru a înţelege sensul acestora, cu notele părintelui profesor Dumitru Stăniloae la oricare dintre volumele „Filocaliei") deschide o fereastră către o altă înţelegere şi abordare a sistemului educaţional românesc, supus unor reforme şi înnoiri continue decât cea promovată în spaţiul public.

În anul 2022, la aceeaşi editură, Mircea Platon îşi defineşte perspectiva asupra acestui subiect scriind încă un volum, se pare ultimul pe această speţă, intitulat la fel de bătăios: „Cominternul educaţional şi deşcolarizarea digitală," o carte la fel de densă şi bogată în informaţii, cu două capitole mari, respectiv „Starea de fapt" şi „Perspective digitale", un amplu studiu „Despre caracterul activ, multistratificat, transdisciplinar, integrativ, hibrid, civic şi creativ al miracolului educaţional operat de experţii internaţionali în Afganistan sau Mică gramatică a dezastrelor educaţionale", „Şcoala înainte şi după Covid", „Ion Popescu şi şcoala românilor", „Există un Comintern educaţional?", „Şcoala suveranităţii naţionale" şi „Gând final". Despre acest al doilea volum, profesorul Arthur Suciu, doctor în ştiinţele comunicării, scria într-o postare pe pagina personală din luna mai a. c. următoarele: *Mircea Platon spune: un învăţământ pentru locuire, nu pentru înlocuire, adică pentru români care să trăiască, să locuiască în ţara lor, nu care să plece în lumea mare, fiind înlocuiţi de alţii.*

Planurile actuale sunt pentru înlocuire. Mircea Platon militează convingător pentru învăţământul clasic, bazat pe carte, şi împotriva înghiţirii sale, prin digitalizare, de către sistemul mediatic online. Platon nu e anti-tehnologie, ci e împotriva transformării tehnologiei în scop în sine, mai exact în punerea învăţământului la remorca Big Tech. Pledoaria sa e foarte informată, ca de obicei. Platon are o deosebită capacitate de a găsi informaţii valide pe toate continentele, în rapoarte ale instituţiilor internaţionale etc. Remarcabil mi s-a părut studiul despre reforma învăţământului în Afganistan, care, pe lângă faptul că a fost realizată cu o contribuţie a unor experţi români în educaţie «integrativă », seamănă foarte tare cu reforma din România.

O carte incomodă. Dacă o citeşti, înţelegi exact de ce a crescut analfabetismul funcţional şi de ce reforma învăţământului merge în direcţia în care merge. Dar, mai ales, înţelegi ce trebuie să fie făcut. Este o carte-program pentru salvarea României printr-un învăţământ bun, îşi încheie mesajul expertul în comunicare publică.

Putem afirma fără nici un dubiu că avem două cărţi-eveniment, două lucrări elaborate, gândite şi asumate; fără exagerare, am putea spune cărţi iconice într-un domeniu esenţial: educaţia. Asta, evident pentru cine vrea să desluşească şi să înţeleagă misterul reformelor din învăţământul românesc.

Constantin GHERASIM

Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie

Rememorări nemţene

Membru în diferite comitete şi comisii filatelice. Organizator a peste douăzeci de ediţii ale Simpozionului naţional de cartofilie de la Piatra-Neamţ; este preşedinte al Asociaţiei Filateliştilor Neamţ. A editat sute de cărţi (prin propria-i editură „Cetatea Doamnei"), autor, coautor sau colaborator la peste 30 de cărţi, îngrijitor de ediţii. Colaborator la toate publicaţiile din Neamţ.

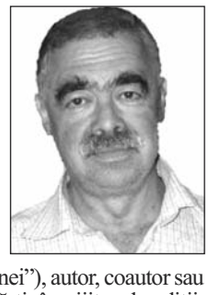

■ 19/1966 – n. **Mihael Balint**, la Săbăoani, Neamţ, ziarist, eseist a absolvit Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic Iaşi (1993), director al Căminului Cultural din Săbăoani, tehnoredactor la „Maart's Co", tehnoredactor şi lector de carte, secretar general de redacţie la „Monitorul de Neamţ", corespondent la „România liberă", redactor la „Adevărul de seară". Concomitent, a fost şi realizator al emisiunii „Ora lui Balint", la Tele'M & Prima TV Piatra-Neamţ. A debutat publicistic în Anuarul Institutului Politehnic Iaşi, 1988, cu eseul „Constantin Noica şi Şcoala de la Păltiniş". Cărţi: „Eseu despre legenda lui Buddha" de Émile Senart (trad. din lb. fr.); „Contraforturi de-o zi".

■ 20/1953 – n. **Ioan Amironoaie**, la Timişoara, profesor, compozitor, ziarist, absolvent al Conservatorului „Gheorghe Dima" Cluj. Peste 30 de ani de activitate la catedră în Judeţul Neamţ, ziarist („Realitatea Press" şi „Monitorul de Neamţ"), colaborări la radio şi tv., la: „Acţiunea", „Antiteze", „Apostolul", „Asachi", „Monitorul de Roman", „Ochiul public" (Neamţ), „Convorbiri literare", „Actualitatea muzicală", „Bravo", „Salut". Interpret şi compozitor (piese muzicale difuzate pe posturile de televiziune centrale şi locale). Premii pentru proză („Sadoveniana"); al revistei „Tribuna". Două volume din ciclul „Privilegii" (2004, 2005), alcătuite din interviuri cu mari personalităţi din lumea muzicală.

■ 22/1974 – n. **Mihai Floroaia**, licenţiat al Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi (1997). Doctorat în Teologie (2010), cu distincţia *magna cum laude*, la Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca. Colaborator al revistei

(*continuare în pag. 8*)

CALENDAR
– septembrie 2022

02. **BRAŞOVEANU, Rodica OJOG** (28 august 1939 – 2 sept. 2002) – **20** ani de la moartea scriitoarei;

03. **CIPARIU, Timotei** (21 februarie 1805 – 3 sept. 1887) – **135** de ani de la moartea cărturarului;

06. **FAULKNER, William** (25 sept. 1897 – 6 iulie 1962) – **125** de ani de la naşterea scriitorului american laureat al Premiului Nobel pentru Literatură;

06. **KOGĂLNICEANU, Mihail** (6 sept. 1817 – 20 iunie 1891) – **205** de ani de la naşterea istoricului;

07. **CIOCULESCU, Şerban** (7 sept. 1902 – 25 iunie 1988) – **120** ani de la naşterea criticului literar;

12. **AGÂRBICEANU, Ion** (12 sept. 1882 – 28 mai 1963) – **140** de ani de la naşterea prozatorului;

16. **BRĂTIANU, Vintilă** (16 sept. 1867 – 22 decembrie 1930) – **155** de ani de la naşterea omului politic;

28. **PÂRVAN, Vasile** (28 sept. 1882 – 26 iunie 1927) – **140** de ani de la naşterea istoricului;

29. **ANTONIONI, Michelangelo** (29 sept. 1912 – 30 iulie 2007) – **110** de ani de la naşterea regizorului de film italian;

29. **CERVANTES SAAVEDRA, Miguel De** (29 sept. 1547 – 23 aprilie 1616) – **475** de ani de la naşterea scriitorului spaniol;

29. **ZOLA, Emile** (2 aprilie 1840 – 29 sept. 1902) – **120** ani de la moartea scriitorului francez.

Red.

La Colegiul Naţional „Petru Rareş” Piatra-Neamţ:
* Revederea de 70 de ani a promoţiei 1952
* Lansare de carte: *Didactica Parva* de Mihai-Emilian Mancaş

„Promoţia 1952 a Liceului «Petru Rareş» s-a întâlnit astăzi a 70-a oară după susţinerea bacalaureatului”, a declarat **prof. Mihai-Emilian Mancaş**, absolventul acestei generaţii, sâmbătă, 20 august, cu ocazia reuniunii tradiţionale. *Dintre cei care am pornit la drum în cinci clase mai suntem şase pe Terra. Ceilalţi colegi, prieteni vechi, s-au mutat în Univers. Suntem prezenţi astăzi doar eu şi Lică Pristavu. Am iubit această şcoală ca şi cum ar fi fost a noastră, ca şi cum am fi moştenit-o. Această instituţie este, de 153 de ani, marca intelectualităţii nemţene*.

Polisportiv în tinereţe, **Vasile Pristavu, de profesie economist**, a lucrat 17 ani la Fabrica de Postav Buhuşi şi 26 de ani la Întreprinderea „8 Martie”, actualmente „Ema” S.A.: *Sunt foarte bucuros că sărbătorim 70 de ani de la terminarea liceului şi să dea Dumnezeu să ne vedem sănătoşi şi în 2023. Anii de liceu au reprezentat cea mai frumoasă perioadă din viaţa noastră, pentru că atunci s-au consolidat cele mai sincere prietenii, iar visele cele mai îndrăzneţe au prins aripi*.

Absolvenţii din 1952 au fost întâmpinaţi de prof. Dan Grigoruţă Oniciuc şi prof. Claudia Jora, directorii Colegiului Naţional „Petru Rareş”. *Este o întâlnire emoţionantă, cred că trăim un moment unic în istoria şcolii româneşti, la această revedere de 70 de ani. Această generaţie a fost foarte legată de şcoală, de profesori. Faptul că trăim o asemenea sărbătoare nu mă face să fiu decât foarte, foarte mulţumit. Cred că în fiecare perioadă a istoriei şcolii noastre au fost profesori şi elevi foarte buni*, a spus **prof. Dan Grigoruţă Oniciuc**.

Cu ocazia acestei revederi, prof. Mihai-Emilian Mancaş a lansat volumul *Didactica Parva*, a 11-a sa carte. Apărută la editura *Cetatea Doamnei* în anul 2021, această nouă scriere este dedicată Şcolii şi dascălilor nemţeni. Copertele şi tehnoredactarea aparţin lui Gheorghe Hibovski. Cartea a fost prefaţată inspirat şi sensibil de **Maia Cristina Moroşanu.** Concluzia sa este că ***Didactica Parva*** este şi va rămâne o enciclopedie a valoroşilor dascăli nemţeni, o culegere de istorie a eroilor Şcolii şi vieţii secolului al XX-lea: *Sunt onorată că am avut şansa să scriu această prefaţă. Fie ca Ziditorul suprem să binecuvânteze aceste pagini de istorie literară, pe autorul lor şi pe Cititorii lui, pe dascălii nemţeni şi pe toţi formatorii români valoroşi, prezenţi şi viitori, dar şi amintirea celor care (ne-)au construit, iar apoi s-au înălţat tot mai sus, către Cancelaria din Ceruri!*

Autorul, **Mihai-Emilian Mancaş**, a mai menţionat: *Cartea aceasta nu apărea dacă **Mircea Zaharia, redactorul-şef al revistei „Apostolul”**, nu mă întreba de ce nu adun într-un volum o parte din articolele mele, publicate în revistă de-a lungul vremii. Cealaltă minune a fost ca prefaţa cărţii să fie scrisă de Maia Cristina Moroşanu. Cine*

citeşte prefaţa, citeşte şi cartea, pentru că ştiu că nu se poate să nu te câştige. Este o carte a unei mari iubiri, o carte de dragoste.

Prof. dr. Adriana Zâna Ioniţă a spus că această carte se citeşte cu inima. *Se măsoară în carate şi poate fi citită în multe registre: istoric, geografic, literar, memorialistic, este o carte a liniştii interioare. Mie mi se pare o replică extraordinară pe care profesorul Mihai-Emilian Mancaş o dă scriitorului Ernesto Sábato. Argentinianul spunea: «Viaţa ne-o trăim în ciornă. Nu ne este dat timp s-o trecem pe curat». Cartea profesorului Mancaş este o trecere pe curat*.

În încheiere, participanţii au urmărit spectacolul de teatru *Profu’*, după Jean-Pierre Dopagne, cu **Radu Costin**, în **regia şi scenografia** lui **Gheorghe Hibovski**, oferit de **Teatrul *Tandem***.

Violeta MOŞU

Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie

Rememorări nemţene

(*urmare din pag. 7*)

Apostolul din nov. 2004 şi, din oct. 2010, redactor în Consiliul de redacţie al acesteia.

■ 25/1901 – n. **Victor Ţăranu**, la Ortoaia, Dorna Arini, Suceava (d. 1953, Bucureşti), profesor, prozator, publicist, absolvent al Facultăţii de Litere şi Istorie, Bucureşti; profesor la Vatra Dornei, Câmpulung Moldovenesc şi la Şcoala Normală „Gheorghe Asachi”, Piatra-Neamţ. A cules folclor de pe Valea Bistriţei. A lucrat la Biblioteca Academiei Române. A publicat studii în: „Anuarul” Liceului „Petru Rareş”, „Buletinul Societăţii Regale de Geografie” (Bucureşti), „Curentul”, „Ion Creangă”, „Apostolul”.

■ 26/2000 – d. **Cătălin-Florin Stupcanu**, la Ceahlău, profesor, ziarist, scriitor (n. 2. 04. 1938, Filioara, Agapia, v. fişa lunii aprilie.)

■ 27/1919 – n. **Costache Andone**, la Filipeni, Bacău, medic, animator sportiv şi cultural, a absolvit Facultatea de Medicină „Grigore T. Popa” din Iaşi. A profesat ca specialist ORL (dr. în medicină) la Spitalul „Sfântul Spiridon” din Iaşi, apoi, din 1945, medic primar şi şef de secţie la Spitalul din Piatra-Neamţ. A înfiinţat şi a condus Policlinica cu Plată din Piatra-Neamţ (1984-1997). Membru al A. O. Ş. din România şi preşedinte al Filialei Neamţ. Distins cu numeroase diplome şi plachete, precum şi cu decoraţiile: Crucea Meritul Sanitar, Coroana României cu Panglica de Virtute Militară, în cel de Al Doilea Război Mondial, Virtutea Ostăşească, Medalia „Tudor Vladimirescu” ş. a.

■ 27/1937 – n. **Nicolae Florian**, la Vânători-Neamţ, învăţător, animator cultural, publicist, absolvent al Şcolii Pedagogice din Piatra-Neamţ (1956, şef de promoţie). A predat la şcolile din: Păstrăveni, Boiştea, Petricani, Lunca (director), Vânători-Neamţ. A fost director al Căminului Cultural (1968-1978); primar (1990-1992) şi consilier comunal până în 2008. Cetăţean de onoare al comunei natale (2007). Colaborări: revista „Apostolul”. Este autor al „Monografiei Comunei Vânători-Neamţ” (2006), lucrare importantă pentru informaţiile despre locuri şi instituţii din preajma localităţii Vânători (Mănăstirea Neamţ, Cetatea-Neamţ, Mănăstirile Secu şi Sihăstria ş. a.) şi despre mulţi intelectuali care au trăit pe aceste locuri.

→

Anda-Louise Bogza – reveniri muzicale pe meleagurile natale

În prima jumătate a lunii iulie a acestui an, publicul nemţean meloman a avut ocazia de a o revedea la Piatra-Neamţ pe cunoscuta şi îndrăgita solistă de operă Anda-Louise Bogza, în două reprezentaţii de succes. Este vorba despre spectacolele *Dialoguri lirice*, care s-a desfăşurat în sala Rotonda a Teatrului Tineretului, în data de 7 iulie 2022 şi despre cel de mai mare amploare, care a avut loc pe 12 iulie 2022, în sala „Calistrat Hogaş" a Consiliului Judeţean Neamţ.

Dialogurile lirice au continuat în mod fericit *Peisajele lirice* – o apariţie anterioară a sopranei Anda-Louise Bogza pe scena Teatrului Tineretului. De această dată lirismul a fost reprezentat de alternanţa pieselor muzicale excepţional interpretate, cu poeziile recitate cu multă emoţie de actorii Nora Covali şi Florin Hriţcu. Acompaniamentul la pian a fost realizat la un înalt nivel de profesoara şi pianista Mihaela Spiridon, o binecunoscută figură artistică a oraşului nostru. A rezultat o atmosferă de înaltă distincţie şi respiraţie poetică, mult gustată de publicul rafinat al manifestării. Am ascultat o voce mare a operei europene, care a găsit timpul dar şi plăcerea de a dărui concetăţenilor din bogăţia sa sufletească, prin intermediul universului muzical pe care îl stăpâneşte.

În spectacolul de pe data de 12 iulie 2022, Anda-Louise Bogza a cucerit publicul, foarte numeros de altfel, printr-un program de lieduri şi arii ale compozitorilor: George Enescu, Nicolae Bretan, Alfredo Cilea, Alfredo Catalani, Giacomo Puccini, Antonin Dvorak, Robert Schumann, Franz Schubert, Edvard Grieg, Georges Bizet, Leo Delibes. A fost un adevărat regal, în care am avut ocazia să admirăm arta în forma ei pură şi să vibrăm de entuziam şi emoţie.

Printre aplauze şi felicitări am reuşit s-o reţin câteva minute pe Anda-Louise, pentru a răspunde la câteva întrebări:

– Ce au înseamnat pentru formarea dvs. artistică două dintre elementele definitorii ale oraşului nostru, şi anume Teatrul Tineretului şi Festivalul Vacanţe Muzicale*?*

– Vacanţele Muzicale au reprezentat pentru mine o inspiraţie foarte puternică încă de pe vremea copilăriei, care a fost mult legată de acest festival. În acele timpuri, manifestarea era dedicată mai mult studenţilor şi profesorilor lor universitari cum ar fi: Ion Baciu, Arta Florescu, Sofia Cosma, Dan Grigore, Ştefan Niculescu, Gabriela Marcovici, Dora David etc. Pe atunci concertele erau orientate exclusiv pe stilul muzicii clasice, spre deosebire de perioada actuală când în cadrul festivalului se îmbină toate genurile, începând cu folclorul, continuând cu muzica clasică, ajungând până la pop, rock, jazz.

La Teatrul Tineretului părinţii mei – şi în special mama mea, profesoara Zenobia Bogza – m-au dus încă de la vârsta de 2-3 ani, şi pot spune că până în ziua de azi îmi face plăcere să intru în acest sanctuar cultural. Teatrul pietrean m-a format din punct de vedere artistic, pentru că aici au jucat mari actori, mulţi performând apoi pe scene din Bucureşti, unde îi întâlnesc când am recitaluri acolo. Toate acestea mă fac să am o mare afecţiune faţă de această instituţie.

– Cum percepeţi oraşul natal Piatra-Neamţ de fiecare dată când reveniţi acasă?

– Pot să vă spun că oraşului Piatra-Neamţ i se potriveşte pentru mine foarte bine apelativul de „Acasă", pentru că aici m-am născut, aici îmi sunt rădăcinile şi energia locului natal este foarte benefică pentru mine. Găsesc oraşul plin de optimism şi dinamism. La Piatra-Neamţ am mulţi prieteni, chiar mai apropiaţi decât cei din străinătate, prieteni pe care îmi face mare plăcere să-i revăd. Aici este un loc plin de viaţă, de energii vitale speciale, iar munţii noştri şi împrejurimile au un farmec unic în lume. Aceste motive mă fac să stau cât mai mult în Piatra-Neamţ şi să revin mereu.

– Vă face plăcere să cântaţi în România?

– Da, categoric, este o mare încântare pentru mine să cânt în România mea natală. De curând am fost la Opera Naţională Română Bucureşti, unde am interpretat rolul Abigaille din cunoscuta operă verdiană *Nabucco*, dirijor Vlad Conta. În anii trecuţi am mai fost invitată pe aceeaşi scenă pentru rolul Tosca, avându-l ca dirijor pe Tiberiu Soare. Sper să revin în România cât mai des şi pentru alte concerte şi spectacole, în oraşe culturale precum Constanţa, Bucureşti, Braşov, Cluj, Iaşi, Timişoara. Cred că de acum înainte vor fi porţile larg deschise pentru cultură şi nu vom mai întâmpina situaţii imprevizibile şi neplăcute cum au fost pandemiile sau războaiele.

Sperând că Anda-Louise Bogza va reveni cât mai des pe meleagurile noastre îi urăm succes în continuare şi deschideri şi oportunităţi peste tot în lume.

A consemnat Gianina BURUIANĂ

Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie ❒ Lecţia de istorie ❒ Luna septembrie

Rememorări nemţene

■ 27/1948 – n. **Constantin Ardeleanu**, la Tazlău, scriitor, absolvent al Facultăţii de Studii Economice din Iaşi. Colaborator al multor reviste, în care au fost inserate peste 1.000 de articole şi cronici. Mai multe premii literare pentru proză. Membru al Societăţii Scriitorilor Militari, al U. Z. P. şi al Societăţii Scriitorilor din Judeţul Neamţ. Cetăţean de onoare al Comunei Tazlău. Câteva titluri: „Hâtrii Tazlăului", „Timpuri interesante"; „Trif", „Chetronia", „Stenogramele unui ataşat militar", „Hăituirea"; „Iubiri veştejite" ş. a.

■ 28/1861 – n. **Aristide Caradja**, la Dresda, Germania (d. 29. 05. 1955, Bucureşti), savant, unul dintre cei mai importanţi entomologi români, jurist. A urmat Facultatea de Drept din Toulouse, Franţa, apoi, după moartea tatălui (1887), vine în ţară şi se stabileşte la Grumăzeşti. În 1893, publică prima sa lucrare despre lepidoptere. A constituit colecţii ordonate ştiinţific şi a adunat informaţii despre lepidopterele din ţară. Publică cel mai mare catalog al micro-lepidopterelor din România (1899 şi 1901). Primeşte, din China, o colecţie de profil cu peste o sută de mii de exemplare şi întocmeşte cea mai completă colecţie din lume. A publicat 22 de lucrări de referinţă. Membru corespondent (1930) şi membru titular al Academiei Române (1948).

■ 29/1974 – n. **Adrian G. Romila**, la Piatra-Neamţ, publicist, prozator, eseist, a absolvit Facultatea de Litere a Universităţii din Iaşi (1998); doctor în folclor şi antropologie culturală (2005), profesor la Liceul de Artă din Piatra-Neamţ. Membru fondator al Clubului „Outopos" (1998). A debutat cu poezie în „Symposion" (1996), editorial, cu „Imaginea Raiului în cultura populară, eseu de antropologie" (2009), apreciat cu mai multe premii. Alte cărţi: „De-a dragostea şi drumul" şi „În drum spre sud". Membru al U. S. Colaborări: „Antiteze", „Conta", „Cronica", „Convorbiri literare", „Cuvântul", „Dacia literară", „Hyperion", „Idei în dialog", „Luceafărul", „Tomis", „Viaţa românească" ş. a.

(**N. R.** – Prelucrare după *Personalităţi ale culturii din judeţul Neamţ, un calendar alcătuit de Constantin Tomşa*, Editura Crigarux&Cetatea Doamnei, Piatra-Neamţ, 2014)

Conf. univ. dr. Paul Chiribuţă: „Sunt un bătrân de viitor!”

Absolvind în 1972 I.A.T.C. şef de promoţie, la clasa prof. Ion Cojar, şi intrând, în acelaşi an, în colectivul Teatrului Tineretului, actorul Paul Chiribuţă a continuat, împreună cu alţi tineri debutanţi la vremea aceea, aura de glorie a unei mari tradiţii scenice la Piatra-Neamţ. Teatrul „Toma Caragiu” din Ploieşti îl sărbătoreşte, la începutul viitoarei stagiuni, cu ocazia împlinirii a cinci decenii de activitate în slujba Thaliei.

– Au trecut 50 de ani de la debutul dumneavoastră în teatru…

– Am debutat în 1972, în *Harap-Alb*, în turneul din Danemarca. Cred că totuşi a fost un destin, dacă am debutat în străinătate, ulterior am şi jucat mult în străinătate. Premiera avusese loc, eu am intrat doar pentru că unul dintre colegii mei n-a primit viză şi am plecat eu în locul lui. Jucam ursul şi cerbul, două roluri mici. Pe scena teatrului efectiv am debutat în rolul Karandaşov din *Valentin şi Valentina*, un spectacol pus în scenă de Gabriel Negri pentru tinerii absolvenţi. Aveam cinci premiere pe stagiune şi acest fapt a reprezentat una din marile noastre şanse, să poţi să joci imediat după ce termini facultatea, pentru că în şcoală nu apuci să aşezi totul. Am mai spus, eu am învăţat de la Mitică Popescu să repet. Nu te învaţă nimeni în şcoală cum să repeţi. Cum câştigi un lucru, cum îl păstrezi pentru repetiţia următoare, adică dacă e un lucru bun şi toată lumea recunoaşte că-i bun, cum îl stochezi tu de azi pe mâine... Unde-l pui, în ce buzunar? Şi cum pleci de acolo mai departe, la repetiţia următoare? Asta ştia Mitică Popescu foarte bine să facă şi de la el am învăţat să repet şi să refac, la fel, refacerea e o lecţie pe care n-o înveţi în şcoală.

– Să menţionăm că mai aveţi un prilej de sărbătoare: 55 de ani de la terminarea liceului.

– Liceul „Petru Rareş” rămâne unul dintre reperele mele importante. Am avut şansa unor mari, mari profesori, şansa unei atmosfere foarte bune. Se învăţa carte. Citeam mult şi învăţam pentru şcoală. Era şi perioada în care toţi cei de acasă îţi spuneau: „Dacă nu vrei să ajungi ca mine, pune mâna şi învaţă”. Eu nu proveneam dintr-o familie cu studii universitare şi mesajul acesta mi s-a întipărit în minte şi am învăţat. Şi acum, după atâţia ani, consider că Brânduşa Irimescu, regretata noastră colegă, a fost vârful generaţiei mele. Trebuia să alergăm după ea şi în materie de lectură şi de preocupări intelectuale. A fost un om deosebit. De asta a şi strâns-o Dumnezeu, că era extraordinară. Chiar recent am trecut pe lângă Bicaz Chei unde împreună cu tatăl Brânduşei, pictorul Dumitru Irimescu, şi fratele său, jurnalistul Radu Irimescu, am pictat o biserică, vorba vine pictat, l-am ajutat, eu şi cu Radu amestecam culorile şi făceam fondul, eram în vacanţa de după încheierea anului II de facultate. Acolo am trăit un spectacol extraordinar. Localnicii ardeau var, nu ştiu dacă aţi văzut vreodată o căpiţă de piatră de var în timp ce arde. Nu cred că este ceva mai frumos şi nu găseşti nici în natură, nici aiurea combinaţii de culori mai formidabile decât culorile din mineralele alea care ard în piatra de var. La răsăritul soarelui, în spatele muntelui, o perdea verde s-a dat deoparte şi a apărut o splendoare de cerb cu nişte coarne uimitoare care s-a uitat regal peste acest tablou, apoi s-a întors şi a dispărut în pădure. Mama Brânduşei, Ana Irimescu, medic pediatru, era de-o bunătate extraordinară. Şi-a iubit foarte mult copiii şi pe noi toţi. S-a stins la câtva timp, după

→

Paul Chiribuţă

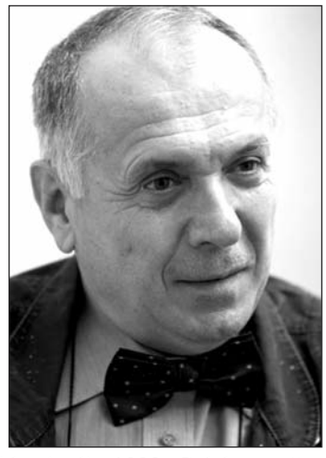

Actor
Data naşterii: 06.12.1949, în Buhuşi

Absolvent al Colegiului Naţional „Petru Rareş” din Piatra-Neamţ (1967) şi IATC „I. L. Caragiale” (UNATC) Bucureşti (1972), clasa prof. Ion Cojar. Actor la Teatrul Tineretului din Piatra-Neamţ (1972-1987), Teatrul de Operetă (1987-1989), Teatrul Bulandra (din1989). Cadru didactic din 1992. Colaborează cu Silviu Purcărete la spectacolul „Danaidele”. Odată cu numirea lui Purcărete la direcţia Centrului Dramatic Naţional Limoges, Paul Chiribuţă preia direcţia pedagogică a Academiei – Şcoală Superioară de Teatru, structură de învăţământ integrată unui centru de creaţie. Ca o recunoaştere a valorii şcolii, este numit responsabil din partea franceză în proiectul european intitulat „Ecole de Maîtres”, care reunea în fiecare an, sub bageta unui regizor recunoscut internaţional, un grup de tineri actori proveniţi din cinci ţări ale Uniunii Europene: Franţa, Italia, Spania, Belgia şi Portugalia. Rezultatele obţinute în coordonarea acestui proiect îi aduc titlul de „Chevalier de l’Ordre des Arts et des Lettres”, acordat de Ministerul Culturii din Franţa. Obţine Diplome de Studii Aprofundate la Universitatea Paris III – Sorbonne Nouvelle, cu lucrarea „Académie Théâtrale de l’Union – une expérience pédagogique” (2002-2003). Doctor cu teza „Actorul şi arta sa în modernitatea creaţiei scenice actuale”, UNATC – Bucureşti (2008). Din 2009, cadru didactic la UNATC – Arta actorului. Decan al Facultăţii de Teatru de la UNATC (2013-2016).

***MUŞTELE* – cu Coca Bloos, Paul Chiribuţă**

***SLUGĂ LA DOI STĂPÂNI* – cu Paul Chiribuţă, Eugen Apostol**

Conf. univ. dr. Paul Chiribuţă: „Sunt un bătrân de viitor!”

moartea Brânduşei, din cauza suferinţei chinuitoare.

– Cum vă caracterizaţi?

– Sunt loial, respect foarte mult prietenia şi ţin enorm la toţi prietenii mei, eu neavând fraţi, ei sunt familia mea. Sunt un om de echipă. Pe măsură ce îmbătrâneşti e foarte greu să spui dacă îţi iubeşti mai mult calităţile sau, poate, defectele. Cu toate că în meseria noastră utilizăm atât calităţile, cât şi defectele. Defectele au, uneori, prioritate. Sunt mai productive decât calităţile. De altfel, rolurile negative sunt cu mult mai interesante decât cele pozitive.

– Actorul trăieşte doar prin/pentru publicul său?

– Cumva, publicul e o oglindă care-ţi spune unde te afli, îţi spune adevărul. De fapt, teatrul e o competiţie cu sine, nu cu ceilalţi. Şi în competiţia asta ai nevoie de public ca să-ţi spună dacă ai înaintat sau nu, dacă eşti pe drumul bun... Publicul îţi întoarce o imagine reală a ta în momentul respectiv. Publicul e absolut important pentru fiecare dintre noi. Regizorul Radu Penciulescu spunea un lucru bun: „Dacă e un cizmar neîndemânatic într-un oraş, toată lumea se plânge, dacă e un brutar mai puţin priceput, la fel... însă, dacă e un actor prost, nu se plânge nimeni, eventual nu mai vine nimeni la teatru”.

– Care este menirea actorului, a artistului?

– Vă răspund printr-o întrebare: „Care-i opera de artă a actorului?”. Dacă pictorul are pictura, sculptorul, sculptura, actorul ce face? **Actorul reface viaţa**. Singura lui

***PESCĂRUŞUL* – cu Paul Chiribuţă, Ana Ciontea**

operă de artă este încercarea de a reface viaţa. El creează o apostază a realităţii. Tu trebuie să-l faci pe spectator să creadă în iluzia asta a realităţii. „Desoliditatea efemerului” cred că va fi titlul cărţii pe care o să o scriu până la urmă. Asta-i o expresie a lui Penciulescu. Teatrul este dovada soliditătii efemerului.

– Cât de importantă consideraţi că mai este astăzi recunoaşterea muncii unui actor?

– Nu se poate trăi fără această recunoaştere, atâta vreme cât ea nu este un beţişor parfumat care să-ţi îmbete orgoliul propriu. E nevoie de ea pentru a-ţi îmbunătăţi respiraţia. Din păcate, nu prea mai este recunoscută astăzi munca actorului. Înainte, un actor se confunda cu o vedetă. Acum, dacă întrebi orice domnişoară care apare la televiziune: „Dumneata ce meserie ai?”. „Păi, sunt vedetă la televiziune”. Din păcate, cu ajutorul nostru, şi teatrul se înscrie din ce în ce mai mult în această industrie a distracţiilor. Teatrul nu mai este ce a fost, e un apendice la industria distracţiilor. Actorii sunt prost plătiţi în continuare şi din cauza asta joacă în tot soiul de şuşe, făcături... „Teatrul este o oglindă a lumii”, spunea Shakespeare, ambele sunt imagini, şi aceasta cu industria distracţiilor, şi noul val neomarxist din teatru, dar se situează undeva la marginea oglinzii. Nu e bine. Simplitatea în teatru nu este simplism, ci este un simplu foarte mult lucrat, foarte bogat. El e simplu în aparenţă, dar are foarte multe straturi.

– În ce spectacole vă putem vedea?

– Sunt angajat al Teatrului „Toma Caragiu” din Ploieşti şi joc în 11 spectacole, roluri diferite, roluri bune, sunt într-un teatru care îmi face o deosebită plăcere, pentru că e un colectiv care-mi aminteşte de multe ori, îi spuneam şi lui Mircea Zaharia, de Piatra-Neamţ. E o atmosferă foarte bună de lucru. În trecut, m-a interesat şi regia, chiar am pus în scenă câteva spectacole, dar nu am mers pe drumul acesta, pentru că aveam foarte multe de rezolvat cu mine, ca actor. Trăiesc o perioadă foarte plăcută tocmai pentru că fac cu drag această meserie. Îmi place foarte mult **să mă joc**. Dacă ar fi să mă iau după un titlu al lui D. I. Suchianu din *România literară*, de prin anii ’60, ’70, pot spune că sunt un bătrân de viitor.

– Este mai uşor pe scena de teatru decât în film?

– Sigur că mă simt mai bine pe scena de teatru. Dar am jucat acum într-un film, *#dogpoopgirl*, în regia lui Andrei Huţuleac, o comedie neagră foarte bună, unde fac un rol interesant. N-am făcut foarte mult film ca să pot să-mi dau seama, spre deosebire de Ana Ciontea, soţia mea, care a făcut foarte mult film şi care a ajuns la o altă filosofie despre arta actorului de film. Chiar acum e la o filmare în Germania, o să o vedem în următorul film al lui Călin Peter Netzer. Cred că sunt două meserii diferite.

A consemnat Violeta MOŞU

***MATCA* – Constantin Cojocaru, Paul Chiribuţă**

***RĂFUIALA* – cu Paul Chiribuţă, Valentin Uritescu**

Soprana Alexandra Grigoraş: „Fiecare rol pe care îl interpretez are o semnificaţie unică în sufletul meu”

Alexandra Grigoraş dăruieşte fiecăreia dintre creaţiile sale câte ceva din frumuseţea sa. A omului de caracter şi de atitudine. Pietrenii au putut-o admira şi aplauda, într-o interpretare răscolitoare, la începutul lunii iulie, cu ocazia celei de-a XLVII-a ediţii a Festivalului Internaţional „Vacanţe Muzicale la Piatra-Neamţ”.

– Ce reprezintă „Vacanţele Muzicale” pentru soprana Alexandra Grigoraş?

– Pentru mine, „Vacanţele Muzicale” înseamnă un mod de a mă întoarce acasă şi de a mă bucura împreună cu oamenii care mi-au călăuzit primii paşi în muzică. Îi mulţumesc doamnei profesoare Mihaela Spiridon pentru concertul pe care l-am susţinut împreună. Calitatea spectacolului, organizarea au fost foarte bune, şi pot spune că am simţit aceleaşi emoţii ca pe marile scene ale lumii. Faptul că a fost prezentă la acest concert şi maestra mea, profesoara Elena Botez, m-a bucurat nespus.

– Ce amintiri păstraţi despre Piatra-Neamţ, despre începuturile dumneavoastră în domeniul muzicii de înaltă calitate?

– De Piatra-Neamţ îmi amintesc mereu cu drag. Mai ales că începuturile mele în domeniul artistic sunt legate de pasiunea din copilărie pentru teatru radiofonic, apoi de cursurile de teatru, orele de pregătire în domeniul muzical, şi, în final, de hotărârea de a urma Liceul de Arte „Victor Brauner”. Totodată, primii paşi făcuţi în sfera muzicii se leagă de personalitatea doamnei profesoare Elena Botez. Domnia sa m-a învăţat tot ce înseamnă lumea operei, nu doar din punct de vedere muzical, ci şi din punctul de vedere al modului de viaţă al artistului.

– Cum filtraţi prin propria afectivitate mesajele rolului pe care-l interpretaţi?

– Fiecare rol pe care îl interpretez are o semnificaţie unică în sufletul meu. Chiar şi rolurile pe care le îndrăgesc mai puţin la început, ajung să le iubesc după un studiu mai amănunţit, deoarece fiecare personaj are o lecţie de viaţă şi o poveste unice. Eu pot doar să mă bucur interpretând aceste roluri, înţelegând că dacă fiecare personaj nu ar fi avut o experienţă de viaţă semnificativă, nu s-ar fi povestit despre ea. Îmi plac personajele care au mult dramatism, o psihologie dificilă.

– Cum este să vă dedicaţi cea mai mare parte a timpului studiului, perfecţionării continue, să vă sporiţi, de fapt, exigenţa faţă de sine?

– De când începem studiile în acest domeniu ni se spune că trebuie să sacrificăm multe pentru a face performanţă, şi chiar aşa este, dar aceste eforturi au meritat. Răsplata publicului înseamnă foarte mult pentru mine. Atunci când eşti ovaţionată de spectatori şi simţi că eşti apreciată pentru toată munca depusă, consideri că orice sacrificiu merită. Este tot ce-am visat, tot ce mi-am dorit. Este chemarea mea.

Născută la Piatra-Neamţ, Alexandra Grigoraş, fiind îndrumată de apreciata profesoară Elena Botez, a absolvit, în 2011, Liceul de Arte „Victor Brauner” Piatra-Neamţ, precum şi Conservatorul „Luigi Cherubini” din Florenţa, în 2016. În cadrul aceleiaşi instituţii muzicale italiene, a obţinut Masteratul, în 2019.

A participat la cursuri de măiestrie conduse de nume importante ale scenei muzicale mondiale: Mirella Freni (2011), Stefania Bonfadelli (2015), Giulio Zappa (2016), Mariella Devia (2016 şi 2019).

Are în palmeres o serie de premii importante, dintre ele detaşându-se Premiul I şi titlul de Cea mai bună soprană obţinute la Concursul Internaţional de Canto „Ferruccio Tagliavini” – 2017 (Graz, Austria), Premiul I la Concursul ASLICO „Per Giovani Cantati Lirici” – 2017 (Como, Italia).

Din 2015 activează ca solistă de operă.

Cea mai recentă aparţie pe scena internaţională a muzicii s-a consumat anul acesta, pe 8 aprilie, la Granada, în Spania, la Festivalul „Juventudes Musicales – «Manuel de Falla»”.

O lună mai devreme, în martie 2022, a interpretat, pe scena Teatrului „Colón” din Buenos Aires, rolul *Mimi* din opera „Boema”, de Giacomo Puccini. Atunci, Alexandra Grigoraş i-a avut parteneri de scenă, în rolurile principale, pe tenorul Rodolfo Galeano, baritonul Armando Noguera, soprana María Belén Rivarola, başii Emiliano Bulacios, Felipe Carelli, cu toţii evoluând sub conducerea muzicală a dirijorului Alain Guingal.

– Aţi cunoscut personalităţi din lumea artei şi culturii. Cine v-a lăsat cea mai puternică şi vie impresie?

– Aş începe cu soprana Mirella Freni, care mi-a deschis cele mai importante uşi în Italia, apoi, soprana Mariella Devia, sub bagheta căreia am urmat un masterclass şi cu care studiez în continuare. La fel, studiez şi în prezent cu maestra Elena Botez. Aş dori să-i amintesc şi pe marele dirijor Richard Bonynge, soţul sopranei Joan Sutherland, care mi-a dat primul premiu la un concurs în Austria şi, astfel, mi-a deschis drumul către marile scene, Katia Ricciarelli, Eva Marton ori Leo Nucci.

– Faima unui solist liric o consolidează numai publicul sau şi critica de specialitate?

– Faima unui solist liric, cu siguranţă, este consolidată de public. Aprecierea, încântarea lui este scopul suprem. Critica de specialitate este binevenită doar pentru a înţelege ce ar mai trebui adăugat, îmbunătăţit la consolidarea personală a unui artist.

– Aţi putea să ne sintetizaţi, în câteva cuvinte, crezul dumneavoastră de viaţă?

– După multă muncă şi sacrificii, trăiesc fiecare clipă ca şi cum ar fi ultima şi dau tot ce am mai bun pe scenă, mereu. Eu fac totul cu seriozitate şi credinţă pentru arta pe care mi-am ales-o. Dorinţa de autodepăşire e strict necesară. Altfel, nu poţi ajunge la performanţă în această profesie.

– Fiecare zi care trece este o despărţire sau garanţia unui nou început?

– Fiecare zi care trece este şi o despărţire, dar şi garanţia unui nou început. Iubesc enorm oamenii şi cred că prin profesia mea pot să-i fac să fie mai buni.

– Pentru ce anume, din viaţa dumneavoastră, sunteţi cel mai recunoscătoare?

– Sunt recunoscătoare, în primul rând, lui Dumnezeu care m-a călăuzit pe drumul cel mai bun pe care puteam să îl urmez, părinţilor, pentru că m-au susţinut în fiecare clipă şi, nu în ultimul rând, profesorilor mei, oameni talentaţi, excelenţi profesionişti, fără de care n-aş fi putut realiza nimic.

A consemnat Violeta MOŞU;
Foto: Centrul pentru Cultură şi Artă „Carmen Saeculare” Neamţ

Simpozionul Internaţional de Acuarelă „Iulia Hălăucescu”

În anul 2019, Fundaţia „Mircea Titus Romanescu” a iniţiat un inedit şi rodnic proiect, care şi-a propus readucerea în actualitate a figurii Iuliei Hălăucescu – doamna acuarelei româneşti – prin promovarea tehnicii acuarelei, în cadrul **Simpozionului Internaţional de Acuarelă „Iulia Hălăucescu”**.

Cele patru simpozioane desfăşurate anual începând cu anul 2019 au reunit acuarelişti de prestigiu, din ţară şi străinătate, care au lucrat împreună pe locurile umblate şi imortalizate de Iulia Hălăucescu, completând prin generozitatea lor colecţia de acuarelă contemporană a singurului Muzeu de Artă dedicat acuarelei din ţară, aflat la Tarcău. Au participat în total 20 de artişti: Crinela ANTONESCU, Ion Alexandru ANTONESCU, Dumitru BOSTAN, Teodor BUZU, Grigore CARATĂ, Corneliu DRĂGAN TÂRGOVIŞTE, Iosif HAIDU, Ema HAGIU, Mirela HAGIU, Valeriu JABINSCHI, Lucia JUNCU, Eugen MĂCINIC, Eugen MIRCEA, Nadia NEGRU, Valter PARASCHIVESCU, Corina PERIANU, Arcadie RĂILEANU, Mircea Titus ROMANESCU, Yan SU şi Teodor VIŞAN. Numele artiştilor participanţi, şcolile absolvite, stiluri personale de abordare au făcut ca Tarcăul să devină un adevărat creuzet al creaţiei în dificila şi preţioasa tehnică a acuarelei.

Ajunsă anul acesta la cea de-a patra ediţie, manifestarea culturală s-a desfăşurat în perioada 22 iulie-3 august, la cabana „Zorile Tarcăului” de lângă Schitul Tarcău, rezultatul dorit fiind şi o recontextualizare culturală a Tarcăului, ca reper pe traseele culturale naţionale şi europene.

Parte din picturile realizate în cadrul atelierelor de creaţie ale celor patru ediţii au fost prezentate pentru prima dată publicului iubitor de artă cu ocazia vernisării **Expoziţiei Simpozionului Internaţional de acuarelă „Iulia Hălăucescu”, Tarcău 2019-2022**, ce a avut loc la Muzeul de Artă din Piatra-Neamţ, în data de 2 august 2022, orele 17.00. Expoziţia a putut fi vizitată până pe data de 30 august 2022.

Regina expoziţiei este însăşi capodopera Iuliei Hălăucescu – Trandafiri din Moldova – care ne dovedeşte încă o dată geniul său creator şi justifică veneraţia atâtor pictori.

M-a impresionat foarte mult precizia tuşei în această complicată tehnică a acuarelei oferită de tablourile artistului **Corneliu Drăgan-Târgovişte**, pe care l-aş pune ca valoare imediat după cea a Iuliei Hălăucescu şi cap de afiş al acestei expoziţii. În plus, impresionează o alternanţă clar-obscur foarte reuşită şi o vagă impresie de fotografie vintage, care ne duce cu gândul la cuvintele maestrului: „Ceea ce vezi trebuie să-ţi creeze o anumită stare!”

O menţiune specială merită **Mircea Titus Romanescu**, foarte bine reprezentat în expoziţie în lucrări care se remarcă prin existenţa unui contur care întăreşte formele, contur în nuanţe de negru şi gri (ce aproape lipsesc la celelalte tablouri), fapt ce dă o semnătură specifică şi absolut personală creaţiilor. Aceasta este dublată de o nuanţă de cubism, inspirat integrată în peisaje.

Arcadie Răileanu se prezintă cu acuarele în şcoala Iuliei Hălăucescu, conceptualizate în tablouri ce aproape pot fi confundate cu ale acesteia. Am admirat opere ale maestrului Arcadie Răileanu care aproape vorbesc cu vocea Iuliei Hălăucescu, în acelaşi spirit cu aceasta, atât în ceea ce priveşte alegerea culorilor cât şi curgerea acestora.

Remarcabile sunt şi florile lui **Eugen Mircea** cu degradeurile lor încântătoare precum şi fascinantul peisaj de pădure care fură ochiul prin detaliu. **Mirela Hagiu** impresionează prin peisaje învăluite într-o mare de verde crud şi casele de ţară care primesc lumina albastră, împrumutată de la cer într-un mod special, captând frumos atenţia. **Yan Su** aduce pe simeze lucrări de dimensiuni mari, pictate pe verticală, impregnate de spiritualitatea asiatică, în care pastelurile se împletesc într-un mod extrem de fericit.

Am adus în discuţie doar câţiva dintre artiştii care au expus, dar fiecare lucrare este un univers care merită contemplat. O privire de ansamblu aruncată în expoziţie îţi aduce o mare doză de prospeţime şi este o adevărată efuziune coloristică.

Închei cu câteva gânduri adresate publicului revistei noastre de către **Mircea Titus Romanescu**, coordonatorul expoziţiei şi simpozioanelor: *Expoziţia de acuarelă de la Muzeul de Artă din Piatra-Neamţ readuce în prim plan importanţa şi frumuseţea acuarelei ca gen de sine stătător, după o lungă şi nejustificată uitare. În acelaşi timp rememorează amintirea marei acureliste Iulia Hălăucescu, un nume emblematic pentru oraşul Piatra-Neamţ şi ţinutul natal al Tarcăului, dar şi un artist de renume naţional şi internaţional. În cei patru ani de activitate, ca simpozion de acuarelă la Tarcău, s-a constituit un grup de peste 20 de artişti specialişti în acuarelă, care, împreună, au realizat un bogat patrimoniu artistic, în parte expus la Piatra-Neamţ şi care se va reitera în viitor la muzeele de artă din întreaga ţară. Acest efort al artiştilor a fost susţinut de partenerul nostru, Primăria Tarcău. În afară de cele 4 ediţii ale Simpozionului de acuarelă, în aceeaşi perioadă au mai fost şi parteneriate încheiate cu minunatele pensiuni din zonă, cum ar fi cel cu Pensiunea Poiana Soarelui din Brateş, finalizat cu două tabere de acuarelă, în anii 2020 şi 2021. Ca rezultat al Simpozioanelor de acuarelă şi al expoziţiei se poate remarca şi o creştere a interesului publicului de artă pentru acuarelă. Aici, cred că trebuie să mulţumim şi memoriei doamnei acuarelei româneşti, Iulia Hălăucescu care a ridicat, cu ani în urmă, atât de sus ştacheta gustului pentru acuarelă, atât pe plan local cât şi naţional.*

Gianina BURUIANĂ

CALENDAR – octombrie 2022

05. **GUARDI, Francesco** (5 oct. 1712 - 1 ian. 1793) – **310** ani de la naşterea pictorului italian;

06. **ŢUŢEA, Petre** (6 oct.1902 - 3 dec. 1991) – **120** ani de la naşterea filosofului;

18. **SEBASTIAN, Mihail** (18 oct. 1907 - 29 mai 1945) – **115** ani de la naşterea prozatorului;

19. **LUMIÈRE, Auguste** (19 oct. 1862 - 10 aprilie 1954) – **160** de ani de la naşterea inventatorului cinematografului şi omului de ştiinţă francez;

21. **COLERIDGE, Samuel Taylor** (21 oct. 1772 - 25 iulie 1834) – **250** de ani de la naşterea poetului romantic englez;

21. **PAPIU ILARIAN, Alexandru** (21 sept. 1828 - 23 oct. 1877) – **145** de ani de la moartea istoricului;

22. **ANDREESCU, Ion** (15 februarie 1850 - 22 oct. 1882) – **140** de ani de la moartea pictorului;

23. **GAUTIER, Theophile** (30 august 1811 - 23 oct. 1872) – **150** de ani de la moartea scriitorului francez;

27. **PAGANINI, Niccolò** (27 oct. 1782 - 27 mai 1840) – **240** de ani de la naşterea compozitorului şi violonistului italian;

28. **VULCĂNESCU, Mircea** (3 martie 1904 - 28 oct. 1952) – **70** de ani de la moartea filosofului;

29. **GIRAUDOUX, Jean** (29 oct. 1882 ; 31 ian. 1944) – **140** de ani de la naşterea dramaturgului francez;

31. **GHIBU, Onisifor** (31 mai 1883 ; 31 oct. 1972) – **50** de ani de la moartea pedagogului;

31. **VERMEER, Jan** (31 oct. 1632 ; 15 dec. 1675) – **390** de ani de la naşterea pictorului olandez.

Red.

Noi proiecte europene accesate de Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”, Piatra-Neamţ

La una iunie a acestui an a venit cu o veste foarte bună pentru elevii şi profesorii Liceului Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra-Neamţ, aceea a obţinerii finanţării pentru două proiecte europene Erasmus+. Vorbim despre proiectul pe domeniul educaţiei şcolare – **Gestionarea eficientă a problemelor comportamentale de indisciplină şi bullying la clase** (număr de referinţă 2022-1-RO01-KA122-SCH-000077858, finanţat de UE cu 32.025 euro) şi despre cel de-al doilea în domeniul formării profesionale – **Spre digitalizarea operaţiunilor în turism** (2022-1-RO01-KA122-VET-000077910, finanţat de UE cu 45.881 euro). Durata ambelor proiecte este de 15 luni, începând cu 1 septembrie 2022.

Pe cât de incitante sunt titlurile acestor proiecte, pe atât de interesante sunt obiectivele propuse, activităţile ce se vor derula şi competenţele ce vor fi însuşite.

Ideea proiectului **Gestionarea eficientă a problemelor comportamentale de indisciplină şi bullying la clase** porneşte de la o serie de nevoi ale şcolii noastre, identificate de către echipa de proiect:

- scăderea numărului de elevi cu probleme comportamentale de tipul indisciplinei, bullyingului, comportamentelor deviante;
- creşterea motivaţiei şcolare a elevilor şi a dorinţei de a frecventa cursurile;
- diminuarea eşecului şcolar al elevilor cu scopul creşterii inserţiei, atât pe piaţa muncii cât şi sociale;
- *îmbunătăţirea competenţelor profesorilor şcolii de a face faţă problemelor comportamentale ale elevilor.*

Astfel, activitatea principală constă în faptul că un număr de 15 profesori ai şcolii vor urma un curs structurat în Cipru purtând aceeaşi denumire cu cea a proiectului, pentru a dobândi competenţe legate de combaterea problemelor comportamentale ale elevilor problemă. Pentru ca de cele 15 mobilităţi să beneficieze şi restul cadrelor didactice, elevii dar şi părinţii acestora, după mobilităţi se vor întreprinde următoarele acţiuni:

1. Se va concepe Ghidul „Gestionarea eficientă a indisciplinei şi a bullyingului la clase”, de către participanţii la curs, care va realiza transferul de cunoştinţe şi competenţe dobândite în mobilitate către toţi profesorii şcolii. Acest ghid va constitui un instrument de lucru permanent în şcoala noastră, mai ales în activitatea educativă a diriginţilor.

2. După fiecare flux de mobilitate (există 3 fluxuri a câte 5 profesori) se va organiza câte un curs de formare internă pentru 20/21 de profesori din şcoală, susţinut de către unul din profesorii participanţi cu calitatea de formator.

3. Consiliul elevilor va beneficia de organizarea unui curs de formare în vederea transformării responsabililor claselor în vectori de influenţă pentru colegii lor. Accentul va fi pus pe identificarea cauzelor, mijloacele, strategiile şi instrumentele de combatere a atitudinilor negative.

4. Părinţii vor fi la rândul lor beneficiarii unor ateliere de informare/formare pentru creşterea gradului de implicare în educarea copiilor.

5. Stabilirea în PAS-ul şcolii a ţintei strategice „Reducerea frecvenţei actelor de indisciplină şi bullying” pentru următorii 4 ani.

Întrucât în cadrul specializărilor liceului turismul ocupă un loc principal în preferinţele absolvenţilor de clasa aVIII-a şi având în vedere specificul turistic al judeţului nostru, ne-am gândit şi am conceput proiectul **Spre digitalizarea operaţiunilor în turism.**

Nevoilor cărora le răspunde acest proiect sunt legate de:

- practicarea de către elevi a digitalizării operaţiunilor specifice domeniului de activitate pentru o inserţie facilă pe piaţa internă şi europeană a muncii;
- identificarea unor soluţii pentru creşterea eficienţei activităţii practice desfăşurate de către elevii noştri la agenţii economici;
- perfecţionarea profesională a profesorilor în sensul achiziţionării cunoştinţelor şi competenţelor de operare digitalizată în specializarea predată;
- deschiderea către o viziune de dezvoltare durabilă;
- creşterea motivaţiei şcolare a elevilor.

Pentru îmbunătăţirea nivelului de digitalizare în turism prin această finanţare, 16 elevi din clasele a XII-a, domeniul turism vor efectua două săptămâni de practică la hoteluri şi agenţii de turism din Europa şi 4 dintre profesorii aceleiaşi specializări vor beneficia de Job-shadowing în străinătate (observarea unui loc de muncă).

Una din premisele care a făcut ca cele două aplicaţii depuse să fie declarate câştigătoare în urma evaluării efectuate de către experţii Agenţiei Naţionale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educaţiei şi Formării Profesionale (ANPCDEFP), a fost respectarea priorităţilor educaţionale europene şi anume: incluziune şi diversitate, transformarea digitală, mediul şi combaterea schimbărilor climatice, participarea la viaţa democratică, valorile comune şi angajamentul civic.

Prof. Gianina BURUIANĂ
Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”

Profesori de la Colegiul „Spiru Haret”, la cursuri de formare în Spania şi Grecia

Proiectul „O nouă abordare şcolară” desfăşurat la Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” din Piatra-Neamţ în perioada 2020-2022 prin programul ERASMUS+, a ajuns la etapa mobilităţilor de formare a cadrelor didactice.

Printre obiectivele participării la aceste mobilităţi se numără îmbunătăţirea competenţelor lingvistice şi culturale, cunoaşterea instrumentelor digitale inovative care să creeze un impact pozitiv la nivel de clasă, cunoaşterea metodelor de lucru eficiente cu elevii, dobândirea de cunoştinţe necesare combaterii absenteismului, deprinderea tehnicilor de abordare eficientă a părinţilor, dobândirea competenţelor necesare de lucru cu elevii cu CES, creşterea motivaţiei profesionale, dobândirea competenţelor necesare utilizării eficiente a instrumentelor şi metodelor bazate pe TIC în procesul educaţional.

Din împlinirea acestor nevoi de formare ale cadrelor didactice va decurge în mod firesc împlinirea nevoilor instituţiei, cum ar fi: creşterea atractivităţii şcolii şi îmbunătăţirea condiţiilor de învăţare, îmbunătăţirea parteneriatului şcoală-familie, combaterea fenomenului de absenteism şcolar, asigurarea calităţii în educaţie şi în formarea profesională, aplicarea metodelor interactive de grup, utilizarea instrumentelor moderne de predare-învăţare.

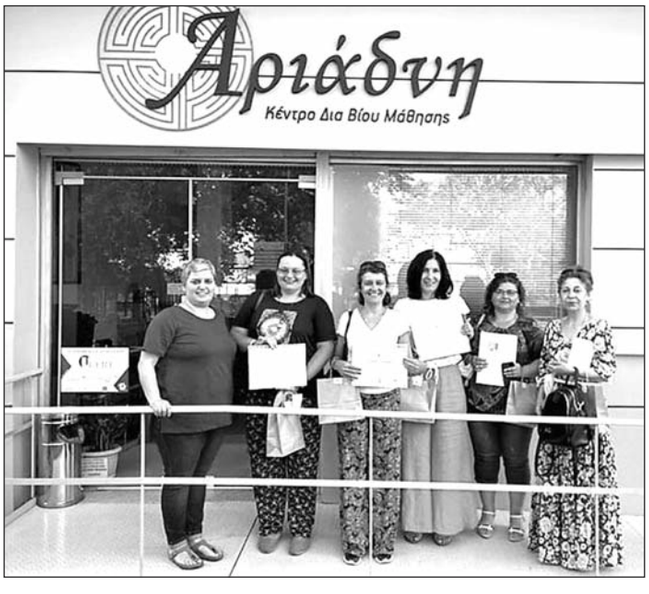

În preambulul acestor mobilităţi, cadrele didactice selectate pentru participare au desfăşurat activităţi de contractare, precum şi diferite activităţi de pregătire culturală, lingvistică şi pedagogică.

Prima dintre cele patru mobilităţi a avut loc la centrul Cervantes Training în Alcalá de Henares, Madrid (Spania), între 8 şi 14 mai 2021, tema acesteia fiind *Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning.* Acest curs a reprezentat, pentru participanţi, o importantă oportunitate de învăţare, dar şi una de a intra în contact cu o nouă cultură.

Scopul cursului este de a permite participanţilor să organizeze activităţi folosind TIC printr-o metodologie bazată pe munca în colaborare, cum ar fi Webquests / eTwinning, care va sprijini şi îmbunătăţi demersul didactic interdisciplinar, predarea colaborativă, în paralel cu introducerea metodologiei adecvate privind un parteneriat strategic în cadrul Erasmus+, a menţionat prof. Radu Mititelu, participant de asemenea la curs.

A doua mobilitate, la care au participat alte trei cadre didactice, s-a desfăşurat între 17 şi 21 mai 2021, la centrul IDEC din Pireus, Grecia, având tema *Inclusive education: tackling with classroom diversity and early school leaving*.

Am exersat proiectarea diferenţiată a lecţiilor, am lucrat în mod concret pe tehnici de adaptare a curriculumului la clasă, având în vedere specificul clasei. [...] Am avut acces online la recomandările formatorilor legate de site-uri de specialitate care oferă resurse educaţionale adaptate copiilor cu CES sau materiale specifice, concepute pentru combaterea discriminării, pentru promovarea incluziunii, pentru prevenirea abandonului şcolar, a detaliat prof. Ioana Poeţelea, surprinzând astfel multitudinea de cunoştinţe şi experienţe pe care participarea la un astfel de curs le facilitează.

Cea de-a treia mobilitate desfăşurată în cadrul proiectului a avut loc în Málaga, Spania, la centrul iDevelop Teacher Training, între 24 şi 28 mai 2021, cu participarea altor patru cadre didactice din şcoala noastră. Cursul s-a intitulat *Parents & Teachers: Building Bridges* şi a avut ca obiective: verificarea şi dezvoltarea abilităţilor pedagogice şi de comunicare, abordarea într-o manieră mai uşoară chiar şi a elevilor celor mai solicitanţi, gestionarea emoţiilor şi a conflictelor prin concentrarea atenţiei pe găsirea de soluţii, cooperarea cu părinţii, elevii, dar şi cu alte cadre didactice, promovarea lucrului în grup şi a proiectelor pe termen lung.

Participarea la această mobilitate a reprezentat pentru mine o reuşită experienţă profesională, ce a avut ca rezultat dezvoltarea abilităţilor pedagogice şi de comunicare, în vederea îmbunătăţirii relaţiilor profesor-părinte-elev, lucru care va conduce la creşterea nivelului de implicare activă a părinţilor în activitatea şcolii şi la ridicarea nivelului de motivaţie a elevilor. Am identificat tipurile mai frecvente de părinţi şi nevoile lor legate de şcoală şi de copiii lor. Am practicat tehnici de comunicare non-violentă, de identificare şi de exprimare a emoţiilor şi a nevoilor. Am evaluat obiceiurile noastre de ascultare şi am încercat să dobândim abilităţi active de ascultare, a precizat prof. Mona Cozma.

A patra, şi ultima, mobilitate din cadrul proiectului s-a desfăşurat la Areadne Lifelong Learning Centre din Kalamata, Grecia, între 7 şi 11 iunie 2021. La aceasta au participat cinci cadre didactice din şcoala noastră. Cursul, intitulat *Special Needs Children*, a atins obiective esenţiale pentru adaptarea demersului didactic la realităţile zilelor noastre.

Prof. Cristina Anton surprinde esenţa a ceea ce a reprezentat participarea la acest curs: *Am aflat tipuri noi de activităţi aplicabile la clasă prin care să pot veni în sprijinul copiilor cu nevoi speciale, am învăţat cât de importantă este relaţionarea cu familia, cât de important este să faci acţiuni în care să implici şi familia din care provin aceşti copii, deoarece familiile acestor copii se autoizolează datorită traumei pe care o trăiesc.*

Beneficiile acestui proiect, ale cursurilor la care au participat cele 16 cadre didactice din şcoala noastră, sunt de necontestat. În contextul european al zilelor noastre, copleşit de schimbări în plan social, cultural, dar mai ales educaţional, este esenţial să ţinem pasul cu noutăţile, dar mai ales cu inovaţiile din domeniul educaţiei. Aceste participări la cursurile oferite prin intermediul programelor Erasmus+ ne permit să devenim o şcoală şi mai competitivă şi vizibilă la nivel local, dar şi regional, naţional şi chiar internaţional, prin oportunităţile de parteneriat pe care aceste mobilităţi le deschid.

Ioana CIUREA – Responsabil de diseminare
Mona Elena COZMA – Responsabil management instituţional

De la paradigma socială a credinţei la activităţile *out-door* în cadrul orelor de religie

În săptămâna 25-28 iulie 2022, în cadrul Seminarului Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamţ, s-au desfăşurat lucrările **Şcolii de vară a profesorilor de religie** din ţara noastră**.**

Coordonate de către ISJ Neamţ, ISJ Olt, ISMB, ISJ Buzău, Asociaţia Profesor de Religie, Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza” Corabia (Olt), Colegiul Naţional Pedagogic „Gheorghe Lazăr” din Cluj-Napoca, în cadrul proiectului RED-Religie, activităţile desfăşurate s-au centrat pe două teme:

Paradigma socială a credinţei şi *Religia în activităţile out-door/ non-formal*.

După cum au declarat organizatorii, *Şcoala de vară este concepută pentru profesorii care doresc să-şi îmbunătăţească activitatea didactică, să ofere o varietate de experienţe pentru a construi cunoştinţe, competenţe, abilităţi şi să propună activităţi inedite în educaţia religioasă. Dorim să reflectăm critic şi creativ asupra propriului act didactic, să găsim cea mai bună cale de aplicare, în diverse contexte educaţionale a celor însuşite la această activitate. Echipa, creativitatea şi comunicarea sunt punctele noastre de reper*.

Cum era şi firesc, într-o asemenea conjunctură, activităţile au debutat, în data de 25 iulie 2022, cu o slujbă de Te Deum oficiată în Biserica „Sfântul Ioan Iacob Hozevitul”, aflată în curtea instituţiei gazdă. Participanţii s-au bucurat de prezenţa unor invitaţi de seamă, personalităţi marcante în domeniile teologiei şi pedagogiei, care au susţinut prelegeri în tematica proiectului: conf. univ. dr. Vasile Timiş, de la Universitatea „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca, inspector general în cadrul Ministerului Educaţiei, cu tema *Religiozitate şi antireligiozitate în Europa secolului XXI*; prof. univ. dr. Adrian Opre, de la Facultatea de Psihologie şi Ştiinţele Educaţiei din cadrul Universităţii „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca, pe subiectul *Religia în context social*; pr. prof. univ. dr. Mihai Himcinschi, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, cu lucrarea *Dogmă şi viaţă*; lect. univ. dr. Ramona Buzgar, de la Facultatea de Psihologie şi Ştiinţele Educaţiei din cadrul Universităţii „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca, pe tema *Religia în context educaţional*. La finalul fiecărei prelegeri au avut loc discuţii libere, întrebări şi intervenţii cu privire la tema abordată. Tot din rândul invitaţilor a făcut parte şi pr. dr. Ioan Emilian Raza, de la Spitalul Universitar „Medicală IV” din Cluj-Napoca, care a înfrumuseţat această perioadă prin *Dialogurile de seară*.

Diverse ca structură, mesaj şi tipul desfăşurării, activităţile au vizat religia ca disciplină de studiu în contextul actual. Dintre acestea amintim: *Religia în proiecte out-door*; *Activităţi non-formale – exemple de bune practici; Emoţiile în cadrul orei de religie; Cartea mea de suflet; Aplicarea Curriculumului Naţional la disciplina religie; Perspective: proiectele Erasmus+ şi Etwinning în dezvoltarea personală şi profesională*.

Aflată la prima ediţie şi concepută pentru cadrele didactice care doresc să-şi perfecţioneze activitatea didactică, prin activităţile sale, şcoala de vară şi-a propus şi a reuşit, în mare măsură, să reflecteze critic şi creativ asupra actului didactic, comunicarea şi colaborarea constituind punctele forte.

Considerăm că astfel de întâlniri sunt mai mult decât necesare, schimbul de experienţă şi bucuria comuniunii ducând la optimizarea modului în care înţelegem rolul formativ-educativ al educaţiei religioase astăzi.

Prof. dr. Mihai FLOROAIA

Ziua limbii române – 31 august 2022

(*urmare din pag. 1*)

Comunicarea corectă în românește nu se mai face prin studiul operelor literare validate, ci prin texte de viaţă cotidiană: regulamente, statute, legi, reportaje sportive, formulare de cereri. Faptul conduce la sărăcirea drastică a vocabularului, la pierderea proprietăţii exprimării, la dialoguri monosilabice şi chiar la înlocuirea dialogului cu monologul.

Introducerea abuzivă în şcoală a unor noi materii (discipline) se face, de regulă, în detrimentul orelor de română, istorie, geografie etc., ceea ce conduce la degradarea existenţei noastre ca indivizi şi ca popor. Rezultatul acestui păcătos parcurs (azi se zice trend!) este părăsirea limbii noastre. Vă rog să vedeţi titlurile manifestărilor culturale şi chiar ştiinţifice din România ultimilor ani: mai toate sunt în limba engleză.

Decăderea vorbirii este dublată de neglijenţa scrierii. Din secolul al XIX-lea încoace, Academia Română normează limba prin reguli ortografice bine stabilite şi aprobate prin lege. Din păcate, respectarea acestei legi este astăzi, pentru unii, facultativă. Conform *Legii privind organizarea şi funcţionarea Academiei Române* nr. 752/2001, în România, forul care „se îngrijeşte de cultivarea limbii române şi stabileşte regulile ortografice obligatorii” este Academia Română. Prin urmare, dacă regulile stabilite de Academie în privinţa limbii nu sunt respectate, se încalcă legea. Dar, neexistând mijloace de coerciţie prevăzute de această lege, situaţia persistă, spre marea pagubă a spiritului românesc. Noua ortografie nu a fost aprobată în unanimitate şi a stârnit numeroase discuţii, dar o regulă majoră a democraţiei spune, de două mii cinci sute de ani încoace, că minoritatea se supune majorităţii. Dacă acest precept nu se respectă, se ajunge la haos, anarhie, dezordine.

„Limba noastră-i limbă sfântă!”. Este un vers scris de părintele Alexe Mateevici acum mai bine de un secol şi devenit, între timp, parte a unui imn de stat românesc. „Sfinţenia” limbii vine la români din vremuri imemoriale şi rezidă în rolul identitar al felului nostru de a exprima în cuvinte lumea înconjurătoare. Acest fel de raportare la lume ne-a păstrat vii ca popor, încât observaţia – făcută de umanistul Antonio Bonfini, spre finele secolului al XV-lea – că românii au dăinuit în spaţiul lor pentru că şi-au apărat mai mult limba decât viaţa ne definește. Limba noastră este viaţa noastră şi, din fericire, ea mai are în sine propriile mijloace de apărare, de conservare şi de dezvoltare, cu o condiţie: să veghem ca specialişti asupra ei. Aceasta a fost prima menire a noastră ca instituţie, menire asumată la 1866, iar Academia Română nu va abdica de la această misiune niciodată.

Dascălul – iubire şi dăruire

A fi dascăl într-o societate mereu în schimbare, într-o lume plină de provocări, câteodată superficială, nu este deloc uşor!

Dascălul este fiinţa pusă în situaţia de a se dezvolta permanent, de a fi conectată la noutăţile din domeniu de activitate, de a-şi adapta demersul instructiv-educativ, indiferent unde îşi desfăşoară activitatea, la sat sau în marile oraşe. Provocările lumii moderne i-au testat limitele şi au dezvăluit societăţii calităţi remarcabile. Dascălul a dovedit, de câte ori a fost nevoie, că este puternic, răbdător, creativ, intuitiv, pasionat, adaptabil, echitabil, un bun colaborator şi un excelent coechipier.

Dragostea dascălilor pentru copii îi motivează, le oferă acea doză de optimism şi entuziasm de care au nevoie pentru a face faţă tuturor provocărilor actuale. E cea mai nobilă dintre motivaţii! De multă vreme, cadrele didactice nu se mai ocupă doar de instrucţie şi educaţie, ci sunt puse în situaţia de a suplini lipsa părinţilor, de a construi şi a menţine relaţii, de a media conflicte, de a înlesni incluziunea, de a le înţelege bucuriile şi de a le alunga tristeţile, şi, nu în ultimul rând, de a-i pregăti pe elevi din punct de vedere emoţional. Elevul priveşte învăţătorul ca pe un reper, este modelul copilăriei lui. De la cadrul didactic din faţa sa învaţă ce sunt încrederea, comunicarea, consecvenţa, organizarea, flexibilitatea, respectul şi sprijinul reciproc.

Părintele Constantin Necula spunea atât de frumos: „Dacă vă faceţi învăţători sau educatoare, v-aţi îndrăgostit pe veşnicie de copii. Iar dacă nu v-aţi îndrăgostit, căutaţi-vă altă muncă!”. Nu poţi fi dascăl dacă nu ai dragoste faţă de copii şi dragoste pentru această nobilă profesie. Elevii simt, mai mult ca niciodată, nevoia de a fi ascultaţi şi înţeleşi, de a li se acorda încredere şi respect. Graţie măiestriei cu care este înzestrat şi a abilităţilor dobândite pe parcursul formării profesionale, cadrul didactic oferă sprijin elevilor pentru a se autodepăşi, îi determină să fie într-o competiţie permanentă cu ei înşişi şi, pentru că societatea o cere, să fie competitivi şi cu ceilalţi. Relaţia dascăl-elev este una dintre cele mai puternice care se pot construi în afara mediului familial. Calitatea actului educativ ţine, în primul rând, de profunzimea acestei relaţii. Latura intelectuală a raportului profesor-elev este completată şi influenţată decisiv de factorul afectiv, care prezintă o importanţă deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Pe acest fundament evoluează copilul.

Conştient de menirea sa, învăţătorul oferă iubire şi se dăruieşte pe sine! Elevii transmit în lumea întreagă ceea ce învăţătorul a aşezat în ei. Astfel, iubirea şi dăruirea dascălului acoperă lumea întreagă.

„Omul îşi poate lua cunoştinţele numai de la un om. Aşa, bazinul se umple cu apă, focul se aprinde cu foc, iar sufletul se modelează datorită sufletului altui om.” (**Rabindranath Tagore**, scriitor şi filozof indian)

Prof. Ana SOCEA,
Inspector şcolar pentru învăţământul primar,
Inspectoratul Şcolar Judeţean Neamţ

Magistrul Leon Mrejeriu

(*urmare din numărul trecut*)

După război, în toamna anului 1917, toţi cei ce fuseseră sub stăpânire streină trebuiau treziţi la viaţă naţională românească şi atunci Leon Mrejeriu, şi mulţi alţi învăţători patrioţi, au colindat în lung şi'n lat Basarabia, spre a sădi şi în suflete – nu numai pe redute – simţirea românească. Iar sarcina lor, de care s-au achitat cu cinste, a fost să combată propaganda bolşevică, *înlăturând cenuşa streină de pe jăratecul naţional, care ardea mocnit,* pregătind unirea sufletească în vederea unirii politice a Basarabiei cu România.

Am umblat din sat în sat, am stat de vorbă cu oamenii, am lămurit obârşia noastră, care e aceeaşi, am limpezit legătura credinţii, a limbii, a obiceiurilor şi mai ales am stăruit asupra traiului nostru nedespărţit până la 1812, când, samavolnic, Basarabia a fost ruptă din trupul Moldovei româneşti cu care era una. Am luat parte la cumetrii, la jocuri (hori), la nunţi, la înmormântări şi ne-am lipit de sufletul localnicilor. Luam parte la slujbele bisericeşti şi ţineam predici, treceam şi pe la şcoli.(...)

Sufletul românesc, cu toate înrâuririle streine şi cu toata vitregia vremii, s'a păstrat ca o stană de piatră în vârtejul năprasnic al furtunilor trecătoare. Românul se schimbă greu şi încet. E şi un bine, e şi un rău. Dar dacă nu era aşa, faţă cu îndurările de veacuri, faţă cu toate grozăviile care au trecut peste el, ar mai fi suflet şi neam romanesc? Apa trece, pietrele rămân ... Şi românul din punct de vedere al statorniciei e ca piatra [1].

Leon Mrejeriu a decedat la 14 octombrie 1945, la Mizil, în timp ce revenea din refugiu. *A fost înmormântat acolo, dar adus la Piatra-Neamţ în 1968, când a murit şi soţia sa, Eugenia, o remarcabilă instituitoare a acestui oraş, devotată tovarăşă de viaţă cu care a alcătuit o familie model, ce a adus pe lume, a crescut şi modelat 6 copii* [2].

Preotul Constantin Matasă şi Leon Mrejeriu (aprilie 1934)

Încredinţăm tuşa finală a acestui portret profesorului Ioan Drăgan, prieten şi coleg de generaţie al celui evocat: „Om de mare merit, care şi-a făcut un cult din cinste şi modestie, politician care înnobilează înţelesul acestui cuvânt, reprezentant al naţiunii, care şi-a înţeles întotdeauna mandatul (ca şi catedra), un apostolat, partizan al unei idei politice, care în sufletul lui înfinge rădăcini vânjoase de credinţă, om întreg şi exemplar rar şi distins al rasei noastre, acesta este Leon Mrejeriu”.

Violeta MOŞU

[1] Mrejeriu, Leon, *Amintiri din Basarabia*, revista *Apostolul*, 1941, nr. 4-6, p. 18-24.

[2] Cicoare, Traian, *Leon Mrejeriu - şase decenii de posteritate,* Revista *Apostolul,* an VII, nr. 74, aug-sept. 2005.

Leon Mrejeru - Fişă bibliografică

Colaborări: ▪ ***Albina***; ▪ ***Apostolul***; ▪ ***Convorbiri critice***; ▪ ***Convorbiri literare***; ▪ ***Drum drept***; ▪ ***Învăţământul primar***; ▪ Ziarul ***Neamul românesc*** şi suplimentele ***Neamul românesc literar***, ***Neamul românesc de duminică***; ▪ ***Preocupări didactice***, ▪ ***Şezătoarea***. ▪ ***Tribuna şcoalei*** ş. a. **OPERA**: ■ În **volum**: * *O călătorie în Transilvania*, 1906; * *Îndrumări pentru conducerea şi administrarea lăuntrică a Orfelinatului Agricol «Principele Ferdinand»* (în colab.), 1906; * *Programele învăţământului teoretic şi practic ale Orfelinatului Agricol «Principele Ferdinand»* (în colab.), 1906; * *Carte pentru tineretul de la sate* (în colab.), 1906; * *O şezătoare ţărănească (teatru şcolar)*, 1907; * *Gospodina şi fata de la ţară* (conferinţă ţinută la Iaşi), 1907; * *Cuza-Vodă, istorisiri pentru popor* (în colab.), 1909; * *Priviri şi soluţii în chestia ţărănească* (în colab.), 1912; * *Rolul şcoalei în general şi acelei din Dobrogea Nouă în special*, 1914; * *Şcoala din Judeţul Durostor în 1914-1915*, 1915; * *Din Basarabia – note şi însemnări*, 1919; * *Mănăstirea Bistriţa* (în colab.), 1935; * *Cărţi de citire pentru cursul primar, urban şi rural* (în colab.), 1936; * *Eri şi azi. Contribuţii la istoricul învăţământului primar din judeţul Neamţ – revăzute şi* ***complectate*** [apărut în ***Anuarul*** Şcolii Normale de Învăţătoare din Piatra-Neamţ**.** Volum comemorativ şi în ***Apostolul***, 7-9/1940]. Tipografia *Gh. Asachi*, 1940; * *Înlănţuirea vremurilor – cercetări, amintiri şi impresii cu privire la învăţământul primar*, 1940; ■ Din **periodice: Anuarul** Şcolii Normale *Vasile Lupu* din Iaşi: 1940; **Apostolul:** nr.12/1935; nr. 7-9/1940; nr. 4-6, nr. 7-9/1941; nr. 6-7, nr. 8-10/1942; **Flori de Munte** [Revistă a Şcolii Normale de Fete din Piatra-Neamţ]: nr. 4; 5/1940; (***Constantin TOMŞA*** – „Un dicţionar al literaturii din Judeţul Neamţ – de la copişti la suprarealişti”, Editura Crigarux&Cetatea Doamnei, Piatra-Neamţ, 2014).

Olimpiada internaţională la limba germană, prilej inedit de dezvoltare a competenţei interculturale a elevilor

În perioada 25 iulie - 5 august anul curent a demarat Olimpiada internaţională de limbă germană, care s-a desfăşurat în oraşul Hamburg (Germania). Republica Moldova a fost reprezentată de către doi elevi, e vorba de Mihai Pocaznoi, elev al Liceului Teoretic „Mircea Eliade" din Chişinău şi Daria Zvonov, elevă a Liceului Teoretic „Nicolae Gogol" din Chişinău, care au fost însoţiţi de către profesoara Elena Manole de la Goethe Zentrum Chişinău. Evaluarea şi selectarea celor mai buni elevi vorbitori de limbă germană din Republica Moldova i-a revenit Centrului Cultural German Akzente. Participarea elevilor din Republica Moldova a fost posibilă graţie suportului Goethe Institut. În total au fost 57 de ţări participante, iar elevii din Chişinău au reprezentat cu demnitate Republica Moldova.

Mihai Pocaznoi

Elena Manole, în calitate de profesor însoţitor de limbă germană (Begleitungskraft), menţionează că „a avut un program intensiv, divers, bazat pe acumularea de informaţii şi schimbul de bune practici. Profesorii însoţitori au participat şi ei la seminarele şi prezentările organizate de Goethe-Institut şi de Organizaţia Profesorilor de Limbă Germană (Deutschlehrer*innen Verband). Au fost prezenţi la lansări de carte organizate de cele mai prestigioase edituri de limbă germană precum Hueber-Verlag, Klett, Spotlight. Profesorii au avut parte de activităţi de informare şi documentare despre oraşul Hamburg". În opinia Elenei Manole, aceste experienţe sunt oportunităţi ce nu trebuie ratate de către profesorii de limbă germană din Republica Moldova, care pot obţine o experienţă vastă în predarea limbii şi familiarizarea cu mediul cultural german autentic.

Pentru Mihai Pocaznoi participarea la acest prestigios concurs a fost o oportunitate inedită de a-şi dezvolta competenţele interculturale. Mihai relatează că la acest concurs organizat de Goethe Institut au participat cei mai buni vorbitori de limbă germană din 57 de ţări la nivelele de comunicare A2, B1 şi B2. Mihai a fost surprins plăcut să fie selectat pentru nivelul A2 şi să fie desemnat drept cel mai bun vorbitor de limbă germană din Republica Moldova la nivelul respectiv.

Daria Zvonov, elevă a clasei a IX-a la Liceul Teoretic „Nicolae Gogol" din Chişinău, a menţionat despre rapiditatea scurgerii celor două săptămâni, programul distractiv şi aglomerat în acelaşi timp (participări la workshop-uri, excursii, concerte, discoteci organizate de către participanţi, jocuri de masă). Daria a fost desemnată de către Goethe Zentrum Chişinău ca fiind cea mai bună vorbitoare de limba germană la nivelul de comunicare B1. Această experienţă a fost una de bun augur pentru Daria, întrucât şi-a învins anumite temeri legate de evoluţia şi performanţele ei: „îmi era frică, credeam că nu sunt atât de sociabilă, că nivelul meu de limbă germană nu e destul de înalt etc. Toate temerile mele s-au risipit când i-am cunoscut pentru prima dată pe Teo şi Matei, participanţii din România. Ei m-au invitat la masa lor, m-au prezentat celorlalţi participanţi. Am petrecut toată seara vorbind despre ţările noastre, limbi şi hobby-uri. Cercul prietenilor a început să se extindă. Chiar dacă nu am câştigat, am găsit amici adevăraţi, suflete pereche. Acum, am prieteni din multe ţările ale lumii: Mexic, Israel, Iran, Marea Britanie, Uzbekistan, Thailanda, Azerbaidjan, Mongolia. Participarea la olimpiadă a devenit o experienţă importantă pentru mine şi sunt recunoscătoare Goethe Zentrum Chişinău pentru cele mai memorabile două săptămâni din viaţa mea".

Mihai menţionează că experienţa din Hamburg a fost una extraordinară, cu momente de neuitat. Elevul de la Liceul Teoretic „Mircea Eliade" păstrează multe amintiri inedite cu persoanele, care încetul cu încetul, i-au devenit prieteni. Despre elevii cu care s-a împrietenit şi comunitatea vorbitoare de limbă germană, Mihai spune că sunt nişte oameni grozavi şi amuzanţi. Însă cel mai mult l-a impresionat oraşul Hamburg pe parcursul celor două săptămâni petrecute în Germania. Înainte de a purcede la drum, Mihai s-a documentat minuţios, a aflat informaţii relevante despre oraş, era la curent cu portul gigantic, cu unele vederi descoperite pe internet. Oraşul Hamburg, văzut în realitate, a depăşit aşteptările lui Mihai. Niciodată nu şi-a închipuit cât de magnifică poate fi splendoarea catedralelor şi a clădirilor decorate cu cărămizi, străzile care ancorează puternic amprentele timpului şi istoriei pline de memorii şi preaplinul vieţii.

De-a lungul acestor două săptămâni în Hamburg, Mihai a participat la multe ateliere de creaţie. A făcut faţă cu brio provocărilor de creativitate şi a fost entuziasmat de activităţile de zi cu zi. Printre provocările frumoase iniţiate de către organizatori au fost activităţi de tipul: să scrie un cântec rap, să scrie articole la diverse teme, să viziteze oraşul Hamburg în lung şi-n lat, să viziteze portul, să practice jocuri sportive (fotbal, baschet), să deseneze graffiti, să înveţe câteva scheme şi combinaţii cu skateboard-ul. Distracţia şi descătuşarea elevilor au fost puse în capul mesei, astfel încât aceştia să-şi dezvolte toate abilităţile lingvistice din diferite domenii şi arealuri tematice de comunicare şi cel mai important: „m-am distrat cu adevărat", remarcă Mihai.

Daria Zvonov - Elena Manole - Mihai Pocaznoi - pe aeropotrul din Chişinău în drum spre Hamburg

Modest din fire, Mihai, spune că nu şi-a îndeplinit obiectivul de a obţine un loc la olimpiadă, dar că nu regretă nicio secundă timpul petrecut în Hamburg, într-o comunitate vorbitoare de limbă germană. Mihai ne confesează un mic secret: „Vă pot spune că toată lumea plângea, nu pentru că nu au obţinut un loc, ci pentru că au fost nevoiţi să se despartă de prietenii noi creaţi. Despărţirea a fost cea mai dureroasă experienţă pentru toţi". Performanţele lingvistice ale elevilor Mihai Pocaznoi şi Daria Zvonov sunt un exemplu de urmat pentru toţi elevii liceelor în care se predă limba germană.

Cu aceeaşi modestie şi curaj Mihai ne îndeamnă să preţuim orice clipă a vieţii, să credem în vise şi în realizarea lor: „Nu voi uita niciodată de experienţa mea petrecută în Germania. La final, pot spune că trebuie să profităm de orice oportunitate, să fim curajoşi şi să participăm la cât mai multe concursuri, fiindcă oricând se poate întâmpla un miracol".

Merită a fi menţionat şi faptul că limba germană este a doua limbă de comunicare la Liceul Teoretic „Mircea Eliade" din Chişinău, iar pentru prima limba străină elevii optează între limba engleză şi limba franceză.

Ţinem să mulţumim în mod special Goethe Zentrum Chişinău, care a remarcat aptitudinile şi performanţele lui Mihai Pocaznoi la nivelul de comunicare A2 şi ale Dariei Zvonov (nivel de comunicare B1).

Mihai Pocaznoi - Daria Zvonov şi Elena Manole arată locul Republicii Moldova pe harta lumii

Mihai este autodidact şi a depăşit nivelul şcolar al clasei sale. Abia anul acesta, elevii din grupa sa vor încheia nivelul de comunicare A2.2. Faptul că Mihai a fost ales şi i-au fost remarcate aptitudinile şi efortul depuse ne onorează şi ne face să fim mai buni şi mai performanţi în progresele de viitor ale elevilor. Timid din fire, Mihai m-a întrebat dacă va putea participa şi anul viitor. Poate cineva stopa entuziasmul şi pasiunea unui elev spre cunoaştere? Oricine este în drept să îşi încerce potenţialul lingvistic la disciplina limba germană, dacă depune efort şi pasiune la învăţare. Olimpiada nu este doar despre cine pierde şi cine câştigă, ci despre acumularea unei experienţe unice, învingerea fricilor şi a barierelor de comunicare şi de adaptare la noi schimbări, dezvoltare personală, crearea unor „poduri" culturale şi prietenii dincolo de graniţele Republicii Moldova.

Următoarea Olimpiadă de Limba germană se va desfăşura în anul 2024 în oraşul Frankfurt pe Main (Germania). Sunt absolut sigură că şi atunci elevii din Chişinău ne vor reprezenta cu demnitate şi pasiune nestăvilită pentru limba germană.

***Elena MANOLE**, profesoară de limba germană la Goethe Zentrum Chişinău;*
***Mihai POCAZNOI**, elev, Liceul Teoretic „Mircea Eliade" din Chişinău;*
***Olesea GÂRLEA**, profesoară de limba germană la Liceul Teoretic „Mircea Eliade";*
***Daria ZVONOV**, elevă, Liceul „Nicolae Gogol" din Chişinău*

Aniversări: Mihai CIMPOI

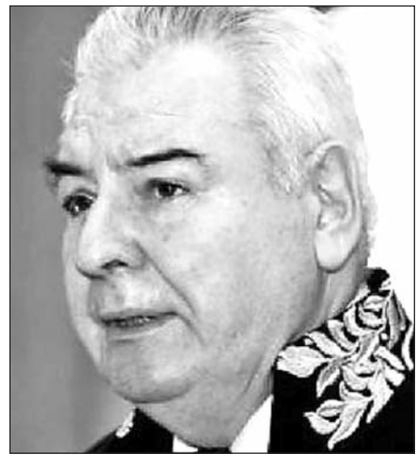

Critic şi istoric literar, eminescolog, filosof al culturii, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, membru de onoare al Academiei Române, membru al Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

S-a născut la 3 septembrie 1942, în comuna Larga, judeţul Hotin, astăzi raionul Briceni.

În 1965 a absolvit Facultatea de Filologie a Universităţii de Stat din Moldova. În 1998, i s-a acordat şi titlul de doctor habilitat în filologie, cu teza susţinută în baza lucrărilor publicate „Eminescu, Poet al Fiinţei”. Şi-a început activitatea în calitate de redactor la revista „Nistru” (1965-1972). Ulterior, a activat redactor la editurile „Cartea Moldovenească” (1974) şi „Literatura artistică” (1977-1982), secretar literar la Teatrul Naţional „M. Eminescu” (1982-1983), redactor la enciclopedia „Literatura şi arta Moldovei” (1984-1985), secretar literar la Teatrul Poetic „A. Mateevici” (1986-1987).

În 1987 a fost ales secretar al Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor din Moldova, iar în perioada 1991-2010 – preşedinte al Uniunii Scriitorilor din Moldova. De asemenea, este preşedinte al Asociaţiei Oamenilor de Creaţie din Republica Moldova.

A fost deputat al poporului din URSS (1989-1990) şi apoi deputat în Parlamentul Republicii Moldova (1999-2001). În paralel, îndeplineşte funcţia de şef al Secţiei de literatură clasică la Institutul de Istorie şi Teorie Literară al Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Din 1989 a predat un curs special despre Eminescu la Universitatea de Stat din Moldova şi din 1999 – la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chişinău.

Din anii 1960 a publicat recenzii, studii critice în săptămânalul „Cultura” şi revista „Nistru”, impunând în gândirea critică o direcţie nouă eseistico-literară. Prima sa carte „Mirajul copilăriei” a fost consacrată operei lui Ion Vieru (1968).

A semnat peste 70 de volume, inclusiv „O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia” (1996), „Spre un nou Eminescu” (1993), „Căderea în sus a Luceafărului” (1993), „Narcis şi Hyperion” (1994), „Plânsul Demiurgului” (1999), „Ion Heliade-Rădulescu. Panhymniul fiinţei” (2008), „Grigore Alexandrescu. Însuflarea fiinţării” (2009), „Vasile Cârlova. Poetul sufletului mâhnit” (2010), „I. Al. Brătescu-Voineşti. Prefacerea firii” (2011), „Ion Ghica. Amintirea ca existenţă” (2012), „Mihai Eminescu. Dicţionar Enciclopedic” (2013), „Mihai Stan. Absolutul imaginar: Eseu” (2018), „Grigore Vieru, poetul arhetipurilor” (2021) ş. a.

Este director fondator al revistei „Viaţa Basarabiei” (2002), ca o reluare (serie nouă) şi membru în colegiile publicaţiilor „Caiete critice”, „Viaţa românească”, „Destin românesc”, „Sud- Est cultural” ş. a.

Autor a peste 60 de studii şi eseuri monografice, a peste 3000 de studii şi articole apărute în publicaţiile literare din spaţiul românesc şi de peste hotare, dar şi a peste 200 de studii de prezentare a literaturii române apărute în Marea Britanie, Franţa, Germania, Italia, Turcia, Grecia, Rusia, Letonia, Lituania, Ucraina ş. a.

Este autorul şi realizatorul proiectului de durată „Congresul Mondial al Eminescologilor”, lansat în 2012 şi devenit o tradiţie anuală. A iniţiat fondarea Centrului Academic Internaţional Eminescu, căruia i-a dăruit colecţia sa de cărţi despre Eminescu, în număr de peste 1000 de unităţi (2000).

Membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru de onoare al Academiei Române, membru titular al Academiei Europene de Ştiinţe şi Arte (cu sediul la Viena şi Salzburg, 2015), membru de onoare al Academiei Balcanice de Ştiinţă, Cultură Liberă şi Dezvoltare Durabilă (cu sediul la Sofia, 2015). (...) A fost distins cu medalia jubiliară „Mihai Eminescu” (Republica Moldova şi România, 2000), „Ordinul Serviciul Credincios” în grad de cavaler al României (2002), Ordinul Naţional „Steaua României”, în grad de Comandor (2014) ş. a.

(**N. R.** – Prelucrare după *Calendar Naţional 2022*, editat de Biblioteca Naţională a Republicii Moldova, Chişinău, 2021)

Maria S. CIOBANU

COOLT NEAMŢ 27

La finalul lunii anterioare, Centrul pentru Cultură şi Arte „Carmen Saeculare” Neamţ a ieşit pe piaţa publicaţiilor cu numărul 27 al revistei ***Coolt Neamţ***. Revista, care găzduieşte un amplu interviu cu artistul plastic Mircea Titus Romanescu, se deschide cu un cuvânt gândit şi scris de Părintele Constantin Necula: *Dulcea povară a virtuţii*.

Fiind vorba de numărul lunii august, pot fi citite în interior texte despre Adormirea Sfintei Marii (*Maica Domnului în calendarul popular*), precum şi un omagiu adus memoriei marelui muzician român născut la Roman: *Mihail Jora, personalitate marcantă a vieţii muzicale din prima jumătate de veac XX*.

Rubrica *File de istorie culturală locală* propune un prim episod care reflectă *Anul 1848 la Bălţăteşti*. Material urmat, parcă în completare, de articolul *Magia Cetăţii Petrodava de la Bâtca Doamnei*.

La capitolul *Artizani de colecţie*, numărul aferent lunii lui Gustar aduce în prim-plan creatoarea *Paula Turnea şi unicitatea bijuteriilor lucrate manual*.

Lecţiile de etnografie şi de istorie se referă la *Ornamente florale de pe scoarţele nemţene* şi la *Cucerirea de către romani a Peninsulei Balcanice.*

Revista este completată de un bogat material ilustrativ, cea mai importantă fiind seria de instantanee reunite sub titlul *Insecte*.

Revista *Coolt Neamţ* din luna august 2022 se încheie, după ce face o trecere în revistă a manifestărilor din iulie ale Centrului, cu trei propuneri. Cronica de carte, susţinută de Suzănica Tănase, aduce în atenţia cititorilor microromanul lui Cosmin Perţa, *Dispariţia.* Reputatul critic de film Irina Margareta Nistor face referire la două creaţii cinematografice: una dedicată celor mici, *Animăluţe furioase*, o alta pentru adulţi, *Trenul asasinilor* (*Bullet Train*), avându-l protagonist pe megastarul Brad Pitt.

Valentin ANDREI

Arcadie Răileanu – pe autostrada culturală spre Târgu Mureş

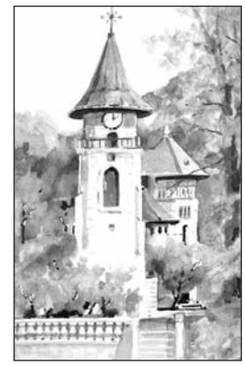

Odată cu deschiderea Librăriei Hertzog, în Pasajul – Mureş Mall, din Târgu Mureş, Radu Iaţcu (om de cultură cunoscut în Piatra-Neamţ) a început să invite scriitori şi artişti plastici nemţeni, iniţiind astfel – cum spune Nicolae Băciuţ – o autostradă culturală între Neamţ şi Mureş. Pe 25 august, într-o atmosferă de cenaclu literar, a avut loc vernisajul expoziţiei de tablouri lucrate în acuarelă de maestrul Arcadie Răileanu.

Nicolae Băciuţ, directorul Direcţiei pentru Cultură Mureş, a descris, în câteva cuvinte inspirate, esenţa evenimentului: *Prin prezenţa maestrului Arcadie Răileanu la Târgu Mureş autostrada culturală, iniţiată de Radu Iaţcu, capătă relief. Aşa cum s-a prezentat cu lucrările în această secvenţă de expoziţie – doar acuarele – Răileanu îşi arată forţa cu care poate să stăpânească ideile şi culorile într-una din cele mai delicate tehnici. El a venit cu două ipostaze plastice în acuarela sa. În primul rând, e vorba de lucrările abstracte cu tentă expresionistă, cu o forţă cromatică puternică, portrete ale unui sine agitat, în căutarea unor sensuri ontologice. Cealaltă ipostază ca autor de acuarele este cea care îi pune în valoare formaţia sa profesională, cea de arhitect, realizând peisaje urbane în care personaje centrale sunt clădirile, în general de factură sacră – biserici, mănăstiri. E acest univers al autorului, unul de forţă, unul care demonstrează că el a reuşit să învingă prejudecăţi legate de pictura abstractă în acuarelă. Pentru că acuarela, spuneam, îşi are regulile ei şi dacă nu reuşeşti să fii stăpânul ideii, e uşor să ratezi în acest gen. Maestrul Răileanu reuşeşte, iar acuarelele lui abstracte pun în valoare energii nebănuite.* (**Sursa**: Ziarul *Atitudinea de Neamţ* din 26.08.2022)

Red.

Pledoarie pentru ISTORIE

Fiecare naţiune îşi are rădăcinile ei, cultura proprie, aceasta reprezentând totalitatea valorilor sale spirituale care trebuie transmise generaţiilor viitoare. Valorile reprezintă nucleul culturii, de aceea înţelegerea valorilor celorlalţi reprezintă cel mai important moment al procesului de comunicare interculturală. Convieţuirea înseamnă interacţiune, schimb de idei, deschidere, reciprocitate.

Plecând de la convingerea că o şcoală nu este doar suma rezultatelor meritorii ale prezentului, ci şi produsul unui trecut care poate ascunde fapte şi lucruri cu impact pentru comunitate, confirmări ale unor valori umane care au marcat istoria locală sau naţională, **Simpozionul ştiinţific „Incursiune în istoria învăţământului românesc”** şi-a propus, pe parcursul a VII ediţii, să ofere oportunitatea deschiderii unei cercetări cu scopul descoperirii „comorilor” trecutului pe care şcolile le posedă şi doresc să le dăruiască semenilor.

Prin activităţile iniţiate am dorit să promovăm imaginea şcolii româneşti şi a dascălilor ei. De asemenea, am urmărit să evidenţiem aspectele comune ce vizează transmiterea valorilor culturale, cu scopul de a întreţine spiritul istoric românesc, să împărtăşim din experienţa didactică, să consolidăm comunitatea profesorilor la nivel regional.

Istoria este o oglindă în care noi, cei de azi, ne reflectăm cu demnitate şi individualitatea bine conturată, *este imaginea trecutului din care rezultă învăţăminte şi exemple pentru viitor; ea conservă drepturile şi ne aduce aminte datoria…* (A. T. Laurian)

Simpozionul a avut ca obiective generale:

• Cultivarea pasiunii cadrelor didactice către cercetarea istoricului şcolilor pe care le reprezintă;

• Dezvoltarea respectului şi a dorinţei de cunoaştere a rolului şcolii în cadrul evoluţiei comunităţilor locale;

• Cunoaşterea şi popularizarea valorilor morale, sociale şi istorice care individualizează o unitate-reper;

• Deschiderea spre cunoaşterea valorilor celorlalţi prin vizite şi proiecte bilaterale ale elevilor şcolilor participante la simpozion;

• Dezvoltarea competenţelor şi abilităţilor de comunicare interumană;

• Cultivarea egalităţii de şanse prin valorizarea formativă a unor idei/practici de urmat.

Desfăşurarea lucrărilor s-a realizat pe două secţiuni:

- Şcoli centenare – lucrări monografice. Portretul dascălului de vocaţie – între realitate şi subiectiv.

- Repere clasice şi moderne ale şcolii româneşti. Exemple de bună practică prin proiecte, parteneriate, schimburi de experienţă etc.

Comunicările prezentate la fiecare ediţie au fost de înaltă valoare ştiinţifică bucurându-se de aprecierile celor prezenţi. Ele au fost publicate în trei volume cu titlul „Incursiune în istoria învăţământului românesc”, în revista şcolii „**Paşi spre viitor**” (ISSN 4069-3434), precum şi în revista „**Zamolxis**” (ISSN 2501-3351, ISSN-L 2501-3351) într-un număr special dedicat simpozionului, care a apărut în format electronic, pe site-ul şcolii (www.scoala1roman.ro).

Au fost semnate acorduri de parteneriat cu un număr mare de unităţi şcolare din ţară, cu I.S.J. Neamţ, cu Universitatea „Ştefan cel Mare” Suceava, cu Complexul Muzeal Judeţean Neamţ, cu Asociaţia Profesorilor de Istorie Neamţ (APIN), cu Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ.

Stimularea pasiunii pentru cunoaşterea istoriei în rândurile elevilor a condus la organizarea clubului de istorie „Zamolxis” începând cu anul 2012 şi la redactarea revistei de istorie cu acelaşi nume, care a fost laureată la nivel naţional în anul 2016.

„Aşa cum bunii noştri de pe la ţară, în simplitatea tradiţionalismului vieţii rurale româneşti, ştiu a găsi semnele vremii în banalele semnale manifestate de natură, aşa putem intui şi noi, prin intermediul semnalelor istoriei, indicii despre vremuri. Dar numai dacă vom şti să ne facem prieteni cu istoria...”, afirma redactorul şef al revistei, Ioana-Ana-Maria Leancă.

Căci istoria e viaţa omenească, problemele de odinioară sunt problemele de acum; în altă formă, cu alţi oameni, este aceeaşi umanitate care se înduioşează şi se frânge, aceeaşi umanitate când ajunsă la scopurile ei, când călcată în picioare şi strivită. (Nicolae Iorga, „Ce înseamnă astăzi concepţia istorică”, 1938)

Prof. Cristina ARUXANDEI,
Şcoala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman

Rătăciţi între pandemii

Imediat după 1989, ministru al Învăţământului a fost numit Mihai Şora – atunci nimeni nu se gândea că va ajunge să trăiască peste 100 de ani şi va putea contribui la discuţiile despre şcoala românească nereformată încă – şi se părea că drumul spre nou era larg deschis. Filosoful Şora n-a reformat nimic, dar a pus bazele unor concepte actuale încă: aveam un învăţământ mult prea stufos, prea multe materii, mai ales cele care vorbeau despre trecut, despre valori naţionale, trebuie materii noi, adaptate vremurilor, trebuie mutată atenţia de pe profesor pe elev, trebuie schimbat stilul de predare şi crescut rolul părintelui în şcoală până la pusul notei în catalog etc.

Astăzi, după 33 de ani, ce putem constata? Nu mai facem istorie decât sub un control al tematicii mai ceva ca pe vremea cenzurii comuniste, nu poţi vorbi despre un general erou în primul război mondial pentru că a fost declarat criminal de război de comunişti, după alt război de reîntregire, sentinţă preluată cu entuziasm de istoriografia actuală plină de corectitudine politică – finanţată mai mult sau mai puţin discret în ultimii ani – şi ridicată la nivel de axiomă.

Ni se induce zi de zi ideea că a vorbi despre Decebal, Gelu, Glad, Menumorut e de prost gust, în condiţiile în care au fost nişte „looseri” şi, oricum, n-au lăsat mare lucru în urmă. Că nici Sarmizegetusa nu-i chiar ce ni s-a spus, singurul lucru care ar trebui să-l reţinem e că dacii au avut aur pe care l-au pierdut pentru că a trădat un dac. Semn că trădarea ar fi cumva în ADN-ul neamului, asta ca să nu ne mirăm prea tare de trădările conducătorilor contemporani.

Mai departe, Mircea n-a fost în stare să bată un mare imperiu la Rovine, aşa că nu-i mare lucru de el, Iancu nu-i al nostru, că dacă nu erau ungurii cine mai ştia ceva despre el, Ştefan a fost mare, dar era cam afemeiat şi asta i-a ocupat aproape tot timpul, noroc că ungurii şi polonii, apoi turcii şi tătarii l-au mai trezit la realitate. A construit nişte biserici, că atât a putut, antamând viitoarea postură de sfânt ortodox, care-l menţine în atenţia unui popor încă ataşat de tradiţia religioasă ortodoxă.

Despre unirea lui Mihai supranumit Viteazu, a devenit clar ca nu se poate vorbi ca despre o acţiune conştientă a unui domn cu viziune. Mihai nu a făcut decât să preia ideile unor unguri, dornici să ne unească apostolic, deşi nici măcar nu fost capabil să le exprime clar, în timp ce lupta sau juca diplomatic cu/ contra a trei imperii, plus tătarii şi mercenarii care l-au şi ucis cu ordin de la drăguţul de împărat de la Viena. Un alt drăguţ de împărat tot de pe-acolo uita promisiunile la 1848 şi provoca bolunzala lui Avram Iancu, personaj din ce în ce mai uitat de istoricii tineri, atraşi mai mult să scrie despre atrocităţile moţilor contra ungurilor, uitând că principiul după faptă şi răsplată trebuie măcar consemnat corect. Eroii de la 1848 morţi în Transilvania nu mai au loc în cărţile de istorie, în schimb castelele celor care i-au omorât au fost retrocedate, cu despăgubiri uriaşe, urmaşilor ucigaşilor. Că românii ştiu să ierte şi să recunoască atunci când au greşit.

Mai târziu, în al doilea război, românii au recunoscut masacre – la Odessa, de exemplu – unde au greşit că au răspuns la provocarea unor criminali care au aruncat în aer centrul de operaţiuni al unei unităţi militare. Românii au fost transformaţi în călăi, criminalii care au pus bombele au devenit eroi sovietici. Nimeni nu mai vorbeşte despre umilinţa criminală la care au fost supuşi soldaţii români după ultimatumul sovietic în Basarabia, din partea unor populaţii primite să locuiască în zonă, dar răspunsul dat după alte provocări şi sabotaje a fost catalogat drept criminal, deşi nu se compară cu fapte pe care istoria le consemnează acum cu nonşalanţă drept legitimă apărare sau apărarea drepturilor unor populaţii care n-au cerut niciodată să fie apărate.

Totuşi, dincolo de toate bâlbele cu adevărat criminale în ceea ce priveşte predarea istoriei naţionale – pentru restul lumii suntem din ce în ce mai performanţi, mai ales dacă ni se impune să fim – elevii dau semne că-i interesează trecutul. Şi asta pentru că mai există educatori dedicaţi – de la învăţători la profesori – care trec peste planuri transmise centralizat, făcute parcă să pună piedici predării istoriei naţionale – şi transmit elevilor mai mult decât date, evenimente sau analize. Care mai cred că şcoala este mai mult decât un loc în care sunt trimişi copiii să ia obligatoriu note bune, premii în funcţie de statutul social al părinţilor, care mai cred că modelul apostolatului în educaţie este la fel de actual şi acum, în care un preşedinte de ţară făcea elogiul învăţării cu profesorul „goagăl” în dauna predării într-o sala de clasă. Care încearcă să transmită trăiri şi sentimente odată cu fapte istorice consemnate. Care încearcă să demonstreze că termenul de *conştiinţă naţională* nu este unul desuet ci, dimpotrivă, poate fi sădit în sufletul tinerilor şi, de ce nu şi a părinţilor.

Prof. Cristina BĂLĂNESCU
Şcoala Gimnazială nr. 5 Piatra-Neamţ

Al 44-lea Congres Internaţional AGIRo şi aniversarea a 110 ani a Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ

Congresul Internaţional al Cadrelor Didactice din România şi al Cadrelor Didactice de Etnie Română de peste Hotare ediţia a XLIV-a a fost găzduit la Piatra-Neamţ în perioada 25-28 iulie. Peste 200 de învăţători şi profesori din 20 de judeţe ale ţării şi din Republica Moldova, Ucraina, Ungaria şi Serbia au participat la lucrări.

Organizarea la Piatra-Neamţ nu a fost întâmplătoare, aniversarea a 110 ani de la înfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ fiind prilejul mult aşteptat pentru a primi onoarea de a fi gazde. Cadrele didactice au fost întâmpinate cu pâine şi sare la festivitatea de deschidere a congresului, ce a avut loc în sala „Calistrat Hogaş" a Palatului Administrativ, marţi, 26 iulie. La ceremonia de debut au urat profesorilor bun venit grupul folk „Eu cred" şi Marius Coşerariu. În atmosfera emoţionantă, au adresat câteva cuvinte oficialităţile locale care au răspuns invitaţiei – prefectul de Neamţ, primarul de Piatra-Neamţ, oficialităţi organizatoare – prof. Liviu Constantin Rusu, preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ, prof. Viorel Dolha, preşedintele Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România, AGIRo, oaspeţi.

Foto: Ionel-Cătălin DIACONU

Primul invitat la microfon a fost **pefectul Adrian Niţă**. „Vreau să vă felicit pentru toată activitatea, vă mulţumesc pentru că sunteţi aici în număr atât de mare şi vă doresc să aveţi parte de zile minunate aici, în judeţul Neamţ. Vă urez să fiţi sănătoşi şi să aveţi parte de recunoştinţa eternă a tuturor celor care trec prin mâna dumneavoastră".

În cuvântul său, **primarul Andrei Carabelea** a făcut apel la patriotism. „Faceţi o profesie cu foarte multe provocări, în fiecare zi aveţi de făcut faţă unor exerciţii cu care nu se întâlneşte fiecare profesie din România. Sunt convins că treceţi prin acestea cu pasiune, cu profesionalism, cu empatie faţă de copii, copii cărora aveţi să le insuflaţi nişte valori şi vă rog eu frumos să le insuflaţi şi dorinţa de a rămâne în ţară – una din mâhnirile pe care le am ca profesor, ca primar şi ca părinte. Să vă bucuraţi de ceea ce vă oferă judeţul şi oraşul".

Mesajul **inspectorului şcolar general Florentina Luca-Moise**, aflată la Ministerul Educaţiei în ziua deschiderii congresului, a fost citit de inspector Steluţa Postolică. „Pentru toate câte a dovedit că poate în istoria acestei ţări, pentru devotament, forţă şi asumare, pentru toate câte sunt în fiinţa dascălului român îl felicităm şi-i recunoaştem valoarea sa. Dumnezeu să dăruiască tuturor învăţătorilor ani mulţi, putere de a rezista, de a se adapta, inspiraţie, răbdare şi bucurie. Să fie dascălul român simbolul societăţii care a reuşit".

Tot din partea instituţiei partener în organizarea congresului a adresat câteva cuvinte şi **inspectorul şcolar adjunct Cătălin Bălţătescu**: „Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ împlineşte 110 ani de existenţă, iar activităţile derulate aduc odată în plus bucurie şcolii nemţene şi nu numai. Lucrările acestui congres tind să întregească ampla experienţă pedagogică pusă în slujba Educaţiei şi să aducă împliniri profesionale pentru noi toţi. Felicit pe toţi cei care fac posibilă o aşa sărbătoare a educaţiei, a şcolii nemţene, cu încederea că toate activităţile vor fi exemple de creativitate şi dăruire, un prilej de multiplicare a performanţei şi un schimb de bune practici pedagogice".

Preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ, prof. Liviu Constantin Rusu a îmbinat trecutul cu prezentul şi a adus în atenţie o noutate. *Este o onoare ca congresul să se desfăşoare la Piatra-Neamţ, împlinim 110 ani de la înfiinţare. În expoziţia pusă la dispoziţie de Complexul Muzeal Neamţ îl puteţi vedea pe bădia care a înfiinţat asociaţia în 1912 – Leon Mrejeriu, un învăţător de pe valea Bistriţei, care a ajuns apoi în Parlamentul României, a fost prefect, deputat şi nu a uitat niciodată că este şi învăţător. În 1936 s-a cumpărat Casa Învăţătorului, care este şi astăzi pe strada Petru Rareş, acolo se află Casa Corpului Didactic Neamţ şi Sindicatul din Învăţământ, au grijă de această casă, aflată în patrimoniul naţional. Au cumpărat casa – atenţie! – de la Banca Naţională, cu banii de la învăţători, 50 de lei – nu ştiu cât era salariul atunci – timp de 13 luni! Fiecare învăţător din judeţul Neamţ a pus bani pentru această clădire! Plus banii de la Guvern, prin Leon Mrejeriu. A continuat cu Căminul învăţătorilor, cealaltă clădire a noastră unde se află şi Centrul de informare a cadrelor didactice şi care de astăzi se numeşte Centrul de documentare şi informare al cadrelor didactice din judeţul Neamţ „Prof. Gheorghe Amaicei". Domnul Amaicei este al doilea tată al nostru, bădia Ghiţă şi-a pus amprenta asupra activităţii de după 1990 şi tare şi-ar fi dorit organizarea congresului la Piatra-Neamţ. Îl facem acum, în onoarea memoriei domniei sale şi vă invit la un moment de reculegere pentru toţi cei care nu mai sunt.*

Cuvântul **Marianei Marin, preşedinta AGIRo din Republica Moldova**, a impresionat audienţa. *Suntem opt colege care am venit la Piatra-Neamţ, toate autoare de manuale, cu grad didactic superior iar patru colege sunt şi doctori în ştiinţă. (...) Congresul AGIRo are menirea să venim cu schimb de bune practici, să fim mai eficienţi, mai buni. Dacă vorbim de reforme în educaţie, în anul 2015, noi fiind inspiraţi de reforma dumneavoastră din 1998, cea referitoare la evaluarea în învăţământul primar, un grup de colegi de la Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, unde mi-am petrecut cei mai buni ani de cercetare, am studiat toate opţiunile u privire la evaluarea pe sector, pe care şi dumneavoastră o practicaţi. Astăzi, în Republica Moldova, în clasele primare şi la materiile despre om şi societate, nu mai există note şi calificative, decât la evaluările sumative şi cel mai important – nu există insuficient! Politica didactică este centrată pe succes şi recuperare. Urmărim să creăm elevului situaţii în care el să se autorealizeze. Astăzi, ţinând cont că delegăm elevului sarcinile de a învăţa, noi promovăm ideea de învăţare vizibilă şi ne asociem cu ceea ce faceţi în România. Rolul nostru sau locul nostru este printre copii, să-i ajutăm să înveţe. Clasă inversată – acest concept promovat prin AGIRo în Moldova – va face obiectul unui curs intensiv gratuit pentru membri fideli ai AGIRo la Casa Profesorilor din Chişinău.*

Lucrările şi atelierele congresului, alături de a XIX–a ediţie a simpozionului internaţional **„Portrete de dascăli – în memoria lui Leon Mrejeriu şi Gheorghe Amaicei",** s-au îmbinat cu clipele de relaxare petrecute la Vânători-Neamţ, la mănăstiri şi în Parcul Natural Vânători.

N. R. Preluare din ziarul *Mesagerul de Neamţ.*

Cristina IORDACHE

Flipped Classroom printre atelierele de lucru ale Congresului AGIRo, 2022

În intervalul 25-28 iulie 2022, la Piatra-Neamţ, a avut loc al 44-lea Congres Internaţional al cadrelor didactice din România şi al cadrelor didactice de etnie română de peste hotare. La ediţia din acest an au participat cadre didactice din 20 de judeţe ale ţării şi din Republica Moldova, Ungaria, Serbia, Ucraina (Cernăuţi şi Odessa).

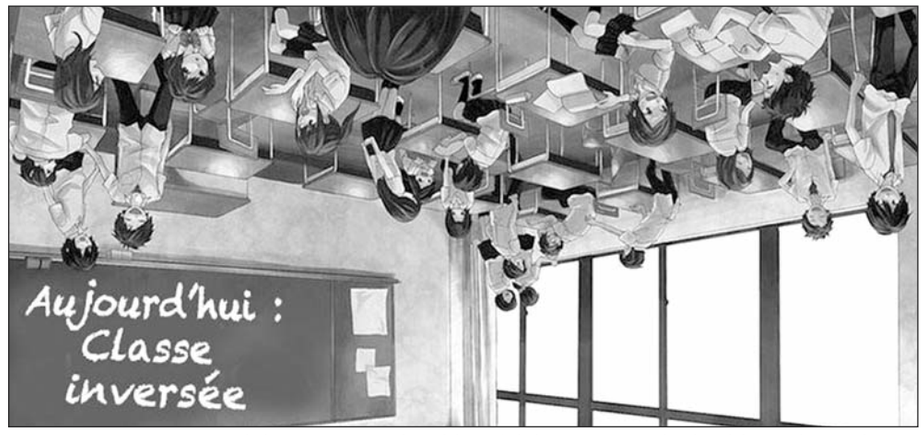

După transmiterea mesajelor tradiţionale de bun venit şi a discursurilor în plen, lucrările congresului au continuat cu ateliere de lucru, conferinţe şi ediţia a XIX-a a Simpozionului *Portrete de dascăli – în memoria lui Leon Mrejeriu şi Gheorghe Amaicei,* care a marcat aniversarea a 110 ani de la înfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ.

Printre atelierele de lucru, s-a numărat şi *Flipped Classroom* (*Clasa inversată*), având formator pe d-na conf. dr. Mariana Marin de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chişinău şi Universitatea de Stat din Moldova.

Avându-şi originea prin anii 2010, în SUA, ca o abordare pedagogică modernă de promovare a lecţiilor ce „răstoarnă" modelul tradiţional al taxonomiei lui Bloom, metoda clasei inversate realizează trecerea de la centrarea pe profesor la centrarea pe elev pentru a-i putea satisface nevoile individuale de cunoaştere şi învăţare.

Foto: Ionel-Cătălin DIACONU

Procesul de instruire în acest format „inversat" se desfăşoară în două etape succesive: mai întâi elevul studiază o temă din manual sau alte materiale pe un anumit subiect (vizionează o serie de video-uri, ascultă înregistrări audio/podcasturi, analizează prezentări pregătite de profesor, utilizează aplicaţii digitale, citeşte texte propuse de cadrul didactic etc.), iar la şcoală, pune în aplicare cele învăţate acasă şi interacţionează cu colegii şi cadrul didactic (participă la dezbateri, adresează întrebări, propune soluţii pentru anumite probleme, realizează lucrări de laborator, elaborează proiecte etc.). Concret, în cadrul celor 3 ore de activitate, pentru a înţelege practic această metodă, d-na conferenţiar ne-a dat câteva sarcini de lucru, pe grupe, despre Piatra-Neamţ şi zona Neamţului, fără a preciza/formula un titlu exact, în sensul clasic. Fiecare grupă a primit una din temele: Legende despre Piatra-Neamţ şi împrejurimi; istoricul oraşului şi al judeţului; Să fie alcătuită o poezie despre Piatra-Neamţ şi judeţ; să compunem o problemă despre Piatra-Neamţ; să culegem cântece, folclor din Piatra-Neamţ etc., precizându-ni-se faptul că ne este permisă utilizarea oricărei surse de informaţii, putem lua legătura o singură dată cu o persoană din afara grupului. În momentul în care, la final, fiecare grupă a prezentat rezultatele muncii, toţi participanţii din sală au înţeles faptul că subiectul a fost Oraşul Piatra-Neamţ şi judeţul Neamţ, temă ce avea acum o abordare complexă din mai multe puncte de vedere (istoric, geografic, administrativ, cultural, religios etc.).

Participanţii au conştientizat avantajele utilizării acestei metode având-se în vedere faptul că timpul în clasă este dedicat învăţării active, profesorul are rol de facilitator în învăţarea condusă de către elevi, materialele sunt selectate, în prealabil, de către profesor, dar totodată, elevii au posibilitatea de a consulta o varietate de surse. Învăţarea are un conţinut diferenţiat într-un mediu flexibil, ceea ce îl motivează pe elev în procesul instructiv-educativ.

Prof. dr. Mihai FLOROAIA

O reverenţă

Unul dintre rosturile congreselor învăţătorilor este acela de a oferi participanţilor mai ales, şi indirect celor către care aceştia duc bunele vestiri, momente de înălţare spirituală.

Acasă la Creangă, în judeţul Neamţ, am avut parte de multe şi durabile astfel de momente, prin comuniune cu învăţători români din cele patru zări, dar mai ales prin pătrundere în spiritualitatea locurilor...

Nu ştiu dacă e de la cele 5-6 zeci de altare ridicate în zonă pentru a sluji lui Dumnezeu şi oamenilor Lui, dacă e de la ţărâna pe care au călcat înaintaşi precum Creangă sau Grigorescu (la Agapia), dacă e de la măreţia Ceahlăului sau de la bunătatea nemţenilor, dar ştiu că ne-am întors acasă mai bogaţi!

Şi mai ştiu că nimic nu e pierdut dacă vom fi tot mai mulţi cei ce vom semăna lumina educaţiei, credinţei şi culturii româneşti, dacă, dintre toate cele bune şi nepieritoare ale acestui neam getic, vom îndrăzni a le afirma, măcar pe unele, mai tare, tot mai tare!

Mulţumesc colegilor din judeţul Neamţ pentru toate experienţele înălţătoare trăite alături de ei! Aţi scris istorie!

Ionel-Cătălin DIACONU

Foto: Ionel-Cătălin DIACONU

Corina Grigoraş: *Nu mi-e frică de nimic, îmi place pe scenă*

– *După ce ai terminat liceul ai făcut ASE-ul, apoi facultatea de actorie. Ce te-a determinat să schimbi traseul?*

– ASE-ul nu a fost ceva dorit, a fost o urmare firească a patru ani de mate-fizică, a fost lipsa unui program de orientare profesională şi credinţa că e singura facultate în urma căreia există şansa să realizezi ceva în viaţă. De fapt greşesc, mai erau şi dreptul şi medicina. Eu aveam aşa un os artistic în mine, îmi plăcea să desenez, să cânt, voiam mai degrabă să citesc

Cami – *Decizia corectă*

decât să rezolv probleme la fizică, iubeam să merg la teatru. ASE-ul a fost, de fapt, deviaţia de la traseu. Sau poate nu de la traseu, ci de la mine, de la ceea ce eram eu. Deşi recunosc că mi-a plăcut şi matematica, dar ea e oricum foarte apropiată de artă. Mai pe scurt, am găsit în teatru ceva ce făceam cu pasiune, cu plăcere.

– *Cum a fost debutul pe scena TT? Te-ai integrat uşor în trupă?*

– Debutul a fost cu emoţii imense. Aveam pantofi cu toc şi mă temeam că o să mi se întâmple ceva, că o să-mi rup un toc, o să cad pe scenă şi o să mă fac de râs. Sau că o să mă blochez şi o să rămân împietrită în faţa publicului, ca un copil de grădiniţă, la serbare. N-a fost aşa, m-am simţit minunat. Cât despre integrarea în trupă, îmi place să cred că da, m-am integrat uşor.

– *De 11 ani eşti la TT. E mult? Puţin? Cum simţi timpul care a trecut? Regreţi ceva?*

– Când zic 11, mi se pare mult, da. Dar, altfel, nu ştiu când au trecut anii ăştia. Poate asta mă sperie, că au trecut 11 ani ca fulgerul. Asta e de bine, nu? Înseamnă că au fost plini şi datorită acestui fapt n-am resimţit trecerea timpului. Nu cred că regret nimic. Poate doar că au fost spectacole în care mi-ar fi plăcut să joc şi n-a fost să fie. Dar asta face parte din meserie.

– *Ce spectacole în care ai jucat simţi că au contribuit mult la formarea ta? Te-au modelat, inspirat, transformat…*

– Toate spectacolele au contribuit la formarea mea. Şi cele cu „aşa da” şi cele cu „aşa nu” şi chiar şi cele în care nu am jucat, pe care le-am văzut din sală.

– *Există vreun personaj care te-a chinuit, pe parcursul repetiţiilor? Sau care ţi-a fost antipatic iniţial?*

– M-a chinuit televizorul din „OAU!”, că nu reuşeam să intru pe timp. Glumesc. Nu-mi amintesc să-mi fi fost antipatic vreun personaj. Iar de chinuit, toate mă chinuie, pânămi ies.

– *Cum te pregăteşti înainte de spectacol? Cum te detaşezi? Ai vreun obicei sau „ritual” personal pe care îl respecţi?*

– Din păcate n-o să te uimesc cu vreun ritual prin care încerc să intru în vreo transă anume. Nu. Îmi repet textul singură acasă, apoi cu partenerii de scenă sau cu sufleorul dacă am monolog, mă gândesc la parcursul scenic, la intenţiile personajului, îmi încălzesc vocea şi corpul, stau câteva minute în linişte, cu gândurile mele. Şi, de obicei, nu fumez înainte de spectacol.

– *Ce te face să te simţi confortabil pe scenă?*

– Când am siguranţa că e bine ce fac, că am găsit drumul. Asta e valabil mai ales în timpul lucrului. În rest, când joc, mă simt confortabil când ştiu foarte bine ce am de făcut, când

Căutarea în sine e fainã, face parte din proces şi când găseşti drumul, mulţumirea e maximă. Dar se mai întâmplă şi să-ţi scape printre degete, să fie o variantă bună, dar nu „the best” şi atunci rămâi aşa, cu sentimentul neplăcut al lucrului neîmplinit.

Greu mi se mai pare când nu eşti distribuit. E greu să nu o iei personal. Te gândeşti imediat că nu eşti destul de bun, de talentat, că nu ai reuşit să convingi, că ceva nu ai făcut bine şi din cauza asta nu ai fost ales. De cele mai multe ori, lucrurile astea la care ne gândim noi, nu au nicio legătură cu procesul de selecţie. Şi a fi „refuzat” face parte din meserie şi chiar

Kate- *Visătorul (după Ian McEwan)*

tot lucrul, indicaţiile, textul, s-au topit şi au devenit ale mele. Aş putea să mai adaug că un partener de încredere mă face să mă simt confortabil. Dar colegii mei sunt toţi parteneri de încredere, aşa că nu îmi fac griji niciodată.

– *Ce-ţi place cel mai mult la meseria ta? Ce ţi se pare cel mai greu?*

– Îmi place noul, necunoscutul, schimbarea. Nu ai cum să te plictiseşti. Mereu e un proiect nou, un text cu un subiect nou, un personaj interesant, o echipă nouă cu care lucrezi, echipă care vine cu o altă estetică, o abordare diferită. Iar dinamica dintre noi, dintre colegii actori, e supusă şi ea schimbării, cu fiecare proiect nou.

E greu când nu găseşti drumul, atunci când lucrezi la un personaj. dacă e foarte greu, asta e una dintre lecţiile actorului, să n-o iei personal.

– *Ţi-e frică de ceva când eşti pe scenă?*

– Nu, nu mi-e frică de nimic, îmi place pe scenă. Am fricile normale, ale oricărui actor. Mă tem să nu am un blanc de text, să nu îmi încurc colegii, să nu mă pot concentra îndeajuns.

– *Ce se întâmplă cu personajele tale după reprezentaţie?*

– Eu sunt personajele mele, aşa că, ce să facă? Ce fac şi eu! Mergem împreună acasă sau la o bere cu ceilalţi colegi şi personajele lor.

– *O bâlbă memorabilă din timpul unui spectacol...*

– Chiar memorabilă aşa, să ne tăvălim pe jos de râs, nu cred că am. Din păcate. Dar îmi amintesc de una din spectacolul lui Sandu Dabija, „O ladă”. Trebuia să zic următoarea replică: „Şi mărul, bătut cu lopata de mere multe ce-avea!”. Eu am zis: „Şi mărul, bătut cu lopata de pere multe ce-avea!”

– *Teatrul vindecă sau adânceşte răni?*

– Eu nu cred că arta vine din suferinţă. Poate pentru unii da, pentru mine nu. Eu trebuie să fiu echilibrată că să livrez la capacitate maximă. Cred că teatrul poate să vindece răni. De adâncit, nu ştiu, poate doar atunci când nu-l faci, deşi iţi doreşti.

– *Primul cuvânt care îţi vine în minte când spui Corina Grigoraş…*

– „Cea mai tare din oraş!” Nu e un cuvânt şi nici nu e ceva ce cred. E doar o glumă, făcută de unul dintre prietenii mei. Dar mi-a rămas în minte ca o poezie şi ăsta e următorul vers după Corina Grigoraş.

– *Ce nu-ţi place la Corina Grigoraş?*

– Sensibilitatea excesivă, lipsa de răbdare, uşurinţa cu care reuşesc să mă stresez.

– *Care sunt micile bucurii, cele care dau farmec unei zile obişnuite?*

– Cafeaua de dimineaţă, un mic dejun bun, un telefon de la un prieten, căţelul Muşu, care acum nu mă lasă să scriu, pentru că vrea să fie mângâiat, o îmbrăţişare plină de iubire, repetiţii la un proiect fain, o carte, un serial, câteva minute în natură, pe o piatră pe malul râului...

– *Faci un Master de Scriere Dramatică la Târgu Mureş. Povesteşte-mi cum e, cum se împacă actriţa cu scriitoarea.*

– Se împacă foarte bine. Cred chiar că mă ajută foarte mult faptul că sunt actriţă şi sunt mereu conectată la ce înseamnă textul dramatic.

– *Dacă ai scrie un text (sau poate că ai scris deja) despre Corina Grigoraş, acesta s-ar numi...*

– „Cea mai tare din oraş!”. Glumesc. Habar nu am.

A consemnat
Genţiana IONESCU
Foto: Marius SUMLEA

Alice - *Alice (de Ada Milea)*

Cui îi este frică de Hortensia Papadat-Bengescu?

• O incursiune în lumea romanelor bengesciene (II)

Prin firul lor narativ, cele trei romane ale ciclului (*Fecioarele despletite*, *Concert din muzică de Bach*, *Drumul ascuns*) destramă şi înnoadă relaţii, urmăresc personaje şi grupuri de personaje care se adună sau „se dizolvă” permanent. Chiar dacă într-un roman sau altul predomină anumite personaje, romanciera reia unele scene sub alt chip. Nu o reluare stereotipă, clasificatoare se relevă din acest mod de concepere a romanului, din acest fel de „scriitură”, ci una care îmbogăţeşte, ca o spirală ce-şi măreşte circumferinţa, o reluare, care este ca însăşi viaţa. Se leagă mereu iţe noi, care realizează unirea într-un tot. „Buna Lina” şi tiranicul ei soţ, Maxenţiu şi Ada Razu, Lică, Nory sunt personajele cu care operează în stabilirea relaţiilor dintre marile familii.

Calea spre clasa socială-ţintă este „adaptarea”. Lipsa averii nu este permisă. În bună măsură, Lina este contrastul celorlalţi; este femeia cu dorinţa fierbinte de bine şi de comoditate. Veşnic ironizată de către Rim şi adeseori de soartă, pe Lina, hainele cele mai reuşite par mototolite, luând forma trupului ei „îngrămădit”. O exagerată deformare profesională, o veşnică roboteală o caracterizează. Salonul ei este locul de refugiu şi de linişte unde se retrag adesea Nory şi Mini „pentru a bea acel ceai unic cu biscuiţi şi tartine, pentru a tăifăsui” în voie sau pentru a cugeta fiecare.

Încăperea este contrastul saloanelor rigide, unde toaletele şi feţele studiate, gesturile calculate minuţios constituie paravanul menit să ascundă pânda fiecăruia. Dând impresia pasionaţilor de muzică, snobii pătrund la Drăgăneşti; având la îndemână tablourile casei Walter, Coca-Aimée pregăteşte atragerea de partea ei a „lumii artelor”; beneficiind de titlul prinţului, Ada îşi permite să patroneze cursele de cai; în jurul expoziţiilor pictorului grec „se învârtesc” membrii elitei. Calcul şi meschinărie, minciună şi degradare, mizerie trupească şi sufletească, complicaţii erotice dezgustătoare, iată câteva aspecte ale maladiei generale.

Întins pe aproape o mie de pagini, romanul *Rădăcini* constituie o reluare a trilogiei Hallipilor. Dacă, în trilogie, nota dominantă o dădea snobismul – în toată puterea lui, în *Rădăcini*, urmărim declinul acestuia.

Cunoscută din romanele anterioare, Nory – căreia îi plăcea să se agite, să-şi impună voinţa, să fie mereu între oameni mulţi, ba chiar să fie indispensabilă, să schimbe locul, să vadă, să audă, să fie văzută şi auzită (ca în *Rădăcini)* – devine acum, prin contrast cu sora ei mai mare, Dia, expresia puternică a nonfeminităţii. Diferenţele dintre fiica legitimă a boierului Dinu Baldovin şi bastarda Nory taie orice punte de comunicaţie între cele două femei. La Nory, respectul pentru „doamna Dia” îşi are sorgintea în adolescenţă. Respectul n-o împiedică, totuşi, pe „sora de mâna stângă” să scruteze neîncetat existenţa intimă a Diei. Neobosită, lipsită de probleme personale, Nory cercetează reacţiile surorii sale cu înfrigurare, scormonindu-i trecutul. Încercări inutile, deoarece Dia este o fiinţă discretă. Educaţia aleasă şi rolul de „şef al familiei” o fac pe Dia invulnerabilă.

Paralel cu cele două biografii, romanul mai conturează o serie de personaje. Niciun portret nu este clasic. Imaginile se compun şi se destramă prin repetate întoarceri în trecut. Rădăcini sociale, psihologice sau patologice, vechi sau firave stau la baza multor destine. Cuplurile Caró-Madona, Caró-Dia sau Aneta-Dia (acesta din urmă, nerealizat) se leagă de biografia activei Nory. Pe de altă parte, Aneta Pascu, pseudostudentă la filologie, este introdusă ca divertisment în viaţa Diei, de către aceeaşi Nory. O distanţă enormă desparte aspiraţiile de condiţiile erotomanei Aneta. Veşnic umilită, ea suportă cu răbdare necazurile, iar jignirile se risipesc repede, „căci n-avea rădăcini în mândrie, era numai o ţâfnă”.

Dintr-un alt plan al romanului, o aflăm pe Elena Drăgănescu-Hallipa, întoarsă la moşia din Prundeni, unde îşi schimbă modul de viaţă. Mondena organizatoare de concerte a devenit acum harnica administratoră a moşiei şi fabricilor lui Drăgănescu. O mulţumeşte compania Tanei şi a noului administrator. S-ar părea chiar că, abia acum, Elena acţionează în concordanţă cu firea ei adevărată. Singurul gând – acela de a administra cât mai bine averea pentru fiul ei – rămâne fără obiect.

Ghighi, copil degenerat, încearcă naive compoziţii ce rămân la nivelul copilăriei. Nu are ambiţii de stăpân. Viaţa lui, sfârşită la numai 15 ani, constituie apusul Hallipilor, prin moartea ultimului moştenitor. Iar Marcian, pentru care sejurul la Prundeni fusese o înstrăinare, se întoarce în Elveţia, împreună cu „logodnica”. Dia va alege aceeaşi ieşire. De la buna sa guvernanta, Madó, primise o moştenire testamentară (o pensiune). Singura care nu se înstrăinează şi revine la matcă este Nory. Astfel, ea va reface aproape întreg conturul Gârlelor Baldovineşti (locul ei de baştină).

Deşi vast, romanul nu reuşeşte să concentreze atenţia. Multe fapte sunt neselectate, neprelucrate; se revine asupra unor lucruri deja ştiute şi se fac referiri amănunţite la personaje de mică importanţă. Toate acestea fac romanul o înşiruire de tablouri care nu fuzionează între ele. Introspecţiile nu au aerul amintirilor, nu se produc la „nivelul coardelor sufleteşti” (Constantin Ciopraga).

Continuare a romanului *Rădăcini*, prin reluarea cuplurilor Walter-Coca şi Marcian-Elena, romanul *Străina* aduce în scenă personaje noi. Început în 1942, romanul s-a pierdut la editură. Doar câteva fragmente rămase confirmă intenţia scriitoarei de a urmări unele din „cunoştinţele” mai vechi.

Astfel, cititorul află că, pradă unei nebunii curioase, Walter a descoperit o otravă care nu lasă urme în organism. Încercând să găsească şi antidotul, doctorul caută şi persoana asupra căreia să experimenteze preparatul. Spaima de moarte a Cocăi-Aimée îl scârbeşte şi hotărăşte să testeze noul „medicament” pe propriul organism. Dar antidotul nu-şi face efectul şi Walter moare. Acesta este unul dintre episoade, dar nu un episod central.

Marcian o aduce în casă pe Ina (abreviere de la Străina), flămândă, disperată, în pragul morţii. O numeşte „fiica lui adoptivă” şi-i pregăteşte un viitor strălucit. Desăvârşirea gestului nobil este împiedicată de moartea Maestrului. Străina se va căsători cu Lucian dar, ca o prelungire a cuplului Walter-Coca, îşi vor descoperi resentimentele, divorţul fiind iminent.

Aşa cum o sfătuise stăruitor E. Lovinescu, Hortensia Papadat-Bengescu trebuia să continue fresca Hallipilor fără întârziere. Scriitoarea însă, avea în plan alte personaje, alt subiect. Pregătea romanul care, în anul 1933, urma să apară sub titlul *Logodnicul.* Lumea acestui roman este o lume de mahala, o altă faţă a Bucureştilor dintre cele două Războaie Mondiale.

Costel Petrescu, fiul dascălului Petre din Brăila, student întârziat şi funcţionar la bancă, încearcă o viaţă mondenă, cultivând eleganţa şi visând relaţii cu femei din lumea bună. În realitate, însă, viaţa îl trăieşte pe el, Costel fiind obiectul ei, fără putinţă de împotrivire. În jurul său, o serie de personaje alcătuiesc o lume mizeră prin meschinăria şi josnicia ei. Verosul afacerist Dragu, „ocrotitor” al celor trei nepoate, este unul dintre monştrii care populează lumea romanului. În casa lui se dau petreceri îmbelşugate, „cu bufet adus de la Capşa”. În subsolul aceleeaşi case locuiesc nepoatele, pe care le frecventează Costel Petrescu, în virtutea prieteniei cu Ninon Dragu, aceasta din urmă fiind o studentă mondenă, elegantă şi foarte frumoasă. Crezând în vorbele mincinoase ale logodnicei Ninon, Costel a devenit el însuşi un logodnic încornorat.

Treptat, plasa se îndeseşte în jurul tânărului funcţionar. În scurt timp, el se va căsători, aspirând spre o vană puritate a Ninei. Aceasta trăieşte cu unchiul Dragu pentru că „a vrut chiar ea”. Pe de cealaltă parte, fără a avea perspectiva averii pe care o râvnise, fără ca cei de la birou să fi rămas muţi de admiraţie la replica „– Domnilor, vă anunţ căsătoria mea cu domnişoara Ninon Dragu… un milion zestre…”, logodnicul Costel a devenit, peste noapte, soţ şi susţinător al „familiei de cumnate”, fiind un încornorat fără putinţă de tăgadă. Incolorul, inodorul şi insipidul „logodnic” alunecă pe panta căderii. Episodul cu Ana aduce, în pofida tragismului, o notă de ridicol. Însăşi apariţia Anei (harnică, muncitoare) – departe de a atrage simpatia – provoacă repulsie. Fiind un fel de arivist fără şansă, Costel este conştient de inferioritatea sa; are simţul ierarhiei. Costel este (excepând-o pe Aneta Pascu) „singurul dintre eroii Hortensiei Papadat-Bengescu care se întoarce învins în oraşul de provincie, renunţând la atracţia capitalei” (Valeriu Ciobanu). Renunţarea nu este, însă, definitivă şi hotărâtoare, ci prilejul unui repaus. Dar care, în acelaşi timp, se va pregăti în vederea revenirii în capitală. „El va fi la Brăila ca musafir, pentru interese... Primise mutarea provizorie, pentru interesul carierei. La prima ocazie, cu proptele, fireşte, se va înapoia la Bucureşti, ca profesor” (*Logodnicul*).

Concluzionăm, arătând că lumea romanelor Hortensiei Papadat-Bengescu este o lume aproape neverosimilă, în care fiecare îşi desenează evoluţia „dând din coate”; este o lume a celor duri, care nu se dau în lături de la nimic. Dar, bineînţeles, excepţiile întăresc regula.

De fapt, aceste câteva idei nu sunt altceva decât un îndemn către lectura romanului Hortensiei Papadat-Bengescu. Scurtele prezentări ale firului epic sunt, de asemenea, sugestii de lectură (re-lectură).

Prof. dr. Gheorghe BRÂNZEI

Coca Bloos şi Paul Chiribuţă, invitaţi de onoare la Ziua Editurii Nona

În organizarea Centrului pentru Cultură şi Arte „Carmen Saeculare” Neamţ, la Târgul de Carte „Libris”, ediţia a XII-a, s-a desfăşurat Ziua Editurii Nona. În prezenţa autorilor, au fost făcute referiri critice asupra celor mai recente cărţi apărute la editura care aparţine Centrului: *FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA-NEAMŢ, 1969-2019* (de Violeta Simina Moşu şi Valentin Andrei), *ARMONII STATORNICE* – Antologie poetică, (de Mihai Hanganu), *DABADA, NUBANU ŞI PRIETENII LOR – Teatru pentru copii* (de Miruna Grigoriu şi Loredana Grigoriu).

De asemenea, publicul prezent a putut afla amănunte despre cel mai recent număr al Revistei de literatură şi artă *ANTITEZE*, publicaţie editată sub egida Centrului pentru Cultură şi Artă „Carmen Saeculare” Neamţ.

Invitaţii de onoare ai evenimentului au fost actorii **Coca Bloos** şi **Paul Chiribuţă**, doi dintre reprezentanţii generaţiei anilor ’70 şi ’80, perioadă în care Teatrul Tineretului era considerat unul de prim rang, iar Festivalul care se desfăşura la Piatra-Neamţ era perceput drept cel mai important eveniment teatral naţional.

Cei doi importanţi artişti au făcut referire la volumul *FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA-NEAMŢ, 1969-2019*. În acelaşi timp, aflându-se în faţa unui public care, acum câteva decenii, era prezent şi la fiecare spectacol al T. T., au făcut mărturisiri de suflet, rememorând anii de glorie ai instituţiei pietrene.

Coca Bloos: *Această lucrare înseamnă mult, nu pentru noi, cei care facem parte din istoria povestită aici, în aceste pagini, ci pentru cei care nu au cunoscut timpurile în care noi am făcut cunoscut numele Teatrului Tineretului nu numai în ţară, ci şi peste graniţele ei. Această carte, care poate fi considerată şi un album, pentru condiţiile grafice deosebite şi pentru fotografiile din interior, este ca un instrument de propagandă culturală.* (...) *Eu am dat concurs şi am fost angajată aici pe vremea când directorul Teatrului era domnul Bunghez, pe care-l văd în sală şi îl salut. Şi mă bucur să spun că în cei aproape nouă ani cât am jucat aici, acest Teatru a fost familia mea – aici se petreceau nunţile, botezurile, prieteniile. Iubirile mele aici au fost. Aici am învăţat ce este Teatrul. Şi aici am trăit sărbătoarea fiecărei premiere, căutând să mă ridic la nivelul acestui Teatru. Aici am învăţat că Teatrul nu este un maidan, nu este un loc unde să îţi reverşi violenţa, agresivitatea, rumeguşul strâns în tine...*

Paul Chiribuţă: *Piatra-Neamţ este oraşul meu, în care am crescut şi m-am format. Cartea este importantă pentru acest peisaj cultural din Piatra, care a fost întotdeauna alimentat de oameni care au ştiut să creeze un climat propice performanţei, pentru că performanţă este ceea ce s-a întâmplat la Teatrul Tineretului în acei ani. Vreme de douăzeci şi cinci de ani, Teatrul Tineretului a fost o locomotivă a teatrului românesc. Cu Teatrul Tineretului am fost prezenţi la marile festivaluri europene care se desfăşurau la vremea aceea. Dar, mai ales, am fost şi organizatori ai acestui Festival de teatru care a fost cel mai important festival care se desfăşura în România, multă vreme singurul…. Piatra era un oraş mai departe de Bucureşti şi, deci, mai departe de ochiul vigilent al cenzurii, fapt care a făcut posibil ca aici şi nu în altă parte să se întâmple debutul lui Andrei Şerban, spectacole ale lui Penciulescu, sau Silviu Purcărete. Cartea reuşeşte să aducă mărturie clară despre această epocă formidabilă pe care T. T. a traversat-o, o demonstraţie a ceea ce Penciulescu numea «solidatea efemerului». Rămânem în memoria oamenilor chiar dacă nu existăm decât în acea clipă, pe scenă.* (...) *Vă doresc să apucaţi vremurile în care actuala formă a Festivalului să devină la fel de importantă cum a fost cea prezentată în această carte.*

La finalul prezentării monografiei *FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA-NEAMŢ, 1969-2019*, Centrul pentru Cultură şi Arte „Carmen Saeculare” Neamţ, printr-un scurt moment aniversar, l-a omagiat pe actorul Paul Chiribuţă la împlinirea a cinci decenii de activitate teatrală.

Nu în ultimul rând, merită remarcată prezenţa, pe întreg parcursul acestei a XII-a ediţii a Târgului de carte LIBRIS, a expoziţiei de pictură prezentată publicului de trei artişti plastici importanţi ai urbei pietrene – Petru Diaconu, Arcadie Răileanu, Radu Cristian Macavei.

Red.

Expoziţia Simpozionului Naţional de pictură „Alexandru cel Bun”

Ediţia întâi a Simpozionului Naţional de pictură „Alexandru cel Bun” a ajuns în faza organizării expoziţiei colective la Galeria de Artă „Lascăr Vorel”, după o primă etapă de lucru, desfăşurată în satul Bistriţa, între 18 şi 24 iulie 2022. Vernisajul acestei interesante acţiuni de creaţie a avut loc luni, 15 august 2022, în prezenţa participanţilor şi a reprezentanţilor celor care au finanţat acest proiect cultural, respectiv Primăria şi Consiliul Local Alexandru cel Bun.

Dumitru Bostan jr., Ioan Clopoţel, Ştefan Ioan Diaconu, Gabriel Grama, Dinu Huminiuc, Radu Cristian Macavei, Neculai Moroşan, Ştefan Potop, Ionel Cristinel Prisacaru şi Lucian Tudorache sunt cei 10 artişti participanţi la prima ediţie.

„Dorinţa noastră este aceea de a realiza evenimente de importanţă culturală deosebită pentru zona Neamţului, de a pune în relaţie mişcarea plastică nemţeană cu alte valori ale plasticii româneşti, precum şi de a crea un dialog între artişti şi publicul care, astfel, se poate familiariza cu procesul de creaţie.

Trăim, din păcate, vremuri în care este minimalizată arta şi artiştii sunt marginalizaţi, iar dorinţele noastre de progres cultural se pot realiza doar în acele oaze în care valoarea artiştilor se întâlneşte cu receptivitatea autorităţilor locale, eveniment posibil în cazul de faţă prin acordul de asociere între UAP, Filiala Neamţ şi Consiliul Local al comunei Alexandru cel Bun, care a înţeles că orice operă înalţă un loc.

În numele celor 10 artişti participanţi aduc mulţumiri domnului Primar Ion Rotaru, membrilor Consiliului Local, personalului Primăriei Comunei Alexandru cel Bun şi Pensiunii Daria, tuturor celor care prin aportul lor au contribuit la realizarea unei tabere de neuitat”, a declarat prof. Ştefan Potop, preşedintele UAP, Filiala Neamţ, curatorul expoziţiei.

Acesta a mai adăugat că „prin artiştii săi, Filiala Neamţ a UAP se străduieşte să ofere societăţii civile servicii culturale profesioniste, bunuri de progres cultural-spiritual concretizate în opere de artă”.

La finalul expoziţiei, 10 dintre lucrări vor fi donate Primăriei Alexandru cel Bun, în scopul realizării unei viitoare colecţii de artă contemporană. Cu acest prilej, a fost editat şi un album de artă în condiţii grafice deosebite.

Violeta MOŞU

Promoţia 1962 de la „Calistrat Hogaş” – revederea de 60 de ani

Promoţia 1962 de la „Calistrat Hogaş” s-a revăzut spre sfârşitul lunii august pentru a sărbători 60 de ani de la absolvire. Liceul pe atunci însemna clasele a IX-a, a X-a şi a XI-a. Absolvenţii celor trei clase, două de la profilul Real şi una de la profilul Uman, cu toţii pensionari acum, s-au format sub

bagheta unor străluciţi profesori: Constantin Borş, Boris Alexianu, Margareta Fabricantu, Veronica Vicol, Evelina Ceauşu, Tatiana Leahu, Adriana Burghelea, Emilia Mândru, Susana Bozac. La vestita instituţie de învăţământ de lângă Poşta Centrală, în acei ani, directoare era Georgeta Grigoriu, prima profesoară emerită din judeţ, ea primind acest titlu în 1964, prin decretul 323 al Consiliului de Stat al R.S.R.

Absolventă a promoţiei 1962, **profesoara de chimie Irina Pată (Braşoveanu)** a predat la Şcolile nr. 5 şi nr. 2 din Piatra-Neamţ. Domnia sa ne-a povestit că, începând cu revederea de 50 de ani, promoţia 1962 s-a întâlnit în fiecare an. „Prima revedere am făcut-o la 15 ani după terminarea liceului, datorită colegului nostru drag Gheorghe (Mitică) Ştefan. Din păcate, nu se mai află printre noi de multă vreme. El ne-a adunat atunci în staţiunea Bălţăteşti. Am avut şansa să-l avem profesor de matematică pe marele Constantin Borş. Un alt profesor foarte îndrăgit de noi a fost domnul Boris Alexianu, de limba rusă. De asemenea, n-o putem uita pe doamna profesoară Margareta Fabricantu, pe care am avut-o la istorie, un alt cadru didactic de mare valoare. La fel şi doamna profesoară Veronica Vicol, la limba latină. Era foarte strictă, stătea la poarta liceului, lunea în special, şi ne verifica numărul matricol, panglica, lungimea uniformei, ciorapii. Mai mergeam la câte un film, prin bunăvoinţa profesoarei Susana Bozac care ne spunea: «Mergeţi la filmul cutare, în ziua de..., pentru că este consiliul pedagogic». Am avut modele de intelectuali veritabili”.

Eugen Ragenovici s-a ocupat personal, în ultimii ani, de organizarea acestor întâlniri de suflet. „Dacă ar fi să evoc un cadru didactic foarte drag, aş vorbi despre doamna Adriana Burghelea, profesoara de fizică. Doamna Burghelea m-a stimulat în alegerea profesiei pe care am făcut-o cu atât de multă plăcere timp de 40 de ani, eu lucrând în comunicaţii. Profesorii noştri ne-au ajutat să ne cunoaştem mai bine, pentru a străbate cu consecvenţă treptele fireşti ale devenirilor”.

Pe **Petru Mina Şotropa**, urmaşul lui Emil Brudariu, cel mai vestit horticultor din Piatra-Neamţ, revederea l-a încântat nespus. „Mă bucur că ne-am putut întâlni. Eu am fost la clasa XI-a B. Doamna directoare Georgeta Grigoriu, cumva, mă simpatiza. Eu mă tundeam zero, însă toţi colegii mei aveau freză, şi doamna Grigoriu venea în clasă şi le spunea: «Ca Şotropa să vă văd!», şi ei erau supăraţi pe mine. Din generaţia noastră s-a distins Viorel Gălăţeanu. El, dacă nu avea 10, cerea să fie ascultat din nou. A terminat cu 10 pe linie, devenind şef de promoţie. A fost doctor în fizică la Centrul European de Fizică Atomică din Viena. Din câte ştiu, încă-i în activitate, acum este colaborator la acceleratorul de particule din Elveţia. În 1971, absolvind Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu” din Bucureşti, am fost repartizat ca inginer la Mangalia-Nord, într-un domeniu care suscită foarte mult interes în zilele noastre: sectorul de irigaţii”.

Doina Iancu (Căpitanu) a fost elevă doar în ultimul an de liceu la „Calistrat Hogaş”. În prezent, locuieşte la Râmnicu Sărat. „Eu am fost prima oară elevă la „Petru Rareş”, după care am fost eliminată din cauza situaţiei părinţilor mei care erau consideraţi chiaburi. M-au acceptat ulterior la fără frecvenţă, dând examen la fiecare obiect în parte cu profesori străini, iar apoi mi s-a spus să trec la seral. La vârsta de 14 ani, ziua munceam pe şantier la Reconstrucţia, în vreme ce seara mergeam la ore. După primul trimestru, regimul ne-a aprobat să revenim la zi. Am preferat să plec la Bicaz, unde am terminat clasele a IX-a şi a X-a, iar din clasa a XI-a m-am întors la Piatra-Neamţ, însă nu la „Petru Rareş”, ci la „Calistrat Hogaş”. În 1978 am absolvit Facultatea de Horticultură la Iaşi, după care am fost 7 ani şef de fermă, apoi am trecut în învăţământ, am fost profesor de specialitate cu toate gradele luate, director la Liceul din Râmnicu Sărat. Băiatul meu este manager la o companie străină, iar fiica mea, profesoară de educaţie fizică la Colegiul Naţional I. L. Caragiale din Capitală. În anul 1994 a devenit campioana Europei la tenis de masă”.

Şi **inginerul Ioan Udrescu** a încheiat studiile liceale în 1962 la „Calistrat Hogaş”. „Cel mai bun profesor pe care l-am avut a fost Constantin Borş. Îmi plăceau matematica, fizica, chimia, în general, ştiinţele exacte. Fiind absolvent de maşini şi utilaje pentru construcţii, am făcut parte din echipele Grupului de şantiere de construcţii şi instalaţii Porţile de Fier I şi II, ale Complexului hidroenergetic Cerna-Motru-Tismana şi cele care au amenajat râul Dâmboviţa”.

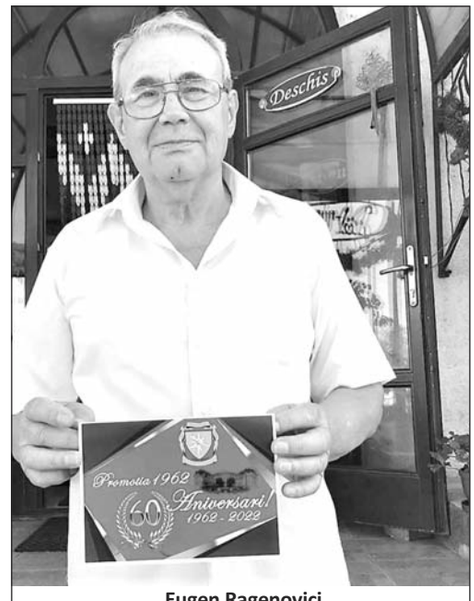

Eugen Ragenovici

În dimineaţa revederii, la Biserica „Sfântul Ioan Domnesc”, **părintele Adrian Ciprian Timofte** a oficiat o slujbă de pomenire pentru profesorii şi absolvenţii trecuţi la cele veşnice. „Este un moment de bucurie pe care dumneavoastră ni-l împărtăşiţi nouă, celor mai tineri. Ne învăţaţi, de fapt, cum să ne cinstim părinţii, bunicii, profesorii, oameni pe care i-am iubit, i-am respectat, de care am ascultat. Pentru biserica noastră este o onoare să primească absolvenţii promoţiei 1962 de la Colegiul Naţional „Calistrat Hogaş”. Să fiţi binecuvântaţi în continuare! Dumnezeu să vă dea putere să duceţi mai departe această frumoasă tradiţie”.

Violeta MOŞU

In memoriam: prof. dr. Constantin Grasu

(13, febr. 1937, Tarcău – 9 sept, 2022, Piatra-Neamţ)

Profesorului Constantin Grasu i-a plăcut să înveţe; a făcut Liceul „Petru Rareş”, a fost şef de promoţie al Facultăţii de Geografie – Geologie a Universităţii „Al. I. Cuza” din Iaşi, a avut un doctorat în geologie, luat pe vremea în care aceste examene nu aveau damf de mititei, şi câteva premii ale Academiei pentru activitatea ştiinţifică.

A lucrat în învăţământ, la Muzeul de Ştiinţe Naturale din Piatra-Neamţ, cercetător la Staţiunea „Stejarul”, a fost şi cadru didactic universitar, timp de 25 de ani, până la pensionare, în 2004, la facultatea unde a fost student.

Are peste 100 de lucrări publicate în presa de specialitate şi mai multe volume în nume propriu sau în colaborare. Este autor al volumelor de memorialistică: *Vacanţe ratate, Vacanţe recuperate*, *Rememorări tardive Istorisiri amalgamate*.

Fără îndoială, Constantin Grasu a avut patima cititului, mult şi intens, probabil şi pentru a răzbuna mai multe generaţii de strămoşi care n-au avut în casă decât Biblia. Lecturile sale, dincolo de cele ştiinţifice obligatorii, au fost vaste şi variate, aria cunoştinţelor e surprinzătoare şi cultura e temeinică.

În memorialistică, Profesorul impresionează prin verbul acid şi proprietatea limbajului, prin stilul hâtru în descrierea portretelor şi nararea întâmplărilor. Între Tarcău şi Humuleşti nu-i decât o aruncătură de băţ, iar ironia şi umorul negru se plimbă ţanţoşe şi erudite pe uliţa mare.

E de reţinut totuşi că, dacă tematic opera e „amalgamată”, ea e unitară stilistic şi, mai ales, prin subtext. Constantin Grasu este un ţăran care îşi iubeşte ţara, cu oamenii şi păcatele ei. Nu scapă niciodată prilejul de a face referiri la marile contribuţii aduse ştiinţei şi culturii universale de către români, de a omagia personalităţi sau instituţii care au acreditat în timp o imagine luminoasă a spaţiului natal.

Red.

REMEMBER: Vasile Tărâţeanu

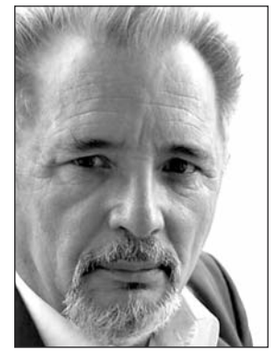

Luni, 8 august 2022, a încetat să bată inima poetului, publicistului şi liderului comunităţii româneşti din nordul Bucovinei, Vasile Tărâţeanu – membru de onoare al Academiei Române, preşedinte al Centrului Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” din Cernăuţi, membru al comitetului coordonator al Consiliului Naţional al Românilor din Ucraina.

Vasile Tărâţeanu s-a născut la 27 septembrie 1945 în satul Sinăuţii de Jos, raionul Adâncata, regiunea Cernăuţi. În anul 1972 a absolvit cursurile Facultăţii de Litere de la Universitatea din Cernăuţi.

În 1989, alături de alţi scriitori români din Cernăuţi, a fondat Societatea pentru Cultură Română „Mihai Eminescu”. A fost coordonator al Fundaţiei Culturale „Casa Limbii Române” din Cernăuţi, redactor-şef al ziarelor „Plai românesc”, „Arcaşul”, „Neamul românesc”. A realizat o serie de proiecte menite să păstreze şi să dezvolte identitatea culturală şi lingvistică a românilor din nordul Bucovinei.

A debutat editorial în 1981 cu „Harpele ploii”. Autor a zeci de volume de poezie, publicistică, monografii culturale şi albume. Membru al Uniunii Naţionale a Scriitorilor din Ucraina, al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova şi al Uniunii Scriitorilor din România. A organizat trei congrese ale intelectualităţii româneşti din regiunea Cernăuţi şi alte manifestări culturale cu semnificaţii patriotice. A luptat pentru identitatea lingvistică şi culturală a românilor din Ucraina. A avut un suflet uriaş, o inimă blândă şi calităţi de luptăror pentru adevărul istoric.

Red.

SUMAR

Valentin ANDREI – COOLT NEAMŢ 27 (pag. 19)

Cristina ARUXANDEI – *Pledoarie pentru ISTORIE* (pag. 20)

Cristina BĂLĂNESCU – *Rătăciţi între pandemii* (pag. 20)

Biblioteca Judeţeană G.T.K. Neamţ – *Expoziţie aniversară de pictură Ioan Popei* (pag. 28)

Gheorghe BRÂNZEI – *Cui îi este frică de Hortensia Papadat-Bengescu? • O incursiune în lumea romanelor bengesciene (II)* (pag. 24)

Gianina BURUIANĂ – *Început de an şcolar sub semnul unor reuşite sindicale • Interviu cu dl. Gabriel Ploscă – preşedintele Sindicatului din Învăţământ Neamţ* (pag. 1, 2, 3) * *Anda-Louise Bogza – reveniri muzicale pe meleagurile natale* (pag. 9) * *Simpozionul Internaţional de Acuarelă „Iulia Hălăucescu”* (pag. 13) * *Noi proiecte europene accesate de Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”, Piatra-Neamţ* (pag. 14)

Maria S. CIOBANU – *Aniversări: Mihai CIMPOI* (pag. 19)

Ioana CIUREA; **Mona Elena COZMA** – *Profesori de la Colegiul „Spiru Haret”, la cursuri de formare în Spania şi Grecia* (pag. 15)

CSDR – *REZOLUŢIA Consiliului Naţional Eforie Nord, 26 august 2022. Adoptarea unei legi noi privind dialogul social* (pag. 6)

Ionel-Cătălin DIACONU – *O reverenţă* (pag. 22)

Ministerul Educaţiei – *Precizări privind stabilirea normei didactice de predare a personalului didactic de predare în anul şcolar 2022-2023* (pag. 4-5)

Mihai FLOROAIA – *De la paradigma socială a credinţei la activităţile* out-door *în cadrul orelor de religie* (pag. 16) * Flipped Classroom *printre atelierele de lucru ale Congresului AGIRo, 2022* (pag. 22)

Constantin GHERASIM – *Altfel despre educaţie, învăţământ şi reforme...* (pag. 7)

Simion HANCESCU – *Mesajul Preşedintelui Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ cu ocazia deschiderii noului an şcolar 2022-2023* (pag. 2) * *Obiectivele Federaţiei Sindicatelor Libere din Învăţământ pentru perioada imediat următoare, stabilite de către Colegiul National al Liderilor F.S.L.I.* (pag. 5)

Genţiana IONESCU – *Corina Grigoraş:* Nu mi-e frică de nimic, îmi place pe scenă (pag. 23)

Cristina IORDACHE – *Al 44-lea Congres Internaţional AGIRo şi aniversarea a 110 ani a Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ* (pag. 21)

Elena MANOLE; Mihai POCAZNOI; Olesea GÂRLEA; Daria ZVONOV – *Olimpiada internaţională la limba germană, prilej inedit de dezvoltare a competenţei interculturale a elevilor* (pag. 18)

Violeta MOŞU – *La Colegiul Naţional „Petru Rareş” Piatra-Neamţ: * Revederea de 70 de ani a promoţiei 1952 * Lansare de carte:* Didactica Parva *de Mihai-Emilian Mancaş* (pag. 8) * *Conf. univ. dr. Paul Chiribuţă: „Sunt un bătrân de viitor!”* (pag. 10-11) * *Soprana Alexandra Grigoraş: „Fiecare rol pe care îl interpretez are o semnificaţie unică în sufletul meu”* (pag. 12) * *Magistrul Leon Mrejeriu* (pag. 17) * *Expoziţia Simpozionului Naţional de pictură „Alexandru cel Bun”* (pag. 25) * *Promoţia 1962 de la „Calistrat Hogaş” – revederea de 60 de ani* (pag. 26) * *Fascinaţia unui festival:* Piatra-Neamţ Creativ (pag. 28)

Gabriel PLOSCĂ – *Felicitare* (pag. 1) *

Ioan Aurel POP – *Ziua limbii române – 31 august 2022* (pag. 1-16)

Red. – *REMEMORĂRI NEMŢENE - septembrie 2022* (pag. 4, 5, 6, 7, 8, 9) * *CALENDAR – septembrie 2022* (pag. 8) * *CALENDAR – octombrie 2022* (pag. 13) * *Arcadie Răileanu – pe autostrada culturală spre Târgu Mureş* (pag. 19) * *Coca Bloos şi Paul Chiribuţă, invitaţi de onoare la Ziua Editurii Nona* (pag. 25) * *In memoriam: prof. dr. Constantin Grasu* (pag. 27) * *REMEMBER: Vasile Tărâţeanu* (pag. 27)

Ana SOCEA – *Dascălul – iubire şi dăruire* (pag. 17)

Mircia ZAHARIA – *Ultima oră?* (pag. 28)

Expoziţie aniversară de pictură Ioan Popei

În perioada 18-31 iulie 2022, Biblioteca Judeţeană „G. T. Kirileanu” Neamţ a organizat, în Sala Cupola, expoziţia de pictură „Terapie prin culoare”, cu lucrări realizate de Ioan Popei.

Născut la Agapia, în judeţul Neamţ, Ioan Popei a absolvit Liceul de Chimie din Piatra-Neamţ. Primii paşi în creaţia plastică i-au fost îndrumaţi la Şcoala Populară de Artă din aceeaşi urbe. S-a lansat în pictură în 1976, la Galeriile ziarului *Ceahlăul,* ca membru al Cenaclului plastic al amatorilor „C. D. Stahi”, coordonat de ziaristul Eugen Tureschi.

Este autor de pictură religioasă, cu care se afirmă în ţară şi străinătate.

A avut expoziţii în Franţa, Olanda, Australia, Austria, Germania, Ungaria, Slovacia.

Ca recunoaştere a măiestriei sale artistice, alături de aprecierea publicului larg, a primit Premiul I pentru Portret la Concursul „Arthur Verona”, Dorohoi, 1987 şi Marele Premiu al Expoziţiei Taberei de Creaţie Botoşani, în 1988.

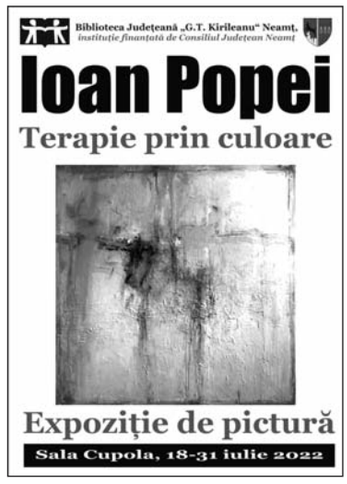

Pictorul pietrean a împlinit pe 15 iulie, 68 de ani. „Prin această expoziţie suntem alături de artistul plastic Ioan Popei la frumoasa aniversare şi îi transmitem, inclusiv pe această cale, gândurile noastre de apreciere şi urarea tradiţională «La mulţi ani!»”, a precizat prof. Mihaela Mereuţă, managerul Bibliotecii Judeţene „G.T. Kirileanu” Neamţ.

Referinţe: *Pictorul Ioan Popei foloseşte calitatea terapeutică a culorilor, indiferent de temele alese. Artistul mă face să cred că probabil el însuşi este fermecat de propriile picturi* – **Lucian Strochi**.

Cu pasiune pentru viaţă şi pentru frumuseţea naturală care se regăseşte în ea, Ioan Popei este un pictor a cărui operă reflectă veselia şi vigoarea lui naturală. El celebrează viaţa sub forma celor mai mici frumuseţi ale sale, pictând flori şi apusuri, păduri frumoase şi chiar compoziţii, care acoperă tot ceea ce consideră că merită atenţie. Ioan Popei pare să dorească să-şi aducă propria beatitudine şi sentimentul de echilibru emoţional în casele celor care îi cumpără arta, alcătuită în mare parte din compoziţi armonioase. Ioan Popei acoperă cu adevărat un spectru larg de gândire, culoare şi emoţie în picturile sale şi aduce la viaţă nu numai minunea naturii, ci şi preţuirea şi perseverenţa omului de a trăi firesc în natură. – **Gallerytoday.com**.

Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu” Neamţ

Fascinaţia unui festival: *Piatra-Neamţ Creativ*

Câteva zeci de lucrări de pictură şi grafică au putut fi admirate, timp de două săptămâni, pe simezele Sălii Cupola a Bibliotecii Judeţene „G.T. Kirileanu” Neamţ, cu ocazia organizării celei de-a VI-a ediţii a Festivalului Internaţional de Arte Plastice pentru copii „Piatra-Neamţ Creativ”. Vernisajul a avut loc joi, 15 septembrie, prilej cu care s-au decernat şi diplomele şi distincţiile pe care elevii Asociaţiei Culturale „Arte.Ro” şi Palatului Copiilor din Piatra-Neamţ le-au obţinut la concursurile internaţionale desfăşurate în acest an.

„Pentru copii, constituie o motivaţie foarte importantă să ne adunăm într-un cadru festiv ca să îi apreciem cum se cuvine, să îi aplaudăm, pentru că sunt dintre cei care şi investesc timpul creativ, folositor, se dezvoltă frumos şi, la rândul lor, pot constitui modele de urmat”, a declarat prof. **Cristina Petrariu**, preşedintele Asociaţiei Culturale „Arte.Ro”.

„Mă bucur că acest eveniment are un mare ecou în continuare. Avem în lucru alte două proiecte de anvergură. Este vorba despre organizarea a două expoziţii la Ambasada României din Turcia şi la Ambasada României din Teheran”, a precizat şi dr. **Mariana Ciobanu**, vicepreşedintele Asociaţiei Culturale „Arte.Ro”.

Şi cu această ocazie, a fost o expoziţie bogată în date, care a demonstrat că plastica participanţilor din Bulgaria, Serbia, Ungaria, Letonia, Ucraina, Polonia, Turcia, Thailanda, Malayesia, India, Hong Kong, Australia şi România a meritat să fie privită cu interes mai ales din considerente estetice. Descoperirea farmecului acestei adevărate lumi, a autenticului său, s-a conjugat cu lucrări de mare frumuseţe trimiţând spre metafore foarte sugestive.

„Trebuie să participăm cu drag la asemenea evenimente, pentru că tânăra generaţie are nevoie de susţinerea noastră. Le mulţumesc doamnelor Cristina Petrariu şi Mariana Ciobanu care sprijină această acţiune în care tinerii se manifestă în modul cel mai frumos cu putinţă”, a spus **prof. Ioan Milea**, directorul Palatului Copiilor din Piatra-Neamţ.

Evenimentul a fost organizat de Asociaţia Culturală „Arte. Ro”, în colaborare cu Palatul Copiilor din Piatra-Neamţ şi Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu” Neamţ. (***V. MOŞU***)

Ultima oară?

Plin de năduf pentru lipsa de reacţie la atribuţiile funcţiei a colegului meu prof. Constantin-Liviu Rusu, preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ, obosit de modul în care interacţionează după înscăunarea pe tronul lui Leon Mrejeriu – aproape sigur atunci când semnalizează stânga, va vira la dreapta – i-am dat un ultimatum pe 4 iulie a. c., ameninţându-l că dacă nu-mi trimite cele promise, voi publica propria imagine despre Congresul pe care l-a găzduit Neamţul.

Ceea ce şi fac.

Cele promise erau: ultima variantă a programului (anunţat şi înfăptuit), lista delegaţilor de peste hotare şi a delegaţiilor din ţară, prezenţa în prezidiu, impresii de la participanţi, copii ale unor intervenţii teoretice din cadrul atelierelor pedagogice şi, bineînţeles, concluziile personale asupra evenimentului. Lucru firesc – cum firesc şi necesar fusese şi cuvântul de deschidere.

N-o să-mi fac inimă rea să mă supăr pentru că nu mi-a trimis nici promisa relatare de la Congresul AGIRo de la Eforie, la care a dat fuguţa, după cel de la Piatra-Neamţ. Oameni suntem...

Ştiu că omul e un orator bun, dar nu şi un condeier pătimaş, şi ştiu că e o persoană ocupată.

Dar mai ştiu şi că el nu este, totuşi, singura persoană alfabetizată din Consiliul Director al AINt. Şi că ar trebui să ţină cont de asta. (***Mircea ZAHARIA***)

APOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ, Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (martie 1999) şi Federaţiei Sindicale a Educaţiei şi Ştiinţei din Republica Moldova (aprilie 2019)

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei ● **martie, 1999:** Florin Florescu, Ştefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitriţa Vasilca

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACŢIE: *Mircea ZAHARIA – redactor-şef, Gianina BURUIANĂ – redactor-şef adjunct, Angelina BEGU – redactor-şef adjunct (Chişinău), Violeta MOŞU – secretar general de redacţie, Mihai FLOROAIA, Ramona-Mihaela ROŞU, Dorian RADU – DTP, Dorin DAVIDEANU – editor online.*

ISSN - 1582-3121

Redacţia şi administraţia: str. Petru Rareş nr. 24, Piatra Neamţ. Tel/fax: 0233.22.53.32

revista_apostolul@yahoo.com